

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Torat šefat 'ever

Cassvan, Lazar

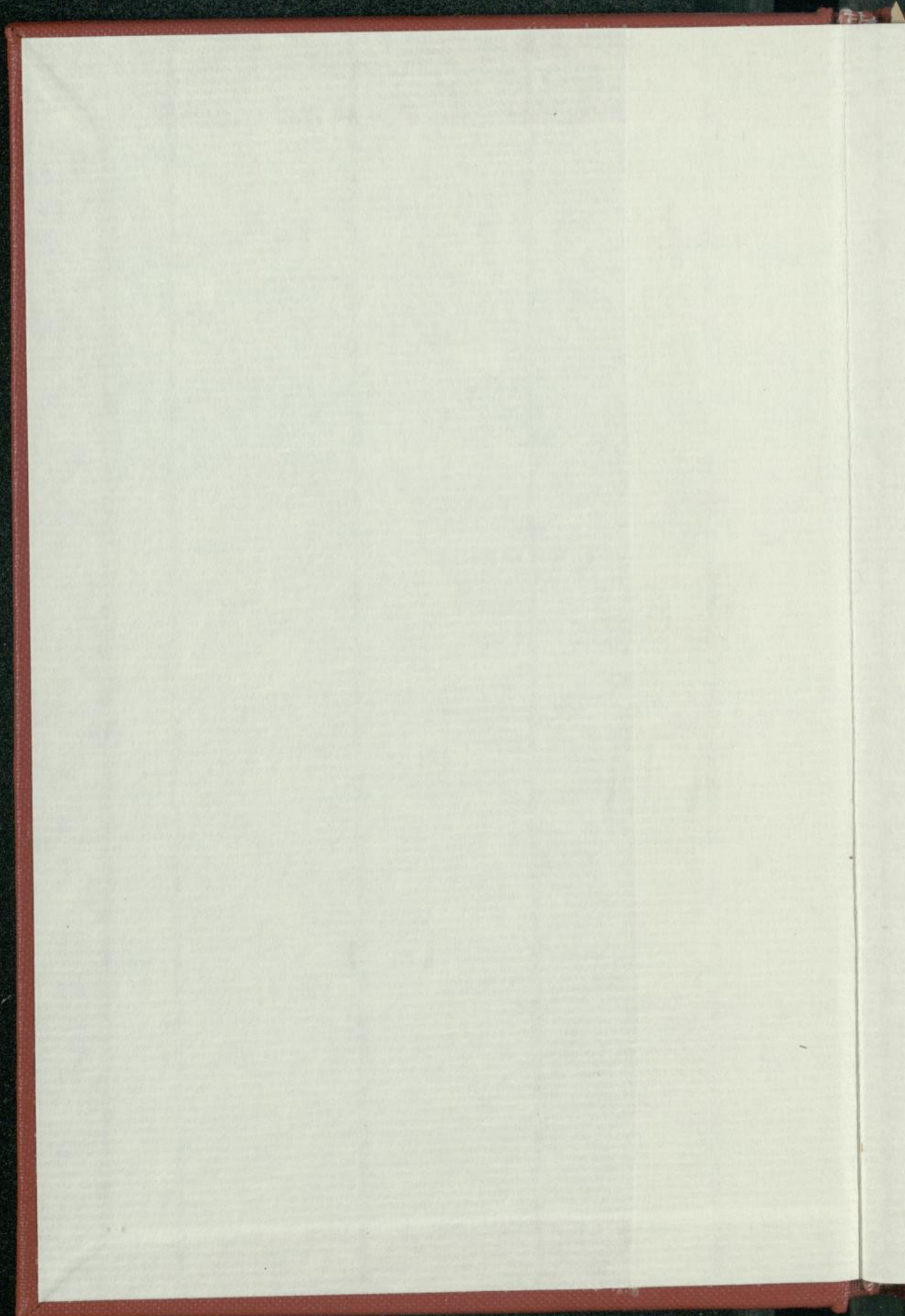
רזעילא, ןבתכ

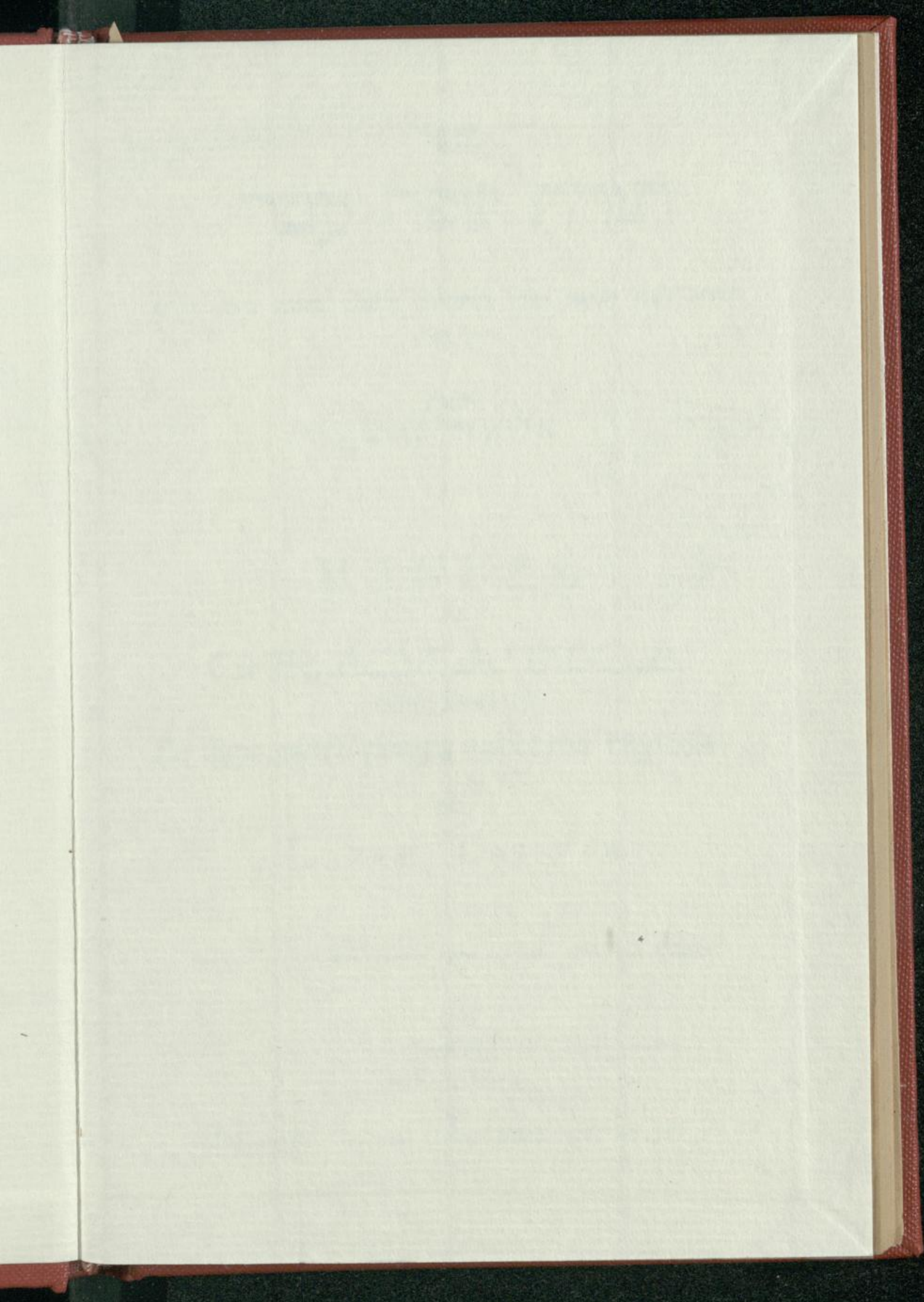
Bucuresci, 1885

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-7869](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-7869)

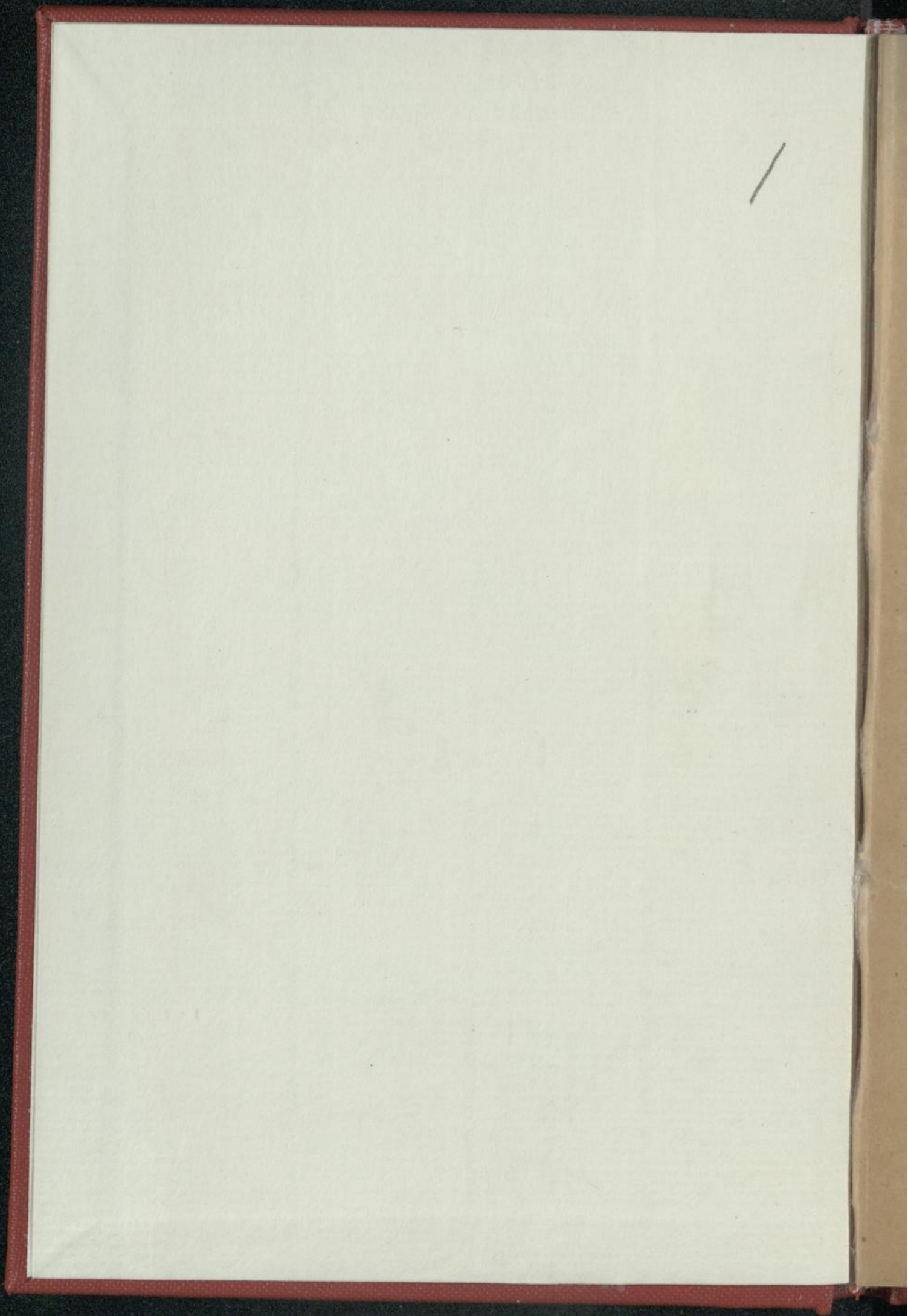
02
A
.017039

EM 5540

BC 1060

ספר

תורת שפת עבר

להורות לבני ישראל יסודי הדקדוק ולחנכם בהבנת כתבי הקדש
בדרך קצרה

מאת

אליעזר כתבן.

MANUAL

DE

GRAMATICA

LIMBEI EBRAICE.

Cu deprinderi pentru aplicarea regulilor.

DE

LAZAR GASSVAN.

Publicat de Societatea pentru cărți didactice Israelito-Române.

BUCURESCI.

1885.

Tipografia Hajoetz, Calea Văcăresci Nr. 57.

UNIVERSITÄT POTSDAM

UNIVERSITÄT POTSDAM

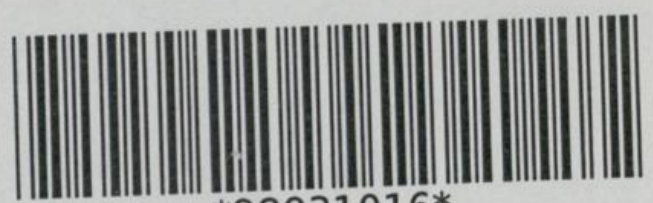
UNIVERSITÄT POTSDAM

UNIVERSITÄT POTSDAM

Toate drepturile rezervate

2203

UB Potsdam - Ersatz-Inventarnr

98031016

UNIVERSITÄT POTSDAM
Universitätsbibliothek

UNIVERSITÄT POTSDAM
Universitätsbibliothek

Venerabilului meu părinte

AVNER CASSVAN
RABIN

in

RIMNICU-SARAT,

prima călăuză a studiilor mele,
aduc această pârgă a roadelor, ca un prinos
de adâncă recunoștință

LAZAR CASSVAN.

לכבוד אא"מור. חיי רוחי הרב החכם וכו'

מורה **אבנר כתבן** ה"ו

אבד"ק ר' מיניק-סאראט

מנהה היא מוגשה, לאות אהבה וכבוד

מאת בנו

החפץ ביקרו

המחבר.

PRECVÂNTARE.

Necesitatea simțită de mult de a avea un mic manual de gramatică limbei ebraice, potrivit cu cerințele claselor începătoare, m'a îndemnat la alcătuirea cărții acesteia.

Toți acei cari s'aun ocupat cu acest fel de lucrări, mai ales cu cărți pedagogice pentru clasele elementare, vor ști să aprețieze greutatea ce am trebuit să înving.

La o *gramatică* nu putea să lipsească o *singură* regulă importantă, căci atunci nu mai era completă și nu cuprindea tot mecanismul limbei; pe de altă parte trebuem eu or ce chip să evit o prea mare întindere, ca să nu trec peste marginile impuse acestei cărți.

Scopul meu principal a fost deci a însemna într'un mod precis regulele elementare ale gramaticii ebraice, însoțindu-le cu mici exerciții; căci numai ast-fel se întipăresc bine regulele gramaticale în memoria copiilor.

Formularea regulelor și alegerea temelor de esercițiu, am făcut pe baza unei experiențe personale, dobândită prin predarea acestei materii în curs de mai mulți ani.

Dacă s'a strecurat vre-o greșală, cititoriî bine-voitori vor judeca de sigur cu blândetă, și eu din parte-mi le voi fi foarte recunoscător pentru îndreptările ce'mi vor face.

AUTORUL.

București. Mai 1885.

LECTIA II.

Impărțirea sunetelor după organele cu care se pronunță :

- A) אה'ח'ע' (ר) fiind pronunțate cu *gâttelejul*, (מהגרון) se numesc : *guturale*
- B) גי'כק ,, ,, ,, *cerul gurei*, (מהחך) se numesc : *palatale*
- C) דט'ל'נת' (ר) ,, ,, ,, *limba*. (מהלשון) se numesc : *limbale*
- D) זס'שר'ץ ,, ,, ,, *dinții*, (מהשנים) se numesc : *dintale*
- E) ב'ו'מ'פ' ,, ,, ,, *buzele*, (מהשפתים) se numesc : *labiale*

Observ.

- 1.) ר e pronunțat de unii cu *gâttelejul*, de alții cu *limba* iar de alții cu *dinții*.
- 2.) Intre א și ע ca și între ח și כ nu se cunoaște azi vr'o deosebire în pronunțare, tot așa între ב și ו ; — כ și ק ; — ש ו ת și ם .
In scriere însă nu trebuie confundate aceste litere între dînsele.

(Copiați cap. II. din שמות de la v. 6 până la v. 11.)

LECTIA III.

Despre vocale (תנועות) sau נקודות).

Vocalele în limba ebraică se însemnează prin semne și puncte.

Sunt 10 vocale : 5 lungi. תנועות גדולות, și 5 scurte, תנועות קטנות (cele lungi se mai numesc "אבות" cele scurte "תולדות").

Vocalele eele lungi sunt :					Vocalele cele scurte sunt :		
Numi	Numirea	Pro-nun-țarea	Pron. ebreo-germ	Numi- rul cu- rent	Numi	Numirea	Pronun- țarea
א	קמץ גדול	a	(o)	1	א	פֶּתַח	ă
ב	צִירָה	e	—	2	ב	סֶנֶל	ē
ג	חִירָק גדול	i	—	3	ג	חִירִיק קָטָן	ī
ד	חֹלָם	o	(au)	4	ד	קָמֶץ חֹטֵף	ö
ה	שׁוּרָק	u	—	5	ה	קָבוֹץ	ū

Fie-care vocală lungă și are corespunzătoarea ei scurtă și vice-versa, astfel că vocala corespunzătoare la קמץ גדול este פֶּתַח, ear a lui פֶּתַח este קמץ גדול și așa la toate.

Ca semn de aducere aminte ne poate servi chiar numele fie-cărei vocale, spre a cunoaște vocala sa corespunzătoare, d. p. קִמֶץ găsim sub silaba מִץ vocala cea corespunzătoare a lui קָמֶץ, adică פֶּתַח, și așa la toate.

Observ.

Deosebirea între קמץ גדול și קמץ חֹטֵף se va arăta mai la vale; ear între חִירָק גדול și חִירִיק קָטָן se poate observa, că după cel d'întâiu urmează un ם pe când al doilea este numai un singur punct (.) fără ם după dânsul.

LECTIA IV.

Despre S'va (:) שׁוּא.

Afară de semnele-vocale mai avem un semn pentru consoane fără vocale, numit S'va (:) שׁוּא. Sunt 2 feluri de שׁוּא :

1. *Ș'va inițial*, שׁוּא נָע (mișcător), cu care începe silaba (și se aude ca un *e* scurt de tot), precum: שָׁמַע בְּנִי לְקוֹלִי, S'ma b'ni l'koli) și 2. *Ș'va final*, שׁוּא נָח (nemișcător), cu care se sfîrșește silaba (și nu se aude de loc în pronunțare), precum: אַבְרָם, אִתְּחַק (Av-ram, It-hac).

Spre a putea cunoaște care שׁוּא e נָע și care נָח avem următoarele reguli :

a) Ș'va la *inceputul* unei vorbe e în tot-de-auna נָע, precum: שָׁלַח לְךָ; la *sfîrșitul* unei vorbe însă este în tot-de-auna נָח precum: אֵת יָדְעָה.

b) După o *vocală lungă* e נָע, precum: אֲמָרִים גְּלָבָה; dimpotrivă după o *vocală scurtă* e נָח precum: יִשְׁמַר נֶפֶשׁ.

c) Când 2 Ș'va se află unul lângă altul în mijlocul vorbei, cel d'întîiu e נָח, cel de al doilea e נָע, precum: יִשְׁמְרוּ, מִזְבְּחִי, מִשְׁכַּנּוֹתַי.

d) Când 2 Ș'va se află la *sfîrșitul* vorbei, amândoi sunt נָח; această însă are loc numai atunci când al doilea Ș'va stă sub una din literile ה, ק, ר, ט, י, ד, ב, precum: וַיִּשָּׁב, יָרַד, וַיִּשָּׁט, וַיִּבֶךְ, תִּסָּף, וַיִּשָּׁק, יָפֶת.

Observ.

La sfîrșitul vorbei nu se pune Ș'va, când e unul singur, precum: אַבְרָם יִצְחָק, numai literele ה și ת fac excepția, ca: אֵת, לְךָ.

Deprinderi cu שׁוּא :

וַתִּמְהַר רַב־קָה אֶל־הַבְּאֵר לִשְׁאֹב, וַתִּשְׂאֹב לְכָל־נַמְלִיז
וַיִּשָּׂא נִם־אֱלִיעֶזֶר.

(Copiați după Biblie 10 exemple cu שׁוּא נָע și 10 exemple cu שׁוּא נָח)

LECTIA V.

Despre Ş'va compus (שׁוֹא מְרַבֵּב).

Literile 'ע' 'ח' 'ה' 'א' neputându-se pronunţa bine cu un Ş'va iniţial, primesc pe lângă Şva una din vocalele: פֶּתַח, קָמֶץ şi סֶגֶל şi se numesc atunci: חֶטֶף-פֶּתַח^(*), חֶטֶף-קָמֶץ^(**) şi חֶטֶף-סֶגֶל^(***), sau *Şva compus*, שׁוֹא-מְרַבֵּב, care însă are caracterul unui שׁוֹא נָע, d. p.

אֲנִי, אֱהִים, אֲנִיָּה, הַלּוֹם, אֱהִיָּה, בְּצִהְרִים, הַלּוֹם בְּחָרֵי יַחְרָה,
יַעֲקֹב, אֲעַבְדֶּךָ, יְעִנִי.

Observ.

1) ה' şi ח' după הִירֶק fac excepţie din această regulă, d. p. נִחְיָה, לִהְיוֹת, יִהְיֶה.

2) Mai sunt şi alte litere cari primesc câte odată un חֶטֶף, precum: הַבְּרָכָה, וְזָהֵב, אֶלְלוּ, קִסְמִי, צִפְרִים, הַצְרִי, בְּשִׁקְתוֹת, מִבְּרָכָה, וְשִׂדָּה.

(Copiaţi după Biblie 10 exemple cu חֶטֶף-פֶּתַח, 10 cu חֶטֶף-קָמֶץ şi 10 cu חֶטֶף-סֶגֶל)

LECTIA VI.

Despre vocală slabă (תְּנוּטָה קְלָה).

Doi שׁוֹאִין unul după altul la începutul vorbei nu se pot pronunţa, căci nu se poate zice d.e. שְׁלַחוּ, מְלִכִי, לְפָנַי, de aceia în asemenea caz cel d'întâiu שׁוֹא se preface într'o vocală, care fiind pronunţată mai slabă

și mai repede se numește *vocală slabă*, תְּנוּעָה קְלָה ;

d. p. שֶׁ-לֶחֹ מֵ-לִבִּי, לִפְנֵי, כְּ-דַבֵּשׁ, בְּ-דַבֵּר.

) Şva după תְּנוּעָה קְלָה este נָע .)

(Căutați în Biblie 10 exemple cu תְּנוּעָה קְלָה)

LECTIA VII.

Despre Patah furisat (פְּתַח גְּנוּבָה).

Când literele ע ה ה stau la sfârșitul vorbei după צִירָה (.), חִירָק (.), חוּלָם (.), שׁוּרָק (.), se intercalează în pronunțare un *a* ascuns, precum: רִיָּה se aude ca רִיָּה (scris רִיָּה); שִׁיָּה se aude ca שִׁיָּה (scris שִׁיָּה); גִּיחָה ca גִּיחָה (scris גִּיחָה); לוּיָה ca לוּיָה (scris לוּיָה). Acest *a* (פְּתַח) fiind intrat *pe furis* se numește *Patah furisat*, פְּתַח גְּנוּבָה, și nu vocalizează litera sub care stă, ci o precedează.

Câteva exemple cu פְּתַח גְּנוּבָה :

אֵה (אֵ-ה) מִנְבֵּה (מִנְבֵּה-ה) יִדַע שִׁיָּה; הָרוּחַ יִפִּיָּה;
בְּתַפּוּחַ; הִירְחַ זֶרַח; מִדּוּעַ יִרְעֵה הַצְּרִיחַ? הַצְּרוּעַ יִשׁוּעַ לְמִשִּׁיעַ;
הַפֶּסַח צִלְעַ; הַבְּרַח מִצְלִיָּה; הַבְּרִיָּה מִבְּרִיָּה.

(Mai căutați în Biblie 10 exemple cu פְּתַח גְּנוּבָה !)

LECTIA VIII.

Despre Daghes (דָּגֶשׁ).

Punctul în mijlocul unei litere se numește דָּגֶשׁ.

Sunt 2 feluri de דָּגֶשׁ :

*) După unii gramatici spanioli e נָה (!)

a) *דגש קל* *Dagheş slab*, ce se pune în literele 'ג' 'ד' 'ב' la începutul unei silabe sau după un *שוא נח* spre a arăta că trebuie pronunțate mai *aspru* d. p. *בְּרוּךְ גְּדוֹל יְדָעָה*; *כְּבוֹד פְּאֵר תְּהִלָּתוֹ*; care litere fără *דגש* sunt moale și se numesc *רַפָּה*, *moale*, (v. lect. I. observ. 2). *)

b) *דגש חזק* (*Dagheş tare*), ce se pune în locul unei litere duble după o vocală scurtă spre a se pronunța *acea literă ca dublă*, d. p. *הַשְּׁבִיעִי* (ca *בִּיּוֹם*), *שֶׁבַת* (ca *שֶׁבֶת*).

דגש חזק primesc numai literele *כ פ ת*, *ב ג ד* primesc toate literele *afară de א ה ח ע ר*, cari nu se pot reduplica nici odată.

Deprinderi pentru *דגש* și *רפה*:

וְתֹאכְלֶנָּה הַפְּרוֹת רְעוֹת הַמְּרָאָה וְדִקּוֹת הַקָּשָׁר אֶת שֶׁבַע
הַפְּרוֹת יְפוֹת הַמְּרָאָה וְהַבְּרִיאוֹת וַיִּיקֶן פְּרָעָה.

LECTIA IX.

Despre הּ punctat (מפיק הּ).

Se pune câte odată un punct în mijlocul lui *הּ* la sfârșitul vorbei, spre a arăta că acest *הּ* trebuie să

---

*) Literele 'ג' 'ד' cu sau fără *דגש* nu suferă azi nici o schimbare în pronunțare la Așkenazim; — Spaniolii pronunță *רפה ת'* între dinții, ca *tʰ* la Englezii. — Greșită de tot însă este pronunțarea lui *ת* ca *t*, adică egal cu *ת* cu *דגש*.

se auză în pronunțare, d. p. לַעֲבֹדָהּ, וּלְשִׁמְרָהּ, מַלְכָּהּ, בָּהּ.

Deprinderi :

Copiați cap. 21 din שְׂכַחַת dela versul 7—12 și arătați fiecă
ce veți afla, punând pe de asupra,
semnele întrebunțate în lecția VIII.

LECTIA X.

Despre Silabe (הַכְּרוֹת).

O silabă constă din una sau mai multe litere, pronunțate printr'o singură deschidere de gură, precum :

אֶלֶף | תּוֹךְ | רַחוּב.

Sunt 2 feluri de silabe :

a) *Silabă deschisă sau simplă*, הַכְּרוֹת בְּשׁוֹטָה, care se sfârșește cu o *vocală*, precum : נָא עֵינֶיךָ וִירְאָהּ, și

b) *Silabă închisă sau compusă*, הַכְּרוֹת מְרַבֶּת, care se sfârșește cu o *consonantă*, precum : אֶל תִּקְרַב הַלּוֹם.

Deprinderi :

Copiați din בְּרֵאשִׁית cap. 32 dela v. 4—10, despărțind silabele printr'o linie orizontală și trăgând pe fiecă silabă simplă câte o *liniută*, ear pe cele compuse câte *două liniute*, precum urmează :

וַיִּשְׁלַח (וַיִּישַׁלַח) יַעֲקֹב מַלְאָכִים
אֶל-עֶשָׂו אָחִיו. ș a. m. d.

LECTIA XI.

Despre litere nevocalisate (נֶחָ).

O literă nevocalisată în mijlocul sau la sfârșitul unei

silabe se numește נַח, d. p. în vorba נִישְׁקָה, literele ש וּ פ și ח sunt נַח, în מִלְא־כִים, literele ם și ל sunt נַח.

Sunt 2 feluri de נַח:

a) נַח נִשְׁמָע (נַח נִרְאָה), *Nah auzit*, care se aude în pronunțare, precum în אֲבָרָם, literele ב וּ ר, în יִצְחָק, literele צ וּ ק.

b) נַח נִסְתָּר, *Nah ascuns*, sau *neauzit*, care nu se aude în pronunțare, precum în: כִּי הוּא זֶה, literele ה וּ א וּ ה.

Ca נַח נִשְׁמָע poate fi întrebuițată ori-ce literă, afară de ם; ca נַח נִסְתָּר se întrebuițează numai literele א ה ו י.

Deprinderi:

Copiați din בְּרֵאשִׁית cap. 12 dela v. 18—25 și arătați toți נַח: ce veți afla, trăgând o singură linie pe un נַח נִסְתָּר și două linii pe un נַח נִשְׁמָע.

Observ.

Din *vocale* primesc *cele scurte* mai în tot-de-auna un נַח נִשְׁמָע; ear *cele lungi* mai în tot-de-auna un נַח נִסְתָּר; astfel se cunoaște și deosebirea între קָמֶץ גָּדוֹל și קָמֶץ חָטוּף.

LECTIA XII.

Despre trăsura de unire (מִקְף).

și semnul de despărțire (גְּעִיָּא, מִתְּנָה).

Sunt 2 semne cu înțeles opus, și anume:

מִקְף, *trăsură de unire*, și מִתְּנָה (,) *semn de despărțire*.

1) מִקְף (־) leagă două sau mai multe cuvinte, făcând

din aceste o singură vorbă, d. p.: כִּן־בְּנֵי, כִּי־גַם־וְהָ, אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ.

2) מֵתָג (') desprăește o silabă de alta, d. p.: הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּיהָ תַּהֵיָה לְאֲרוּנֶיהָ.

Ș'va ce vine după מֵתָג este נָע, d. p.: הִנֵּה הָרְחוֹקָה, וַיְהִי בְהַתְחַנְּנוּ לְהִיּוֹת.

Observ.

Unele cuvinte prescurtează vocala lor din cauza lui מִקְרֵי, așa d. p. din כִּן se face כִּן־, din אֶת se face אֶת־, din כָּל se face כָּל־ ș. a. m. d.

Deprinderi:

Copiați din שמות cap. 35 de la v. 10—25, observând bine la toți מֵתָגִים și מִקְרֵים.

LECTIA XIII.

Despre accente (מַעְמִים sau נְגִינּוֹת).

Accentele arată pe care silabă a cuvântului trebuie să se pue tonul, ca d. p. וַיֵּשֶׁב este o vorbă de 3 silabe; ca să știm pe care din aceste silabe să întonăm în cetire observăm unde stă accentul. În exemplul de față găsim accentul sub silaba וַיֵּשֶׁב, drept semn că *aceasta* este silaba de accentuat în cetire.

Afară de această, accentele mai slujesc în fraza ca semn de unire și despărțire între vorbe și între propozițiuni, (cum e d. p. virgula și punctul în alte limbi).

Deprinderi.

Citiți cele d'întâi 5 versuri din בראשית cap. 37 și intonați silabele accentate.

וְאָרֶץ din וְאָרֶץ; שָׁמַיִם din שָׁמַיִם, precum : קָמַץ în סָגֵל și פֶּתַח
הַיְיָ din הַיְיָ, a m. d.

LECTIA XV.

Despre locul unde se pune accentul. (מַצֵּב הַנְּגִינָה).

Accentul se pune pe silabă *ultimă* (cea din urma) sau pe *penultima* (a doua silabă dela sfârșit) ; nici odată însă pe silaba *ante-penultima* (a treia dela sfârșit).

Când accentul este pe silaba *ultimă* se numește מִלְרַע, ea în : וְתַתְּצֵב אַחֲתָן מִרְחֵק לְרַעָה מֵהַיְעֵשָׂה לוֹ ; și când este pe silaba *penultima* se numește מִלְעִיל ea în : וְתִשְׁתַּחוּ אֲנָשִׁים אֶרְצָה.

itiți cap. 43 din בְּרֵאשִׁית până la v. 15, întonați accentele, arătând cari sunt מִלְרַע și cari sunt מִלְעִיל și tot-odată cari sunt מִפְסִיקִים-גְּדֹלִים și cari מִפְסִיקִים, cari מִחֲבָרִים.

LECTIA XVI.

Despre retragerca accentului (נְסוּג אַחֲזֵר).

Când avem doue cuvinte, din cari cel dintâiu are accentul pe silaba din urmă (מִלְרַע), ear cel de al doilea pe cea d'întâi, atunci spre a evita ciocnirea, ce se ar naște din aceasta, se mută accentul întâiului cu-

vânt pe silaba penultima, ca d. p. קָרָא לִילָה, întonându-se silaba קָרָא și pe urma לִ- ar da un sunet reu; se mută dar accentul din silaba קָרָא pe silaba קָ și acum sună: קָרָא לִילָה, tot astfel se întonează עָשָׂה לָךְ în loc de עָשָׂה לָךְ ș. a. m. d.

Această strămutare se numește "נִסּוּג אַחֲוֹר" o retragere a accentului dinaintea unui alt accent apropiat.

Observ.

Ș'va ce se află după נִסּוּג אַחֲוֹר este נָע, d. p. נָעוּ רֵמוֹ מִים; pe când altmintrelea, Ș'va ce se află după un accent este נָח.

LECTIA XVII.

Model de analiză.

בּוֹעֵת: 2. Sil., 1. deschisă, 2. închisă; - תֹּ Nah auzib.; - בֹּ lab., וֹ dint., עֹ gut., תֹּ limb.; - Ș'va iniț., צִירָה vocală lungă; פֶּתַח voc. scurtă; - בֹּ Dag. slab; תֹּ רֶפֶה; מִתְּפַךְ; acc. legăt.

אֲפִיךָ: 3 Sil., 1. închisă, 2. și 3. deschise; - יִ Nah ascuns; אֲ gut., פִּ lab., יִ pal., ךִּ pal., - פֶּתַח v. s. סֹנֶל v. s. קִמֵּץ v. l.; פֹּ Dag. tare, רֶפֶה ךִּ; - פֶּשְׁטָא, acc. despărțitor. —

תֹּאכֵל

לָחֵם

עַד

שׁוֹבֵךְ

אֶל-הַאֲדָמָה
כִּי
מִמֶּנָּה
לְקַחְתָּ
כִּי-עֵפֶר
אֶתָּה
וְאֶל-עֵפֶר
תָּשׁוּב

LECTIA XVIII.

RECAPITULATIUNE.

1.) Prin ce mod ni se înfățișează sunetele? — Cum se numesc literele sau semnele sunetelor în limba Ebraică? Câte litere avem în limba ebraică? — Carī din aceste litere 'și schimbă forma la sfîrșitul vorbei? — Ce este de observat la literele $\bar{ב}$ $\bar{ב}$ $\bar{פ}$ $\bar{ת}$? — Când se pronunță litera ש S și când S ? — Cum se împart semnele după organele vorbei?

2.) Cum se formează vocalele? — Cum se numesc vocalele în limba Ebraică? — Câte semne vocalice avem? — Carī din ele sunt lungi și carī sunt scurte? — Prin ce se deosebește קִמְעָ-גֵדוּל de קִמְעָ-גֵדוּל de חִירִיק־קָטָן de חִירִיק־גֵדוּל ? — Prin ce semn de amintire se poate cunoaște vocala corespunzătoare altei vocale? — Afară de semnele vocalice ce semn mai avem? — Câte feluri de ש'va sunt? — Cum se cunoaște când ש'va este

נָע și când e נָה? — În ce caz nu se pune שְׂוָא de loc?
— Care litere priimesc ca excepție שְׂוָא-נָה la sfârșitul vorbei?
Literale א' ה' ח' ע' priimesc și ׀ un שְׂוָא-נָע? — — Cu
care vocală se compune שְׂוָא-מְרַבֵּב? — Cum se numesc
atunci vocalele compuse cu שְׂוָא? — Cunoașteți și alte
litere cari priimesc ca excepție un חֲמַף? — Doue שְׂוָא la
începutul unei vorbă se poate? — Ce se face în ast-fel
de caz? — Ce se înțelege prin הַנוּעָה-קְלָה? — Ce se
numește Patah furisat? — Care litere priimesc un פְּתַח
גְּנוּבָה? — Din ce motiv? —

3.) Ce se numește דָּגֵשׁ? — Câte feluri de Dageș cu-
noașteți? — Care litere priimesc un דָּגֵשׁ-חֶזֶק; care un
דָּגֵשׁ-קָל, și care nu pot să priimească nici un Dageș?
— Care se zice רֶפֶה? — Care din literele א' ה' ח' ע' prii-
mesc câte odată un punct în mijloc? — Cum se nu-
mește atunci?

4.) Ce este o silabă? — Câte feluri de silabe avem?
— Câte litere pot forma o silabă? — Ce deosebire este
între o silabă *deschisă* și silabă *închisă*? — Ce se nu-
mește נָח? — Câte feluri de נָחִים sunt? — Cari din li-
tere pot fie נַח-נִשְׁמָע și cari נַח-נִסְתָּר? — În ce caz e-
ste הָ auzibil? — Cari din vocale priimesc mai deobi-
ceiu un נַח-נִשְׁמָע și cari un נַח-נִסְתָּר?

5.) Ce se numește מְקַף? — Ce însemnează מְתַג? —
În ce diferă מְקַף de מְתַג? — Ce însușire mai are מְקַף? —

6.) Ce va se zică נְגִינּוֹת sau מְעַמִּים? — Ce scop au
accentele? — Câte semne sunt pentru accente? — Cari din

aceste sunt מחברים și cari מפסיקים? — Ce va să zică מחברים și ce מפסיקים? — Cari din accentele sunt מפסיקים גדולים? — Ce semn aveți pentru cele 7 vocale legătoare? — Pe care silabă a unei vorbe se pune accentul? — Ce va să zică מלרע și ce מלעיל? — Ce se numește silabă ante-penultimă? — Ce va să zică נסוג-אחור? — In ce caz se retrage accentul? — Ce însușire mai are נסוג-אחור?

PARTEA II

LECTIA XIX.

Impărțirea literelor.

Literele ce formează vorbele sunt de două feluri:

- a) *Litere radicale*, שרשיות, cari arată rădăcina cuvântului (constând de obicei din 3 litere numite שרש) și la cari servesc toate literele d. p. דבר, ארץ, שמש.
- b) *Litere ajutătoare*, שמושיות, cari se anină de rădăcină spre a exprima diferite raporturi, sau a forma vorbe.

Pentru cele d'întăi servesc literele אֵיתָן מֵשֶׁה וְכִבֵּב^{v v v v v v v v}, pentru cele din urmă servesc literele הָאֲמֵנִתִּי^{v v v v v v v v} d. p. וּשְׁמַרְתִּיךָ (și te voiu păzi), שֹׁמֵר este rădăcina și תִּיךָ^{v v v v v v v v} sunt litere ajutătoare; מְשֻׁכְּרֵת (simbriă), format din שָׁכַר (plată) cu ajutorul literelor מִתִּי.

Literele puse în urma rădăcinii se numesc *sufixe*, cele

înaintea rădăcinei se numesc *prefixe*, d. p. în $\overline{\text{בְּשִׁבְתֶּךָ}}$ este ן sufix și ב prefix.

Pentru însemnarea celor 3 litere ale rădăcinei s'a luat ca tip vorba פָּעַל , din care פ însemnează I-a, ע aII-a, și ל aIII-a literă

Deprinderi.

Să se deosibească literele *radicale*, *ajutătoare* și *sufixe* în următorul exemplu de citire :

וּשְׁנַנְתֶּם לְבַנְיָהּ וְדַבַּרְתֶּם (בָּם) בְּשִׁבְתֶּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִבְתֶּךָ בְּדַרְךָ
וּבְשִׁבְבֶךָ וּבְקוֹמָהּ: וְקִשְׁרֹתָם לְאוֹת (עַל-) יְדִיךָ וּכְתַבְתֶּם (עַל-)
מִזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ.

Tot astfel să se urmeze cu citirea cap. 7. din *שְׁמוֹת* v. 26 urm. și cap. 15 până la v. 20).

LECTIA XX.

Părțile de cuvânt (חֵלְקֵי-הַדְּבָר).

Limba ebraică are 9 părți de cuvânt; aceste sunt:

1. *Substantivul*, שֵׁם , vorba care arată numele unei ființe sau al unui lucru, d. p. אָדָם (om), אֶבֶן (piatră), רוּחַ (duh, spirit).
2. *Adjectivul*, תּוֹאֲרֵי-הַשֵּׁם , vorba care arată însușirile ființelor sau lucrurilor, d. p. אִישׁ הָקָם (om înțelept), אֶבֶן גְּדוֹלָה (piatră mare).
3. *Numeralul*, שֵׁם מִסְפָּר , vorba care arată numărul sau câtimea ființelor sau a lucrurilor, d. p.

שְׁנֵי סוּסִים (doi cai), שְׁלֹשׁ פָּרוֹת (trei vaci),
יוֹם חֲמִשִּׁי (ziua a cincea).

4. *Pronumele*, בְּנוֹי הַשֵּׁם, vorba care se pune in locul unui substantiv, d. p. אֲנִי (eu), אַתָּה (tu), הוּא (el), אֵלֶּה (aceste), מִי (cine), ș. a. m.
5. *Verbul*, פָּעַל, vorba care arată lucrarea sau starea unei ființe sau a unui lucru, d. p. שָׁמַר (a păzit), אֲשָׁמַר (voi păzi), ș. a. m. d.
6. *Adverbul*, תּוֹאֵר הַפְּעַל, vorba care determină mai de aproape înțelesul unui verb, d. p. עוֹד מִי לָךְ פֹּה? (pe cine încă mai ai aici?), אָמַשׁ אָמַר אֵלַי (a-seară mi-a zis).
7. *Prepozițiunea*, מַלְת הַיָּחַם, vorba ce se pune înaintea substantivelor sau pronumelor spre a arăta relațiunea între două ființe sau lucruri în privința lucrării sau stării, d. p. עַד הַיָּמֵר הַגָּדוֹל (până la râul cel mare) וַיַּעֲמַד לִפְנֵי פַרְעֹה (și a stat înaintea lui Faraon).
8. *Conjuncțiunea*, מַלְת הַחֲבוּר, vorba care unește două propozițiuni d. p. כִּי נָם נָה לָךְ בֶּן (căci și acesta 'ți este fiu).
9. *Interjecțiunea*, מַלְת הַקְּרִיָּאָה, sunete cari arată simțimintele inimii noastre de bucurie, de durere, de mirare etc. d. p. הֵּה (oh)! הָאָה (ah)! הֵם (taci)! și a.

Deprindere.

Analizați v. al 6-lea din cap. 29 בְּרֵאשִׁית după părțile de cu-

vânt. Mai căutați în Biblie 10 substantive, 10 verbe și din celelalte părți de cuvânt câte 5 exemple.

LECTIA XXI

Pronumele (הַכְּנוּיִם).

În limba Ebraică deosebim 7 feluri de pronume :
 a) pronume *personale* (sau *subjective*) (כְּנוּיֵי הַגּוֹרֵף), b) pronume *objective* (כְּנוּיֵי הַפְּטוּל), c) pronume *posesive* (כְּנוּיֵי הַקְּנִיָּן), d) pronume *demonstrative* (כְּנוּיֵי הָרְאוּמוֹ), e) pronume *relative* (כְּנוּיֵי הַהִמְשָׁךְ), f) pronume *interogative* (כְּנוּיֵי הַשְּׂאֵלָה), g) pronume *prepoziționale* (כְּנוּיֵי הַיָּחַם).

A) Pronumele *personale* sunt acelea, cari arată, dacă ființa sau lucrul numit este persoana *vorbitoare* (מְדַבֵּר בְּעַדוֹ), sau persoana *cu care se vorbește* (נוֹכַח), sau persoana *despre care se vorbește* (נִסְתָּר). Ele se întrebuintează numai ca *subject* și răspund la întrebarea : *cine?* (מִי). Aceste sunt următoarele :

Plural		Singular		
femen.	masculin	femen.	masculin	
noi — — —	אֲנִי (אֲנֵנוּ), אַתְּ (אַתְּמוּ), אַתְּמוֹ	eu — —	אֲנִי (אֲנִי), אַתְּ (אַתְּ)	1
voi אַתְּמוּ, אַתְּמוֹ	— — — —	tu (אַתְּ)	אַתְּ (אַתְּ)	2
ele — — —	הֵנָּה, הֵנָּה	ea — —	הִיא, הִיא	3

Când predicatul este un verb, atunci în loc de pronume întregi i se adaugă literile הַאֲמַנְתִּי, d. p. שְׁמַרְתָּ in loc de שְׁמַרְתָּ, שְׁמַרְתֶּם in loc de שְׁמַרְתֶּם, שְׁמַרְתֶּם.

B) Pronume *objective* sunt acelea, cari arată *objectul*,

respunzând la întrebarea : *pe cine?* (אֶת־מִי). Ele sunt compuse de prepozițiunea אֶת (אֶת) cu literele הַכְּנוּיִם ; acestea sunt :

<i>fem. mascul.</i>		<i>fem. mascul.</i>	
pe noi — — — —	אוֹתָנוּ	pe mine — — — —	אוֹתִי 1
» voi	אֶתְכֶם (אוֹתְכֶם)־כֵּן	» tine (* אוֹתְךָ / * אוֹתְךָ)	אוֹתְךָ / אוֹתְךָ 2
» ei(ele)	אוֹתָם־הֵן (אוֹתָהֶם)־הֵן	» ea	אוֹתָהּ
		pe el	אוֹתוֹ 3

și locuitorii lor sunt literele הַכְּנוּיִם, cari se atarnă la verb, precum : שְׁמַרְתִּי אוֹתְךָ i. l. d. שְׁמַרְתִּיהֶן i. l. d. מְשִׁיתִי אוֹתוֹ ș. a. m. d.

C) Pronume *posesive* sunt acelea, cari arată o ființă sau un lucru ca posesor, și răspund la întrebarea : *a cui?* (שֶׁל־מִי). Ele se exprimă prin cuvântul שֶׁל cu literele הַכְּנוּיִם precum urmeaza :

al nostru — — — —	שֶׁלָנוּ	al meu — — — —	שֶׁלִי 1
» vostru	שֶׁלְכֶם שֶׁלְכֶן	» teu — — — —	שֶׁלְךָ / שֶׁלְךָ 2
» lor — — — —	שֶׁלָהֶם שֶׁלָהֶן	» ei — — — —	שֶׁלָהּ / al lui — — — —

sau prin litere הַכְּנוּיִם atarnate la substantiv, cum și este mai des întrebuintat, precum : עֵבֶרְךָ ; בֵּית שֶׁלִי i. l. d. בֵּיתִי i. l. d. עֵבֶר שֶׁלְךָ.

LECTIA XXII.

D) Pronume *demonstrative* sunt acelea, cari aratând ființa sau lucrul numit, îl deosebesc de alte ființe sau lucruri de acelaș fel. Sunt următoarele : Sing. m. : זֶה sau

[* אוֹתִיכִי, אוֹתְךָ*

זו (acesta), f. זאת sau זה (aceasta); pl. pentru ambele genuri: אלה (aceste), אלו (aceștia); — הוּא (acela), היא (aceia); הַלְלוּ (același), הַלְלוּ (aceeași), הַלֵּל (acelaș), הֵם (acelea).

E) Pronume *relative* sunt acelea, cari se referă la un substantiv numit înainte, și pe care îl determină printr'o propozițiune; este cuvântul אשר sau litere ה sau ש, și însemnează: care, ce, d. p. הַהֹלֵךְ (care merge), הַפּוֹכֵחַ (care conjoară) ca: אֲשֶׁר סוֹבֵב, אֲשֶׁר הֹלֵךְ; — שֶׁקָּמְתִי (ce te-aiseulat), שֶׁלְשֹׁלֵמוֹ (ce a lui Salomo), שֶׁאַתָּה (ce tu), אֲשֶׁר אַתָּה, אֲשֶׁר לְשֹׁלֵמוֹ, אֲשֶׁר קָמְתִי.

F) Pronume *interogative* sunt acelea, cu cari întrebăm după o ființă sau lucru, și sunt: מִי (cine? care), מֵי (cui? a cui?), מֶה* (înaintea de הַהֵר și înaintea de הַעֵץ, מֶה? ce?), מֵדָע, לְמָה (de ce? pentru ce?), אֵיזָה (care?) și a.

G) Pronume *prepoziționale* sunt acelea, cari arată diferitele raporturi sau cazuri ale persoanelor propozițiunii; ele se exprimă prin literele ב כ לֵם cu sufixele הַכְּנוּיִם în modul următor.

	ב (במו)				
	fem.	sing.	masc.		
in, prin, cu mine	בִּי	—	—	—	בִּי
" " " tine	בְּךָ	—	—	—	בְּךָ, בְּךָ

*) ה din מֶה se numește דְּחִיק (respins sau înghițit) adică se respinge din cauză literei ce urmează (daca nu este una din literele הַהֵר עֵץ) și care pentru acest cuvânt primește un דָּגֵשׁ d. p. מֶה-בְּחֵי מֶה-זֶה. ș. a.

in prin trinsă	בָּהּ	in prin ,trinsu	בו
	plur.		
in, prin, cu noi	בָּנוּ	— — — — —	בָּנוּ
» » » voi	בָּכֶן	— — — — —	בָּכֶם
» » » ei, ele	בָּהֶן	(בָּמֹה)	בָּהֶם (בָּהֶמָּה)

ב (בְּמוֹ)

	fem.	sing.	masc.
ca mine	—	בְּמוֹנִי	— — — — — בְּמוֹנִי
» tine	—	בְּמוֹךְ	— — — — — בְּמוֹךְ
» dinsă	—	בְּמוֹהָ	ca el — — — בְּמוֹהוּ
		plur.	
ca noi	— —	בְּמוֹנֵינוּ	— — — — — בְּמוֹנֵינוּ
» voi	— —	בְּמוֹכֵיכֶם	— — — — — בְּמוֹכֵיכֶם
» ei ele	—	בְּמוֹהֵיהֶן	ca ei — — — בְּמוֹהֵיהֶם

ל (לְלוֹ)

	fem.	sing.	masc.
la mine, mie		לִי	— — — — — לִי
» tine, ție		לְךָ	— — — — — לְךָ, לְךָ
» ea, ei		לָהּ	la el, lui, i לָו
		plur.	
la noi, nouă		לָנוּ	— — — — — לָנוּ
» voi, vouă		לָכֶן	— — — — — לָכֶם
» ele, lor		לָהֶן	la ei, lor (לָמוֹ) לָהֶם

מ (מִמֵּנוּ)

	fem.	sing.	masc.
de la mine		מִמֵּנִי	— — — — — (מִמֵּנִי) מִמֵּנִי

de la	tine	מִמֶּךָ		— — —	מִמֶּךָ, מִמֶּךָ
„ „	ea	מִמֶּנָּה (מִנָּה)	de la	(מִנּוּ) מִמֶּנּוּ	מִמֶּנּוּ (מִנּוּ)
				<i>plur.</i>	
de la	noi	מִמֶּנּוּ		-- -- —	מִמֶּנּוּ
„ „	voi	מִכֶּן		— — —	מִכֶּם
din	ele.	מִהֶנָּה (מִהֶנָּה)	din ei	(מִנָּמוּ) מִהֶנָּם	מִהֶם (מִנָּמוּ)

Deprindere :

Intrebuințați pronumele *personale* și *objective* cu niște vorbe potrivite, ca d. p. : אֲנִי כוֹתֵב (eu scriu), הוּא קוֹרֵא (el chiamă); צִוָּה אוֹתָךְ (și a poruncit), שָׁמַר אוֹתִי (m'a păzit). Urmați tot astfel și cu pronumele *demonstrative*, *interogative* și *prepoziționale*, formând propozițiuni mici. Să se caute în Biblie propozițiuni cu pronume *relative* (שֶׁ הוּא אֵשֶׁר) și *interogative*.

LECTIA XXIII.

Verbul (פִּעֵל).

Se deosebesc 2 feluri de verbe :

1. Verbul *transitiv*, פִּעֵל יוֹצֵא, care arată o lucrare ce trece asupra unei ființe sau unui lucru, și care răspunde la întrebarea *ce?* (מָה?) sau *pe cine?* (אֶת-מִי?), d. p. când zic : אָבִיו שָׁמַר (tatăl-seu a păstrat), se poate întreba : *ce* sau *pe cine* a păstrat? - אֶת הַדְּבָרִי (cuvântul, lucrul); - יִשְׂרָאֵל אָהַב (Israel a iubit), *pe cine?* אֶת-; așa dar vorbele שָׁמַר, אָהַב sunt *transitive*,
2. Verbul *intransitiv*, פִּעֵל עֹמֵד, care arată o lucrare ce nu trece asupra unei ființe sau a unui lucru, și la care nu se poate întreba : *ce?* sau *pe cine?* de p. :

când zic *ישב* (șeade), *עמד* (a stat), *הלך* (a mers), nu se poate întreba: ce ? sau pe cine ? a șezut, stat, mers?, așa dar verbele *ישב*, *עמד*, *הלך* sunt *intransitive*.

Observ.

Ca *verbe ajutătoare* (*פִּעֵל עֹזֵר*) se ia verbele *היה* (a fi), *יכל* (a putea), *אבה* sau *הפק* (a voi); cele 3 din urmă însă se întrebuintează mai mult ca predicative. Despre reflexive se va vorbi în regulile asupra conjugățiunii.

Deprindere :

Să se arate în cetirea din pagina 23, care din verbe sunt *transitive*, cari *intransitive* și cari *ajutătoare* !

LECTIA VIXX.

Despre ceea ce avem de observat la verb.

La verb avem de observat 7 lucruri: 1. *persoana* (*הַגּוּרָה*); 2. *genul* (*הַמִּין*); 3. *numerul* (*הַמִּסְפֵּר*); 4. *timpul* (*הַזְמַן*); 5. *modul* (*הַדְרָךְ*); 6. *forma de conjugare* (*הַבְנִי*); 7. *clasa* (*הַגּוּרָה*).

Cele d'întăi 4, adică *persoana*, *genul*, *numerul* și *timpul* se exprimă prin aninarea literilor *יְתַמְהוּן* în urma verbului *la timpul trecut*, și a literilor *אֵיתֵן* înaintea și *יִנְהוּ* în urma verbului *la timpul viitor*, ce se face în modal următor:

Trecutul (עבר)

Viitorul (עתיד)

sing. (יחיד)		sing. (יחיד)	
Pers.		Pers.	
1.	תִּי --- m.și f. : am ...	1.	--- אֶ m. și f. voiü. .
2.	תָּ --- m. } ai ...	2.	--- תָּ m. } vei ...
2.	תִּי --- f. }	2.	יִ --- תִּי f. }
3.	* --- m. } a ...	3.	--- יִ m. }
3.	תָּה --- f. }	3.	--- תָּ f. } va ...
plur. (רבים)		plur. (רבים)	
Pers.		Pers.	
1.	נִי --- m.și f. : am ...	1.	--- נִ m. și f. vom ..
2.	תָּם --- m. } ațî ...	2.	וּ --- תָּ m. } vețî ...
2.	תֵּן --- f. }	2.	נָה --- תָּ f. }
3.	וּ --- m. } au ...	2.	וּ --- יִ m. }
3.	וּ --- f. }	2.	נָה --- תָּ f. } vor ...

<p>שָׁמַרְתִּי am păzit</p> <p>שָׁמַרְתָּ } ai păzit</p> <p>שָׁמַרְתְּ } ai păzit</p> <p>* שָׁמַר } a păzit</p> <p>שָׁמַרְהָ } a păzit</p> <p>שָׁמַרְנוּ am păzit</p> <p>שָׁמַרְתֶּם } ațî păzit</p> <p>שָׁמַרְתֶּן } ațî păzit</p> <p>שָׁמְרוּ } au păzit</p> <p>שָׁמְרוּ } au păzit</p>	<p>אֶשְׁמַר voiü păzi</p> <p>תִּשְׁמַר } vei păzi</p> <p>תִּשְׁמְרִי } vei păzi</p> <p>יִשְׁמַר } va păzi</p> <p>תִּשְׁמַר } va păzi</p> <p>נִשְׁמַר vom păzi</p> <p>תִּשְׁמְרוּ } vețî păzi</p> <p>תִּשְׁמְרֶנָּה } vețî păzi</p> <p>יִשְׁמְרוּ } vor păzi</p> <p>תִּשְׁמְרֶנָּה } vor păzi</p>
---	--

*Pers. 3 m. n'are nici un semn deosebit ci simplă rădăcina ; de-aceia au ales gramaticii această formă pentru numirea unui verb.

LECTIA XXV.

Despre timpuri.

După cum s'a observat în exemplul de mai sus, limba ebraică are numai 2 timpuri: *trecutul*, exprimat prin literile יתמהון, și *viitorul*, exprimat prin literile יתן și יונה, cele-lalte timpuri întrebuintate în alte limbi, se exprimă parte prin trecut și parte prin viitor; numai în ceace privește timpul de față el se exprimă adese prin *gerunziū*, numit בינוני-פעל (în sensul activ), și prin *participiul*, numit בינוני-פעול (în sensul pasiv), în legatură cu pronumele personal: אני: (eu), אתה (tu), etc. d. p.

בינוני פעל

masc.

אני שמר	:	eu	(sunt păzind=păzitor=)	păzesc
" אתה	:	tu	(ești " = =)	păzești
" הוא	:	el	(este " = =)	păzește
אנחנו שמרים	:	noi	(suntem " = păzitori=)	păzim
" אתם	:	voi	(tunteți " = " =)	păziți
" הם	:	ei	(sunt " = " =)	păzesc

fem.

אני שמרה (שמרת)	:	eu	(sunt păzind=păzitoare=)	păzesc
" " את	:	tu	(ești " = " =)	păzești
" " היא	:	ea	(este " = " =)	păzește
אנחנו שמרות	:	noi	(suntem " =păzitoare=)	păzim
" אתן	:	voi	(sunteți " = " =)	păziți
" הן	:	ele	(sunt " = " =)	păzesc

בִּינוּנֵי פְעוּל

m.		f.
אֲנִי שָׁמֹר <i>eu sunt</i>	} <i>păzit</i>	אֲנִי שָׁמְרָה <i>eu sunt</i>
" אַתָּה <i>tu ești</i>		" אַתָּ <i>tu ești</i>
" הוּא <i>el este</i>		" הִיא <i>ea este</i>
אֲנַחְנוּ שְׁמוֹרִים <i>noi suntem</i>	} <i>pășiri</i>	אֲנַחְנוּ שְׁמוֹרוֹת <i>noi suntem</i>
" אַתֶּם <i>voi sunteți</i>		" אַתֶּן <i>voi sunteți</i>
" הֵם <i>ei sunt</i>		" הֵן <i>ele sunt</i>

Observ. 1, Viitorul se preface în trecut, punându-i-se un ו' înainte, ce se numește וְאוּ הַמְהַפֵּךְ מֵעֵתִיד לְעֵבֶר (care preface viitor în trecut). — Acest ו' este punctuat cu פֶּתַח și literă următoare priimește un ה'־ה, numai înainte א' pers. 1. sing., se punctează cu קָמֶץ; d. p. וְיִשְׁמֹר (și a păzit), וְשָׁמֹר (și am păzit). Tot asemenea se preface și trecutul în viitor prin punerea înaintea unui ו', ce se numește וְאוּ הַמְהַפֵּךְ מֵעֵבֶר לְעֵתִיד (care preface trecut în viitor și care se punctează cu שׁוּא, ear înaintea labialelor cu שְׁרוּק d. p. וְשָׁמֵר (a păzit), וְשָׁמֵר (și va păzi), וְמִשְׁלַת (ai domnit) וְמִשְׁלַת (și vei domni). Câte-odată se exprimă prin וְאוּ הַמְהַפֵּךְ מֵעֵבֶר לְעֵתִיד și modul imperativ, d. p. לֵךְ אֶל פַּרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו (dute la Faraon și zi lui). Se și exprimă câte-odată viitorul prin trecut și trecutul prin viitor chiar fără וְאוּ הַמְהַפֵּךְ d. p. לְיֹרֵעַ נְתַתִּי אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת (semenției tale voi da pământul acesta), i. l. d. וְכִבְאֶשֶׁר —

פָּרַעַן יְרֵבָה וְכֵן יִפְרָע (cu cât apăsară pe ei, cu atât ei se înmulțiră și se întinseră, i. l. d עָנּוּ פָּרַעַן יְרֵבָה, עָנּוּ).

Observ. 2. Printr'un ה adaugat formeii viitorului se exprimă o dorință, din care causă acest ה se numește ה optativ; d. p. אֵלֶיךָ נָא וְאֲשׁוּבָה (să me duc-me rog- și să me întorc!) Ear printr'un ה pus înaintea verbului se exprimă o întrebare, și se numește ה השאלה (ה interogativ), d. p. הַשֹּׁמֵר אָחִי אֲנִי (oare păzitorul fratelui meu sunt eu?). ה השאלה se punctează cu הַטָּף פֶּתַח, (ca exemplul de mai înainte), ear înainte unui א' și înainte unui שׁוֹא cu פֶּתַח și înainte ה' ה' ה' cu סָגַל; d. p. הַחֹק הוּא? הָשֵׁב אָשׁוּב? — הִידַעְתֶּם אֶת-לָבֹן?

Deprindere :

Să se conjuge pe din afară verbul שמר în trecut, prezente (adică בִּינּוּנִי פָּעוּל și בִּינּוּנִי פְּעוּל) și viitor. Să se mai conjuge trecutul și viitorul cu וְאוּ הַמְהַפֵּף.

LECTIA XXVI.

Modul (הַדְרָף)

Felul cum se spune lucrarea unei ființe sau lucru se numește Modul verbului. In limba ebraică sunt trei moduri :

a) Modul hotărât sau Indicativ (הַהִתְלַטָּה), care arată că lucrarea se întâmplă într'un timp și mod hotărât, d. p. שָׁמַרְתִּי (am păzit), תִּשְׁמַר (vei păzi), הֵם שֹׁמְרִים (ei păzesc).

b) *Modul nehotărât* sau *Infinitiv*, (* **הַדְרִיךְ הַמְקַר**), care arată lucrarea subiectului într'un mod *nehotărât*, sub forma de substantiv, d. p. **שָׁמַר** — constr. — **שֹׁמֵר** (păzire); **פָּקַד** — constr. — **פֹּקֵד** (aducere aminte); **זָכַר** — constr. — **זֹכֵר** (pomenire).

c) *Modul poruncitor* sau *Imperativ* (**הַדְרִיךְ הַצְּוִי**), care arată lucrarea subiectului ca o poruncă, ca o sfătuire sau ca rugăciune, d. p. **שָׁמַר** (păzește!), **לְכוּ** (mergeți!), **עֲבְדוּ** (lucrați).

Un mod *subjonctiv* și *condițional* nu există în limba Ebraică, ele se cunosc din conținut, d. p. (*Subjonctiv*): **אִם לֹא תֵאָכֵל הָאִשָּׁה לֶלֶכֶת** (dacă femeia nu va voi să meargă?); — **תִּכְבֹּד הָעֲבוּדָה עַל הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲשׂוּ כָהּ!** (Să se îngreuneze munca etc. și să se îndeletnicească cu densă!). — (*Condițional*): **לֹא יֵשׁ חֵרֶב בְּיָדֵי כִּי עִמָּה הָרִגְתִּיךָ** (de ași avea o sabie în mâna mea, pe loc te ași omorâ!).
Observ. la **מְקַר**:

După cum s'a arătat mai sus, Infinitivul are un *stat absolut* (*despărțit*) și un *stat construct* (*legat*), ca substantivul. *Infinitivul absolut* în legătură cu un *alt infinitiv* arată ținerea înainte sau creșterea [*sporirea*] unei lucrări, d. p. **יָצָא וְשׁוּב** (ieșind și întorcându-se *mereu*); **הִלֵּךְ וְגָדַל וְטוֹב** (făcându-se *din ce în ce* mai mare și mai bine); ear în legătură cu *indicativul* arată *isbutirea* lucrării, d. p. **עָשָׂה תַעֲשֶׂה** (de făcut vei face, ear de isbutit vei isbuti). *Infinitiv construct* arată împreună cu literele **בְּכֻלָּם** cari i se

---

(* **מְקוֹר** Va se zice *isvor, origină*, adică forma fundamentală a cuvântului, de la care se derivă cele mai multe forme. După această formă mulți gramatici numesc verbul.

pune înainte, diferite împrejurări secundare, d. p. **בְּשֹׁמֵר** (în păzire — păzind — când se va păzi), **כְּשֹׁמֵר** (ca păzire, cum să păzească), **לְשֹׁמֵר** (a păzi — spre păzire — de păzit); **מִשֹּׁמֵר** (de a păzi — decât a păzi).

Observ. la צווי :

1. Modul imperativ se întrebuințează în limba ebraică numai în pers. 2. sing. și pl. și se formează din viitor, lepădând literele **אִי־תִן** de dinainte și rămânând numai cu literele **יִוִּנֵה** de din-urmă, astfel că din **תִּשְׁמֹר** rămâne **שְׁמֹר** păzește, din **תִּשְׁמְרוּ** — **שְׁמְרוּ** (f. păzește), din **תִּשְׁמְרוּ** — **שְׁמְרוּ** m. (paziți) din **תִּשְׁמְרוּנָה** — **שְׁמְרוּנָה** (f. paziți). —

2. Prin adăugare a unui **ה** la forma imperativului sing. m. se exprimă o rugăciune sau dorință, d. p. **יְרִדֵה-אֵלַי**.

Deprindere :

Să se conjuge în scris verbul **פָּקַד** în timpurile și modurile arătate, adăugând la infinitiv construct literele **בְּנָלֵם**.

LECTIA XXVII.

Forma de conjugare (הַבְּנִין).

Schimbarea verbului după persoană, gen, numer, timp și mod se numește *conjugare*, și forma în care se face conjugarea se numește *forma de conjugare* (בְּנִין). — După felul subiectului verbele transitive se exprimă în 3 forme : *activă*, *pasivă* și *reflexivă*.

a) Verbul este *activ*, când *subiectul face* lucrarea arătată prin verb, d. p. **הָרְעָה שֹׁמֵר אֶת-הַצֹּאן** (pastorul păzește oile), **נֹחַ בָּנָה מִזְבֵּחַ** (Noe zidi un altar).

b) Verbul este *pasiv*, când subiectul *suferă* lucrarea arătată prin verb, d. p. הָרָעָה ¹⁾ מֵאֵת הַצֹּאֵן נִשְׁכַּר (oile au fost păzite de păstor), הַמִּזְבֵּחַ נִבְנָה מִנֹּחַ (altarul fu zidit de Noe).

c) Verbul este *reflexiv*, când subiectul *face și primește* tot-o dată lucrarea arătată prin verb, d. p. הִתְנַלַּח (s'a tuns), וְלֹא יָכוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק (și Iosef nu se mai pîtu stăpăni).

Atât forma activă cât și forma pasivă se pot exprima în limba Ebraică în 3 chipuri, drept care avem în limba Ebraică 7 conjugări [בְּנִינִים], adică : 3 *active*, 3 *pasive*, și 1 *reflexivă*; ele se numesc :

(Active)	(Pasive)
1. בְּנֵן הַקָּל (sau פִּעֵל), forma simplă (a lucra), אָכַל a mânca;	2. בְּנֵן נִפְעַל (a fi lucrat=a primi lucrarea), הֵאָכַל a fi mîncat ;
3. בְּנֵן פִּעֵל (a lucra cu stăruire=a exercita foarte), אָכַל a mistui;	4. בְּנֵן פִּעֵל (a primi o lucrare foarte exercitată, אָכַל a fi mistuit ;
5. בְּנֵן הַפְּעִיל (a pricinui lucrare la cine-va=a lăsa să se facă): הֵאָכַל a face pe cine-va să manânce=a da de mîncare ;	6. בְּנֵן הַפְּעֵל (a fi îndemnat la lucrare, ca הֵאָכַל a fi hrănit=a primi mîncare ;
7. בְּנֵן הִתְפַּעֵל (<i>activ și pasiv</i>) a face și a primi lucrarea tot în același timp ; הִתְנַשָּׂא a se ridica (reflexiv).	

¹⁾ În limba Ebr. clasică forma pasivă nu se construiește cu מֵאֵת.

Observ.

După exemple, ce le avem în Bibliă, puține verbe au 7 conjugări ; totuș putem întrebuința un verb (transitiv) în formă pasivă când forma corespunzătoare activă se află în Bibliă, și dimpotrivă.

LECTIA XXVIII.

Semnele și semnificațiunea celor 7 conjugări.

1. **בִּנְיָן כֵּל** Această formă n'are nici un semn special, care s'o caracterizeze ; ea se numește **קָל** (ușoara) pentru simplitatea ei atât în formă cât și în semnificațiune. (Cât despre schimbarea vocalelor în conjugarea a verbelor cu litere guturale se va vorbi mai la vale la locul lor)
2. **בִּנְיָן נִפְעֵל** Semnul, ce caracterizează pe **נִפְעֵל**, este un **בִּינּוּנִי** înaintea rădăcinei, care se măntine numai în **נִפְעֵל** și se pierde în **נִפְעֵל** etc., **נִפְעֵל** etc.) și se pierde în **נִפְעֵל** și **נִפְעֵל** fiind înlocuit printr'un **נִפְעֵל** în **נִפְעֵל** și **נִפְעֵל** mai primesc un **נִפְעֵל** înainte), ea : **נִפְעֵל** (i. l. d. **נִפְעֵל**), **נִפְעֵל** (i. l. d. **נִפְעֵל**), **נִפְעֵל** (i. l. d. **נִפְעֵל**). Când însă **נִפְעֵל** este una din literele **נִפְעֵל**, care nu poate primi **נִפְעֵל**, atunci vocala întâia se prefăce în **נִפְעֵל**, d. p. **נִפְעֵל** (i. l. d. **נִפְעֵל**), **נִפְעֵל** (i. l. d. **נִפְעֵל**), **נִפְעֵל** (i. l. d. **נִפְעֵל**). — În cea ce privește semnificațiunea, **נִפְעֵל** nu este alt ceva decât forma *pasiva*

מְבַרֵךְ (מְבַרֵךְ in l. d. מְבַרֵךְ) și קְבוּץ in חוֹלָם (מְבַרֵךְ) i. l. d. (מְבַרֵךְ). —

בְּנִין פִּעֵל este o formă activă tare, care arată o lucrare, ce se săvârșeste cu tărie, cu mare îngrijire. Când zic d. p. in שָׁבַר: קָל (a spart), atunci însemnează in שָׁבַר: פִּעֵל, a spart in bucăți, a sfărămat, סָפַר (a numerat) însemnează in סָפַר פִּעֵל a numerat multe lucruri una după alta a (narat) povestit.

Observ. Sunt și in פִּעֵל verbe cu semnificațiunea lui קָל, de oarece nu se află in קָל, d. p. (דָּבַר* (a vorbit), צִוָּה (a poruncit), בָּאֵר (a explicat) ș. a. m.— Sunt și verbe, cari arată in פִּעֵל un înțeles contrar al cuvântului rădical, d. p. שָׁרַשׁ: a desrădăcina (din שָׁרַשׁ, rădăcina), דָּשַׁן, a scoate cenușă (din דָּשַׁן, cenușă), סָקַל a scoate pietre (din סָקַל, a arunca cu pietre), חָטַא, a ispăși (din חָטַא a păcatui). Apoi mai sunt verbe, care in פִּעֵל au semnificațiunea lui הִפְעִיל, d. p. לָמַד a învăța (pe cine va), a instrui, שָׂמַח, a înveseli, קִדַּשׁ a sfinti, גָּדַל, a face mare, crește.

4. בְּנִין פִּעֵל. Semnul lui פִּעֵל este asemenea un ה' ק' in 'ע'הפ', primește un קְבוּץ (פְּקֻדָּתִי) și lite rele 'ת' א' un שׁוּא (תְּפֻקָּד אֶפְקֻד) שׁוּא. Înaintea literilor 'פ'ה' se preface și aici vocala scurta din 'פ'ה' într'o lungă: בְּרַךְ i. l. d. בְּרָךְ; זָרַק i. l. d. זָרַק.

* Se află in קָל numai in בִּינוּנֵי: דְּבַר, דְּבֹר, דְּבֹר.

בִּנְנָן פֶּעַל este *forma pasivă tare* de la פֶּעַל și arată că subiectul primește o lucrare exercitată cu mare îngrijire: וְהִסְנָה אֵינָנו אֶכָּל (și rugul nu se mistui).

Deprindere:

Să se conjuge verbele: פָּקַד, שָׁמַר, בָּרַךְ in פֶּעַל și פֶּעַל după tabela verbelor No. 1.

LECTIA XXX.

(Urmare)

5. בִּנְנָן הפֶּעַל. Semnul caracteristic al lui הפֶּעַל este un ה inaintea rădăcinei in עָבַר și un י între ע'הפ' și ל'הפ' la pers. 3. (הַשְּׁמִירָה, הָאֶכֶל); in בִּינוּנִי—care mai primește un מ inaintea rădăcinei—și in עָתִיד se perde acest ה și se inlocuește cu un פֶּתָה, la בִּינוּנִי subt מ and la עָתִיד subt literele א"תן, apoi mai vine un י între ע'הפ' și ל'הפ', d. p. מִפְּקִיד (i. l. d. מְהַפְּקִיד), אֶפְקִיד (in loc de אֶהַפְּקִיד). — După semnificațiunea lui הפֶּעַל este o *formă activă mijlocită*, (cauzativă), ea arată o lucrare, ce subiectul *pune pe cine-va să o facă*, astfel că lucrarea trece pe o atreia persoană, d. p. הַשְּׁמִירָה, a făcut pe cineva să păzească. La această să se inchipuiască 3 persoane: una, care *cauzează* lucrarea, una, care *face* lucrarea, și una, care *primește* lucrarea, ca in וַיִּלְבַּשׁ שָׂאֵל אֶת־דָּוִד אֶת־מְדִי

vid să îmbrace hainele lui). *Saul* este persoana pricinuitoare, *David* este persoana, care face lucrarea și *hainele* sunt acele, care *primesc* lucrarea.— La **הַפְעִיל** mai este de însemnat, că verbele *intransitive* au în **הַפְעִיל** o semnificațiune *transitivă*. d. p. **עָמַד** (a stat), în **הַפְעִיל**: **הָעָמִיד** (a pus); **יָצָא** (a eșit), **הוֹצִיא** (a scos); **יָשַׁב** (a șezut), **הוֹשִׁיב** așezat.—

Observ. Și forma **הַפְעִיל** este întrebuințată câte o dată în sensul lui **קָל** d. p. **הִשְׁכַּם** a măneca, a se scula de vreme), **הִבַּט** (a privi), **הִשְׁקָה** (a se uita) ș. a. m.

6. **בְּנֵין הַפְעֵל**. Semnul lui **הַפְעֵל** este asemenea un **ה** înaintea rădăcinei (**הַפְקֵדָה** etc.), care se pierde în **עֲתִיד**, lasând numai vocala **קָמֶץ** să 'i ție loc sub literele **אִי'תִין** (**אֶפְקֵד**, **תֶּפְקֵד** etc).— După semnificațiunea lui, **בְּנֵין הַפְעֵל** este o *forma pasivă mijlocitoare* (causativă) de la **הַפְעִיל**, ea arată că subiectul este impins de cine va la o lucrare; d. p. **הֶפְקֵד** (el fu cauzat la păstrare), **הֶאָכַל** (el fu hrănit), **הֶעָמַד** (el fu așezat).

Deprindere :

Să se conjuge: **הַפְעֵל** și **הַפְעִיל** în **אָכַל**, **שָׁמַר**, **פָּקַד**.

LECTIA XXXI.

(Urmare)

7. **בְּנֵין הַתְּפֵעַל**. Semnul lui **הַתְּפֵעַל** este **הֵת** înaintea rădăcinei și un **דָּהָ** în **עֵהֶפֶ** (**הֵתְּפֵקֵד**); în **בִּינוּנֵי** —

care mai primește un מ înainte — și in עתיד se perde ה de la הת și מ din בינוני ca și literele מתפקד (חריק קמן) de la עתיד primesc un קמן i. l. d. מהתפקד, מתפקד i. l. d. יהתפקד. Când פתח 'הפ' este una din literele 'א'ה'ח'ע'ר, atunci התברך de subt 'הפ' se preface in קמץ גדול, ca התברך i. l. d. התברך. — De însemnat este: a) când 'הפ' este un ש sau ס atunci (pentru înlesnirea pronunțării) vine ת din התפעל după 'הפ' d. p. השתמר i. l. d. התשמר; מסתולל i. l. d. מתסולל; — b) când 'הפ' este un צ, atunci ת din התפעל se preface in ט, d. p. נצטדק i. l. d. נתצדק; — c) când 'הפ' este un ז, atunci ת din התפעל se preface in ד, d. p. הודמן i. l. d. התומן; — d) uneori cade ת din התפעל și se inlocuește cu un ד"ף in 'הפ', d. p. ינשא i. l. d. המתטהר i. l. d. התטהר, יתטמא i. l. d. התטמא; יתנשא i. l. d. התנשו. — In cea ce privește semnificațiunea, התפעל este *formă reflexivă*, care arată că subiectul execută o lucrare la sine însuși și este activ și pasiv tot in acelaș timp, d. p. התנשא a se ridica (de sineși); התפקד a își aduce aminte (de sine însuși).

Observ: Sunt verbe cari au in התפעל semnificațiunea lui קל d. p. התפלל a se ruga; התחנן a se închina; apoi mai au unele verbe in התפעל semnificațiunea de o *aparință*, ce își dă cine va, fi-

ind in adevăr altfel d. p. הַתְרוּשָׁשׁ a se *arēta* sarac; הַתְעַשֵּׂר a se *arēta* bogat; הַתְחַסֵּד a se *arēta* cuvios.

Deprindere:

Să se conjuge verbele פָּקַד, שָׁמַר, צָדַק in הַתְפַּעֵל după tabela verbelor No. 1

LECTIA XXXII.

Clasele verbelor (הַגְּזֵרוֹת)

Verbele se impart după rădăcinile lor in 6 clase, și anume: in a) שְׁלֵמִים, *complete*, b) חֲסָרִים *defecte* c) נְגֻחִים, *mute*, d) כְּפֻלִים, *duple*, e) מְרַבֵּים *compuse*, f) מְרַבְּעִים cu patru radicale.

- I. *Verbe complete*, שְׁלֵמִים, se numesc acele, ale căror 3 litere radicale se măntin (și se au!) in toate conjugările. Această este cazul: a) când הֶפֶ' nu este una din literele אֵיִן; b) când עֵ הֶפֶ' nu este ו; c) când לֵ הֶפֶ' nu este א sau ה; d) când עֵ הֶפֶ' și הֶפֶ' לֵ n'au litere egale.— Când ună din literele rădăcinei este o guturală (ca verbele (שָׁלַח בְּרֶךְ עֶבֶד), atunci intră la conjugarea o schimbare a vocalelor (precum va arata tabela II a verbelor complete).

Deprindere:

Să se conjuge după tabela I, II, și III verbele următoare: לָמַד; קָדַשׁ, שָׁבַע; שָׁמַח, גָּרַשׁ, עָמַד.— Să se analizeză (intrebuintând toate regulile aratate până acum despre verb) următoarele verbe: וּכְפַרְתָּ, הִשְׁחִית, יָגוּעַ, בָּחַרוּ, שָׁמַעְתִּי, וְצִמְחָה, הִרְמִישׁ, מִבְּדִיל

se conjuge tabela X.). — d) נָחַי לֵ"א, al căror ל'הפ' este un א, d. p. מָצָא, בָּרָא; — (Să se conjuge tabela XI.)—e) נָחַי לֵ"ה, al căror ל'הפ' este un ה, care in unele conjugatiuni se preface in ו, d. p. עָלָה, בָּנָה, נָגְדָה, in ו המהפך cu עָתִיד, in עלו, בָּנִית, נָלִיתִי; עָבַר קל cade acest ה din toate conjugatiunile, d. p. וַיִּבֶן, וַיַּעַל (i. l. d. וַיִּבְנֶה, וַיַּעֲלֶה). In genere suferă această clasă de verbe cele mai multe schimbări. (Să se conjuge tabela XII.).

Deprindere :

Să se analizeze cu arătare de rădăcină următoarele verbe: אָבַד, אִיבַשׁ, אִוְחָה, תָּאָהָבוּ, אָתְוּדַע, וַיִּנְחַל, תָּחַד, יוֹדַע, תּוֹבֵלְנָה, אָזַר, לָלוּן, בָּזוּ, תְּרִימוֹתַי, שִׁיתִי—; תְּתִימְרוּ, אִיטִיב, תִּדְעוּן, וַיִּנְקוּ, תְּהַאֲזִינוּ, נִסְוִין, וַיִּאֲצִו, קָצַתִי, וַיִּרְץ, תִּחַל, תְּהִימוֹתַי, מוֹת, שָׁבָה, שׁוּבוּ, יִפַּד, וַיִּרְאֶה, נָסָה, תְּהִימוֹתַי, וַיִּקְרָא, קָפָאוּ, וַיִּמְלְאוּ, וַיִּרְבוּ, פָּרוּ—; וַיִּמְלֵךְ, נִמְלֵךְ, וַיִּרְאֶה, וַעֲנִיתֶם, וַיַּעַן, וַיִּבֶס, לְהִיוֹת, וַיִּכְלֹ, בְּכַלֵּת, הִשְׁקָה, וַיִּרְאֶה, analizeze versul din urmă al cap, XXV. din בְּרֵאשִׁית.

LECTIA XXXV.

Verbe duplicate și compuse (מְרַבְּבִים, כְּפֹלִים).

IV. *Verbe duplicate sau ע"ע* (כְּפֹלִים) sunt acele, ale căror ל'הפ' și ע'הפ' sunt egali, ca: גָּלַל, תָּמַם, סָבַב. La multe lipsește ע'הפ' și se inlocuește cu ד"ה in ל'הפ', d. p. תָּמַו סָבָה sau nu se inlocuește de loc, ca: תָּמַם, סָבַב. Aceste verbe având o asemănare mare in conjugatiune cu verbele ע"ו, se deosebesc cu greu din cele din urmă. (Să se conjuge tabela XIII.).

V. *Verbe compuse* (מְרַבֵּים) se numesc acele, cari din cauza radicalelor fac parte din 2 clase d. p. נָשָׂא (din נָחַי ל"א și חָסְרֵי פ"נ), sau cari se conjugă când după clasă, când după cealalta, de orece au 2 rădăcini d. p. בּוֹשׂ (נָחַי ע"ו) in אָבוּשׁ : עָתִיד קַל (נָחַי פ"י). La cele dintâie i se deosibesc 6 feluri de מְרַבֵּים : 1. חָסְרֵי פ"נ și נָחַי חָסְרֵי פ"נ, d. p. נָשָׂא ; אָשָׂא, שָׂאָת, נָחַי ל"א, d. p. נָטָה : אָטָה, נָחַי ל"ה, d. p. תָּצַא : יָצָא, נָחַי ל"א și נָחַי פ"י, d. p. אָפָה : יָאָפָה, נָחַי פ"י și נָחַי ל"ה, d. p. יָרָה : אָרָה, נָחַי ל"א și נָחַי ע"ו, d. p. בָּאָתִי : בּוֹא, נָחַי ל"א și נָחַי ע"ו. — Cele cu 2 rădăcine sunt יָגַר-גָּוַר; יָטַב-טוֹב; יָלַךְ-הָלַךְ; יָבַשׁ-בָּשׂ; שָׁלוּ-שָׁלַח; שָׁוָה-שָׁחַח; שָׁחַח-חָיָה; וְכָל-כּוֹל. — Afară de aceste mai există un fel de מְרַבֵּים, cari sunt compuse de diferite forme, timpuri sau genuri, d. p. יָרַדָּה (din קַל și פָּעַל), נִגְאָלוּ (din נִפְעַל și פָּעַל), הִטְמָאָה, הִכְבֵּם (din הִפְעַל și הִתְפַּעַל), וְנִכְפַּר (din הִתְפַּעַל și הִפְעַל), מִשְׁתַּחֲוִיתֶם (din עִבֵּר קַל și עִבֵּר הִתְפַּעַל), וַיִּחַמְּנָה הַצֹּאֵן (din עִבֵּר קַל și עִבֵּר הִתְפַּעַל), (din מ. și f.)

Deprindere :

Să se conjugue tabela XIV. — Să se analizeze verbele următoare : בָּזְזוּ, הִבֵּק, יִהְלַל, תִּסְבְּנָה, חֲתַרְעֶעָה, יִמְטוּ, חֲתַבּוּנְנוּ, יִגְלְלוּ, מִחֲלַלְתָּ, הוֹצִיאוּ, תִּירָאוּ, אֹרְהוּ, וַיִּךְ, נָטָה, אָפוּ; — תִּתְפַּדְדוּ, הִתְעַלְלִיתִי, מִסְתַּלֵּל, הִתְהַלְכוּ, וַתָּצֵאנָה, וַתְּבַשְׂשׂוּ, וַיָּרַב, אָבָה, אוֹכַל, תִּיטִיב, לָבָא, לָךְ, — יִחְיֶה, יִשְׁקִיו, מוֹצֵאת, הִבְאֵתִי

LECTIA XXXVI.

Verbe cu patru radicale (מְרַבְּעִים).

VI. *Verbe impătrite* (מְרַבְּעִים) sunt niște verbe cu 4 li-

tere radicale, din cari însă sunt numai puține, adică:
90 (יְכַרְסֶמְנָה) כָּרַסָם; (מְכַרְבֵּל) כָּרְבַל; (רְטַפַּשׁ) רְטַפַּשׁ;
100 apoi mai sunt unele, ale căror rădăcină este numai
110 duplicată, acest caz are loc adese la נָחַי לִיָּה, נָחַי עֵו וְנָחַי
120 שַׁעֲשַׁע (טוֹל) מְלַמֵּל (din כּוֹל); (din כּוֹל) כְּפוּלִים
130 (din גָּלַל) גְּלַגַּל (din שָׁעָה).

Deprindere :

Să se conjuge tabela XV.—Să se analizeze verbele următoare :

יּוֹשְׁבִים, לְהִתְרַפֵּא, קָרָא, הוֹיָתִי, יָקָה, הִמְטִיחַר, קָצַץ, לְשַׁבֵּת, תַּחֲבֶה
לְבָנוֹת, תִּדְעַ, הוֹקֵם, צָא, וְיִכְלֹתָ, נִשְׁמַע, נִצְבִּים, לְצוֹת, אֲיָשֶׁר, מְאֹשֶׁר
הִצְלֵתָ, הִמַּת, צוּיָתִי, וְיִתְפַּלֵּל וְאִתְחַנֵּן, תּוֹשֵׁעַ, יִתְמוּ וְשַׁבְתָּה, לְשַׁתּוֹת
לְשִׁמְצַ, יִקְרָא, תִּשְׁמִיטָה, נִשְׂוֹא, תִּנְרָא, תִּתְרָאוּ, בְּאֵר, תִּדְבַּרְנָה, וְיִשְׂוִימוּ
יִסִּית, הַמוֹשֵׁב, וְיִתְיַשְׁבוּ, וְיִצְקָתָ, מוֹבְאִים, לְרֵאוֹת, צוּ, אִמְרַת, וְחִטָּאתִי
נַעֲשֵׂתָה, הַעֲלִיתִי, נִגְעָה, מִנִּית, הִנְתַּקְנוּ, רֵהַפּוֹת, לְכַרְתָּ

LECTIA XXXVII.

Despre sufixele verbului (בְּנוֹי הַפְּעַל).

Adaugând sufixele הַבְּנוֹיִם la verbele transitive se poate arăta și persoana asupra căreia trece lucrarea, sau obiectul. Când zic d. p. שָׁמַרְנִי (m'a păzit), sufixul נִי arată obiectul în pers. 1. sing., שָׁמַרְךָ [t'a păzit] arată obiectul în pers. 2. sing. m., și a. m. d.— Modul flexiunii verbului cu literele הַבְּנוֹיִם este același ca și la substantiv. cu mica deosebire numai la pers. 1. sing. (in עָתִיד, עָתִיד וְעָתִיד), care este נִי în l. d. —

נשמר : נשמרְךָ-מרְךָ-רהוּהוּ-הָ-מְרָכְם-כֹּן-נשמרְם-מְרָן
 תשמרו : תשמרוּנִי-רהוּהוּ-הָ-רוּגוּ-רוּם-רוּן
 תשמרנה : תשמרְנָה
 ישמרו : ישמרוּנִי-רוּף-רוּף-רוּהוּ-הָ-רוּגוּ-רוּכְם-etc
 תשמרנה : תשמרְנָה . etc.

מקור) שמר : שמרְיָךְ-יָךְ-וְזֶה-שמרְנוּ-רָכְם-כֹּן-רָסְרָן

צווי) שמר : שמרְנִי-רהוּהוּ-רהוּ-רנוּ-רסְרן

שמרי : שמרְיָנִי-ריהוּ-הָ-רינוּ-רים-רין
 שמרו : שמרוּנִי-רהוּהוּ-הָ-רוּגוּ-רוּם-רוּן
 שמרנה : שמרְנָה

După modelul arătat aici va fi lesne a declina și sufixele verbelor de cealalte forme de conjugatiune, d. p. pers. 3. פִּעַל עָבַר din שמר (שמר) se declină : — שמרני שמרְךָ שמרְךָ שמרו שמרוּהוּ שמרה שמרה שמרנו שמרְנוּ
 השמירני השמירְךָ : (השמיר) הפעיל
 השמירך השמירו השמירו השמירוהו שמרו השמירכם כן מירסרן

In așa mod ca la verbe regulate merg și sufixele verbelor neregulate, d. p. גָּלָה : גָּלַנִי גָּלָךְ .
 גָּלָתָה : גָּלַתְנִי גָּלָתָךְ . etc. יגָּלָה : יגָּלַנִי יגָּלָךְ יגָּלָהוּ יגָּלָהוּ .
 ע'ו : שם : שמני שמְךָ . שמיה : שמתני שמתך שמתך שמתו שמתה . etc. ישים : ישמיני ישמך ישמך ישמך .
 ע'ע : יסב : יסבני יסבך יסבך יסבהו יסבהו (יסבנה) יסבה (יסבנה)
 יסבנו יסבכם יסבכן יסבם יסבן .
 יחן : יחנני יחנך (יחנך, יחנך) יחנך יחנהו (יחננו) יחנתה
 (יחננה) יחננו יחנכם יחנכן יחנם, יחנן .

Deprindere :

Să se declină cele dintei 3 tabele ale verbelor cu sufixele הכנויים

RECAPITULATIUNE.

In privința semnificațiunei câte feluri de verbe deosebim?—Ce insemnează פעל יוצא?—Cari sunt verbe ajutătoare?—Câte lucruri avem de observat la verb?—Cari litere se adaugă la rădăcina in עבר spre a areta genul, numerul și timpul, și unde se adaugă aceste litere?—Cari se adaugă la עתיד?—Câte timpuri avem in limba Ebraică?—Cum se formează timpul de față?—Se poate face din viitor trecut? și cum?—Ear din trecut viitor cum?—Ce vocală primește מהפך מעתיד? לעבר? inaintea א?—Ce se mai poate exprima prin מהפך מעבר לעתיד?—א adaugat in urma viitorului ce exprimă?—Prin ה pus inaintea verbului ce exprimăm?—Cum se punctează השאלה?—Câte moduri avem in limba Ebraică?—Ce insemnează מקר?—Cum se cunoaste modul *subjunctiv* și condițional in limba Ebraică?—Ce litere se pot pune inaintea Infinit. constr.?—Cum se formează modul imperativ?—Ce intelegem prin conjugarea verbului?—Ce numim בנין?—In câte forme se exprimă verbele transitive?—Aceste sunt?—Câte forme *active* avem și câte *pasive*?—Care formă este atât activă cât și pasivă?—Cum se numesc toate cele 7 forme de conjugare?—Care este forma pasivă din קל?—Ce semn are această formă?—Ce semn are פעל?—Ce semnificațiune are această formă?—Spuneți semnele ce-

lor alte forme de conjugare și semnificațiunea lor? — La forma **התפעל** ce excepțiuni fac literele **ז' ו' ש' י'**? — Conjugati verbul **שמר** in toate formele. — In câte clase se impart verbele privitoare la radicalele lor? — Ce se numește **שְׁלָמִים**? — Ce se întâmplă când verbul are o literă guturală? — Ce se numește **הסרים**? — Câte feluri de **הסרים** cunoașteți? — și anume? — Subt care clasă intră verbul **לקח**? — Cum este pers. 3. sing. f. viitor **הפעיל** din **נפל**? — Ear din **נסע**? — Tot aceeaș forma m. cu **המהפך**? — Ce deosebire este in **עתיד קל** intre **נפל** și **ננש**? — Spuneți Infinit. constr. din **נתן** cu literele **בכללם**! — Ce înțelegeți prin **נחים**? — Câte feluri de **נחים** sunt? — Ce deosebire este intre **השיב** și **הושיב**? — Ce intre **ויראו** și **וייראו**? — Ce se înțelegem prin **כפולים**? — Cu'n se mai numese? — Cu care clasă se aseamănă? — Ce se numește **מרכבים**? — Câte feluri de **מרכבים** sunt? — Mai sunt și alte? — Afară de cele cu 2 rădăcine ce fel de *compuse* mai sunt? — Ce se numește **מרבעים**? — Ce arată sufixele **הכנויים** la verb? — Ce este de observat in privința persoanelor? — Pot primi toate verbele sufixe? — Să se declină verbul **פקד** cu sufixe in toate formele de conjugare! —

LECTIA XXXVIII.

Substantivul (שם).

Despre Articol (ה' הידיעה).

Limba Ebraica n'are articol și in locul articolului se

pune un simplu ה' înaintea vorbei, precum d. p. הַבַּיִת, casa, הַיָּם, cel mare, הָאִישׁ, om-ul, הַחֶכֶם, cel înțelept. Acest ה' se numește : ה' *determinativ* (ה' הַיְדִיעָה) și ține locul articolului, fără însă de a hotări și genul articolului în alte limbi.

ה' הַיְדִיעָה este în genere vocalizat cu פֶּתַח și litera ce urmează primește un דְּגֶשׁ-חֻק, drept semn al duplicării, d. p. : הַנְּעָר (băiat-ul), הַקָּטָן (cel mic); când însă antea-radicală este una din literele 'א'ה'ח'ע'ר, care nu pot primi un דְּגֶשׁ, atunci vocala de sub ה' se schimbă, și anume : a) înainte de 'א'ע'ר se schimbă în קָמֶץ, d. p. הָעִיר (orașul), הָרֵאשׁ (capul); b) înainte de 'ה'ע se schimbă în סְגוּל, d. p. הָהָרִים (munții), הָעָנָן (norul). הַחֶכֶם, (înțeleptul). Înaintea de 'ה' ה' fără קָמֶץ rămâne neschimbat, d. p. הַחַי (cel viu), הַהֵיכָל (templul).

Deprindere.

Puneți ה' הַיְדִיעָה cu vocalele trebuitoare la următoarele cuvinte: מֶלֶךְ (rege), אָרֶץ (2) (țară), עוֹלָם (vecinicie), מַיִם (apă), אֶבֶן (piatră), רוּחַ (vânt), הֶזֶק (tare), חָלָב (lapte), חֵלֶב (grăsime), עֵיר (mînz), עָרִים (orașe), הַמּוֹן (mulțime), הָרֶג (măcel), חֹדֶשׁ (lună).

Observ.

ה' determinativ dispare, când unul din prefixele בְּכִלְ

1) הַהָר (muntele) face excepție din această regulă.

2) Cuvântul אָרֶץ se prefăce în אֶרֶץ când 'i se adaugă ה' determinativ.

'i se pune înainte, și atunci primește acesta vocalele
trebuitoare lui : d. p. בְּ-יָמַיִם (în mările), בְּ-אֶרֶץ (în țară),
בְּ-הָעָנָן (în nor), în loc de בְּ-הַיָּמַיִם, בְּ-הָאֶרֶץ, בְּ-הָעָנָן.

LECTIA XXXIX.

Despre Gen. (הַמִּין).

În limba Ebraică sunt 2 genuri : a) *genul masculin*, זָכָר, b) *genul feminin*, נְקֵבָה. La ființe se cunoaște genul după firea lor; cele de partea bărbătească sunt de genul masculin, d. p. אָב (tată) גָּבִיר (stăpân), עֶבֶד (rob); פָּר (taur), חֲמֹר (măgar), אֲרִיָּה (leu); cele de partea femeiască sunt de genul feminin, d. p. אִם (mumă), גְּבִירָה (stăpână), שֹׁפְחָה (servă): פָּרָה (vacă), אֲתוֹן (măgăriță), לְבִיאָה (leoaică). La lucruri se cunoaște genul după adjectivul, pronumele, numeralul sau verbul, cu cari substantivul stă în legătură, d. p. (m.) בְּנֵד חֲדָשׁ (haină nouă), הָאֶבֶן הַזֹּאת (piatră aceasta), ș. a. m. d. — Afară de această mai sunt și unele reguli pentru a cunoaște genul :

1. *De genul masculin sunt* : a) toate substantivele propriie și comune ale națiunilor, precum : יִשְׂרָאֵל (Israel) גּוֹי הַכְּנַעֲנִי (Cananeul), הָאֱמֹרִי (Emoreul), (עַם 1) גּוֹי

1) עַם este cât-odată și feminin, precum : וְהִטָּאת עַמְּךָ (și va păți poporul teu, Exod. 5, 16), שׁוֹבְבָה הָעַם (sălbaticitate ginte, Ieremia 8,5). *Observ.* רֶגֶל și עֵין sunt câte-odată și masc. רֶגֶל לְרַע יְרוּצוּ (Proverb 1,16); הַסִּבִּי טִיגִיד וְכוּ' שֶׁהֵם הִרְהִיבֵנִי (Cânt. 6, 5). יַיִן ה' הִמָּה מְשׁוּטָטִים בְּכָל הָאָרֶץ (Zecharia 4, 10).

sau לאום (națiune); b) numele lunilor: ירח sau חֹדֶשׁ (lună), אָבִיב sau נִיֶּסֶן (lună ânteia) etc. c) toate substantivile cari se termină în יי, ין, יום, יון, יון, recum: נְכָרִי (un străin) קָרְבָּן (jertfă), פְּדִיוֹם (rescumpărare), זְכוּרֹן (amintire).

2. De genul feminin sunt: a) toate substantivile proprie și comune ale țarilor și orașelor, precum: אֶרֶץ; יְרוּשָׁלַיִם, מְצָרַיִם (țară), עִיר (oraș); b) toate numirele membrilor cu pereche ale trupului, precum: עֵין (ochiu), יָד (mână), רֵגֶל (picior); c) toate substantivile cari se termină în ת, ת, ת, precum: עֵצָה (sfat), נְחֹשֶׁת (aramă), דַּעַת (cunoștiință), רֵאשִׁית (început), מְלָכֻת (împărăția).

Unele substantive priimesc amândouă genurile, precum: שָׁמֶשׁ (soare), רוּחַ (vânt), מַחֲנֶה (tabără), și a. m.

Deprindere.

Copiați după Biblie 20 substantive, (10 nume de ființe, și 10 nume de lucrări) masculine și 20 substantive (idem ca sus) feminine.

Căutați a știe toate numele membrilor cu pereche ale trupului.

LECTIA XXXX

Numerul (המספר).

La substantive deosebim 2 numere: a) *singular* (יחיד) d. p. אָב (tată), בֶּן (fiu), עֶבֶד (rob); b) *plural* (רבים) d. p. אָבוֹת (părinți), בָּנִים (fii), עֲבָדִים (robi). Se mai adaugă în gramatică și un alt numer, care arată *perechia* și e numit pentru aceasta *dual*, רְבוּי הַזֶּה, d. p. עֵינַיִם (ochi), שְׁנַתַּיִם (doi ani), גַּעְלָיִם (încălțăminte—o pereche de—).

Numerul plural se cunoaște după terminațiunile **ים** și **ות**; cu cea d'înteia se termină cea mai mare parte a substantivelor masculine, ear cu cea din urmă, cea mai mare parte a substantivelor feminine. Dualul se cunoaște după terminațiunea **ים**.

Unele substantive sunt întrebuințate *numai la singular*, precum: **אדם** (om), **זקנה** (bătrâneță), **כסף** (argint), ș. a.; altele sunt întrebuințate *numai la plural sau dual*, precum: **פנים** (față), **נעורים** (tinerețe): **מים** (apă), **חיים** (viață), ș. a. — Numele lui D-zeu se întrebuințează în plural: **אלהים**.

Observ.

Substantivele **יד**, **כנף**, **רגל**, **עין** în sensul de: *mână, aripă, picior, ochiu*, primesc *dualul*: **ידים**, **כנפים**, **רגלים**, **עינים**, în sensul de: *țeruș (cuișor), poală, (colț, margină), dată, izvor*, primesc *pluralul*: **ידות**, **כנפות**, **רגלים**, **עינות**. Tot așa e și cu: **קרן**, **ברך**.

Substantivele cari se termină în: **ית** și **ות** la singular, au la plural **יות** d. p. **נכרית** (străină), pl. **נכריות** (*imparăția*), pl. **מלכות**, ș. a. m.

Deprindere.

Să se pună în *singular* următoarele substantive: **דברים** (cuvinte), **עצות** (sfaturi), **שפתים** [buze], **שבטים** (triburi), **משות** (toiegi), **יונים** (coarné), **קרנים** (coarné), **שמות** (nume), **אחים** (frați), **שניים** (dinti), **קולות** (albine), **דבורים** (genunchi), **ברבים** (visuri), **חלומות** (glasuri, tunete). Să se mai scriă din Biblia 10 subst. în sing., 10 în pl. [**ים** și **ות**], și 5 în dual.

LECTIA XXXXI.

Formarea (המשקל). *)

După cele arătate mai sus (la împărțirea literelor) fiecare cuvânt are o rădăcină de 3 litere, din cari cea d'înteia se numește פֿהפעל, a doua עֿהפעל și a treia לֿהפעל. Sunt însă cuvinte cari au mai multe sau mai puține de cât 3 litere, sau cari inlocuesc cu un ךֿ"ה pe פֿהפ' când lipsește, având înainte o altă literă cu care formează un cuvânt nou. Spre a cunoaște dar forma *primitivă* a unui cuvânt trebuie să-l reducem la rădăcina sa *verbală*, de oare ce mai toate vorbele se derivă din verbe. Așa d. e. אָבִיב (spic), rădăcină sa verbală este אָבִב (a inverzi), אָבִיִן (sărac), r. v. אָבָה (a pofti);— אָב (tată), r. v. idem אָבָה אָבִן (fiu), r. v. בָּנָה (a zidi); בֵּת (fică), pl. בָּנוֹת, r. v. בָּנָה בָּנָת;— מִטֵּעַ (plantațiune), r. v. נִטַּע (a planta). מִטָּה (toiag), r. v. נָטָה (a întinde). מִצֵּעַ (pat, așternut), r. v. יָצַע (a așterne); מוֹת (moarte) și מֵת (mort), r. v. מוֹת (a muri). עֵדוּת (mărturie), și עֵד (martor), r. v. עוֹד (a mărturi).

Din cele zise aici rezultă, că substantivele după formarea lor se pot împărți in: a) *complete*, שְׁלֵמִים, cari păstrează rădăcină lor de 3 litere prin toate formele. b) *augmentate*, נִזְקָפִים, cari au mai mult de cât literile trebuitoare rădăcinei. c) *defecte* חֲסֵרִים, la cari lipsește una din literele rădăcinei, d) *mute* נִחִים, cari au o literă neauzibilă, נִחַ נִסְתָּר. (La *verb* s'a explicat mai cu de a-

*) Această lecție se va putea învăța îndată după „*împărțirea literilor*“.

mănuntul această împărțire).

Deprindere :

Să se arete înscris rădăcinele substantivelor aflate în cap. 1. din *בראשית* după *vocabularul analitic*, partea 1, de Dr. Beck.

LECTIA XXXXII.

Legarea (הַפְּמִיכוּת)

Când substantivul nu se află în nici o legătură strinsă cu un alt cuvânt, se zice că stă despărțit (נִפְרָד), d. p. *זֶה הַדָּבָר* (acesta e cuvântul), *רֵאשִׁית הַשָּׁנָה* (inceputul anului), *בָּנִים אֲתֶם לָהּ* (voi sunteți fiii lui D-zeu), cuvintele: *הַדָּבָר*, *הַשָּׁנָה*, *בָּנִים* stau *despărțiți* sau în *statul absolut*. Când însă substantivul este legat de un alt cuvânt, cu care formează o singură idee, atunci se zice că se află în *legare* (נִסְמָךְ), d. p. *דְּבַר ה'* (cuvântul Domnului), *שָׁנַת הַיּוֹבֵל* (anul iubilare), *בְּנֵי יִשְׂרָאֵל* (fiii lui Israel), cuvintele: *דְּבַר*, *שָׁנַת*, *בְּנֵי* stau *legați* sau în *statul construct*.

După cum arată exemplele de mai înainte substantivul suferă o schimbare în statul construct. Această schimbare se face în 5 moduri: a) prefăcând vocala întea sau a două lungă într'o scurtă, precum: *דָּם* st. constr. *דָּם* (sânge), *לֵב* st. c. *לֵב* (inimă); *מְלֶאךָ* st. c. *מְלֶאךָ* (înger), *עוֹלָם* st. c. *עוֹלָם* (lume); b) schimbând vocala întea în *שׁוּא* și a doua rămâne neschimbată sau se schimbă într'o altă vocală, precum: *שָׁלוֹם* st. c. *שָׁלוֹם* (pace), *קָצִיר* st. c. *קָצִיר* (seceris); *זָקֵן* st. c. *זָקֵן* (bătrân), *חֶלֶב* st. c. *חֶלֶב* (lapte); c) schimbând vocalele și prefăcând *ה'*

אָה in ל'הפ' precum : אָב (r. v. אָבָה) st. c. אָבִי (tată). אָח (r. v. אָחָה) st. c. אָחִי (frate), פֶּה st. c. פִּי (gură); d) schimbând vocalele și prefacând ה la substantive feminine in ת. precum : מְעָרָה st. c. מְעָרָת (peșteră). מְלֹאכֶת st. c. מְלֹאכֶת (lucrare); e) terminațiunea ים pl. și ים־ dual, se prefacă in st. constr. in י, precum : דְּבָרִים st. c. דְּבָרַי (cuvinte), עֵינַי st. c. עֵינַי (ochi); pl. וְתֵינַם remâne neschimbat.

Observ :

Sunt și substantive, cari rămân neschimbate in st. constr. d. p. אֹרֶךְ pl. אֹרוֹת (lumină), בּוֹר pl. בּוֹרוֹת (groapă), אֵם pl. אֵמוֹת (mumă), ș. a. m.

Deprindere :

Să se arete in ce stat se află următoarele substantive : בֵּית (casa), בָּתַי (casele), שֵׁם (nume), שְׁמוֹת (numele), יָד (mână), בֶּשֶׂר (carnea), מְלֹאכֶת (soli), מְשֻׁפָּחָת (familie), שְׂמִים (cer), אֲדוֹן (Domnul), חַי (viața), מַטֵּה (toiag).

LECTIA XXXII II.

Flexiunea (הַנְּפִיּוּד).

Prin flexiune înțelegem orî-ce schimbare ce suferă rădăcina substantivului.

S'a observat deja o mică sau mai mare schimbare a substantivului la gen, numer și stat; această schimbare se arată mai vărtos la declinarea substantivului cu pronumele posesiv esprimat prin literile הַכְּנִיּוּם, ce se face in modul următor :

Poseziunea singulară			Poseziunea plurală		
Pers. sing.	pers	pers. plur.	Pers. sing.	pers	Pers. plur.
---, m. și f. meu	1	נני m.f. nos.	--- m. f. mei	1	ניני m. f. noștri
--- (m) teu	2	כמ (m) tru	--- (m) tei	2	כמ (m) voștri
--- (f) teu		כן (f) vos tru	--- (f) tei		כן (f) tri
--- (m) seu	3	ם (m)	--- m., sei	3	הם (m) lor
--- (f) ei		ן (f) lor	--- f., ei		הן (f) lor

*) Exemplu :

חור unchiu, amic	חורי (unchi, amici)	חורי (unchi, amici)	חורי (unchi, amici)
חורי amicul meu	חורני, amicul nostru	חורי, amici mei	חורני amicii noștri
חורך „teu	חורכם „vostru	חורי „tei	חורכם „voștri
חורך „seu	חורכן „lor	חוריה „sei	חוריהם „lor
חוריה „ei	חורין „lor	חוריה „ei	חוריהן „lor

Deprindere :

Să se decline în același mod substantivele סוס (cal), קיל, pl. קולות, pers. 1, קולותי (voce), גבור (viteaz), גבור, pl. גבורות (put), בור, pl. בורות (groapă), עם c. עם (popor).

LECTIA XXXIV.

Flexiunea substantivelor.

Schimbari de vocale la substantive se fac: a) în statul construct d. p. דבר stat absol., דבר stat construct, b) prin sufixe pronominale d. p. דברי, דבריכם, c) în plural și dual în stat absolut și construct, d. p. דברים, ing., דברי pl. abs., דברי pl. constr., דבר sing., דברי dual

*) De și exemplul de față nu arată schimbarea cea anunțată în regulă precedentă totuși l'am ales pentru simplitatea sa, spre a ușura școlarului învățarea modului de declinație.

abs., רַגְלֵי־י constr. ș. a

In privința acestor schimbări de vocale deosebim patru clase de substantive masculine și feminine fără terminațiune feminină.

Clasa I o formează substantivele numite *segolate* adică substantivele a căror a-doa literă radicală este *Segol* וּ orî Patah, când a-doa literă radicală este o guturală, iar ântêia radicală are *Segol* וּ, sau *Ṭere* וּ, sau Patah וּ sau Cholem וּ. *Toate aceste substantive nu suferănicî o schimbare in statul construct al singularului.*

Pilde a): מֶלֶךְ rege, מְלָכִים pl. abs. מְלָכֵי pl. con. מְלַכְכֶם מְלַכְכֶם מְלַכֵי.

Ca מֶלֶךְ au flexiunea: אֶרֶץ (אַרְצוֹת pl.) țară, pământ, אֶלְמִיָּה (אַלְפִים du.) milă נְפֹשׁ (נְפֹשׁוֹת נְפֹשִׁים pl.) suflet, עֶבֶד (עֲבָדִים pl.) rob, צֶמֶר chip, צֶמֶר lână, כֶּסֶף argint, לֶחֶם pâine, אֶבֶן f. piatră, רֶגֶל picior, שֶׁמֶן untdelemn ș. a.

b) בְּגָד haină, בְּגָדִים pl. abs., בְּגָדֵי constr., בְּגָדֵיכֶם. Tot așa: בֶּטֶן f. pânțee, בָּצֵעַ câștig, גִּנּוּעַ tulpină, נֶבֶח jertfă, יִשׁוּעַ יִשׁוּעַ mântuire, יָתֵר râmășiță, נִטְעַנְטֵעַ sad, נֶצַח נֶצַח vecinicie, פֶּסֶל (chip) cioplit, ș. a.

c) סֵפֶר carte, סֵפֶרִים pl. abs., סֵפֶרֵי pl. constr. סֵפֶרֵיכֶם סֵפֶרֵי. Tot așa: אָמַר zicală, cувѐnt, בֶּכֶר cămilă tînă, מִצַּח frunte, סֵתֵר taină ș. a.

Alte substantive cu guturală începătoare au *Segol*: אֶבֶל jale, אֶבְלֵי; tot așa: עֵגֶל vițel, עֵדֶר turmă, עֵבֶר lature, עֵזֶר ajutor ș. a.

d) נֶעֱרַב tînăr, נֶעֱרָבִים pl. abs. נֶעֱרָבֵי pl. constr. נֶעֱרָבֵיכֶם נֶעֱרָבֵי. Aceeași flexiune au: בֶּעַל stăpan, נֶעַל f.

שַׁעַר (בַּעַשׁ) כַּעַם f. pas, שַׁעַר
poartă, וַעַם urgiă ș. a.

e) קָדְשִׁי, קָדְשֵׁי pl. abs. קְדָשִׁים, קְדָשׁ m. sfințenie,
פְּעָלִי pl. abs. פְּעָלִים, פִּעַל קְדָשִׁי, קְדָשִׁי, קְדָשְׁכֶם
const. פְּעַלְיֶכֶם, פְּעַלְכֶם, פְּעַלִּי.

Ca קָדְשׁ se flectează: הַרְדָּשׁ lună (timp), שְׂרָשׁ ră-
dăcină, אָזְן f. (אָזְנִים du.) ureche, עֶפְרַיִם vitel căprioară,
אֶהָל cort, אֶהָלִים pl.

Ca פִּעַל au flexiunea: בִּקְרָא dimineată, רֶמַח lancea,
תֵּאָר chip, formă, אֶרֶץ cale, אֶרְחֹת pl. abs. אֶרְחֹת con-
str. și a.

Această clasă mai cuprinde și substantivile cu ע״ו
și ע״י adică substantivile, a căror a-doa radicală este *Vav*
ori *Iod* ca מוֹתָ moarte, נֵיתָ măslin. În statul construct
al singularului aceste substantive suferă o contracțiune
d. p. מוֹת־הַמֶּלֶךְ moartea regelui, נֵית־שֶׁמֶן unt-de lemn.

Aceeași flexiunea au: שׂוֹמֵץ biciu, תְּוֹךְ mijloc (תּוֹךְ
constr.), אָוֶן nedreptate, עוֹלָא nedreptate (עוֹלוֹ) ș. a.

Ca נֵיתָ se flectează: בֵּיתָ casă (בָּתִּים pl.), לַיִל
noapte, אֵיל berbece, חַיִל putere ș. a.

Obs. În stat constr. din singular, tot așa și în plural
a doia literă *Vav* și *Iod* nu se aude d. p. מוֹתִים, נֵיתִים,
שׂוֹמִים, afară de unele substantive d. p. תֵּישׁ țap, תֵּישִׁים,
עֵין izvor, עֵינֹת, עֵין ochiu, עֵינִים dual, הוֹד oală. הוֹדִים pl.,
שׂוֹקִים, שׂוֹקֵי.

În această clasă se mai coprimd și substantivile ל"ה
adică acele substantive, a căror a treia literă radicală es-
te *He* ה d. p. פְּרִי fruct, פְּרִיֶיךָ, פְּרִיֶיךָ leu, אֲרִיִּים,

אָרְיוֹת pl. m., בָּכִי plinge, גָּרִי ied, גָּרִיִּים pl. abs. גָּרִיִּי const. לחי falcă, לַחֲיִים dual, לַחֲיִי const. לַחֲיִי ş. a.

În sfârşit se numeră în această clasă şi substantivele 'ע' adică substantivele a căror a doa radicală e reduplicată d. p. יָם mare, יָם constr., יָמִים pl. יָמִי constr. אַם mumă, חַק אֲמוֹת lege, חֲקִים, כַּף f. mână (כַּפִּים du.), עַם popor, חַי vieţuitor, חַי c., דִּי indea-juns, דִּי c., אֵשׁ foc, חַן har ş. a.

Vezi Tabela I a m.

Clasa II-a coprinde substantivele cari schimbă vocalele lor de subt litera înteaia şi a doa fiind în stat construct ori priimind sufixe ca דְּבָר, דְּבָרִי, דְּבָרִים, דְּבָרְכֶם, דְּבָרִי, דְּבָרִים, דְּבָרְכֶם.

Substantivele cu guturală începătoare au în loc de Hirek Patch şi în loc de Şeva simplu un Şeva compus ca חֲכָם înţeleptul, חֲכָם, חֲכָמִי, חֲכָמְכֶם, חֲכָמִים, חֲכָמֵי, חֲכָמֵיכֶם.

În această clasă sunt şi substantivele cu *Zereh* ori *Segol* subt a doa literă radicală d. p. זָקֵן, זָקֵן bătrân, כְּתָר, כְּתָר e. umăr, חֲצַר, חֲצַר curte, שָׂדֵה, שָׂדֵה câmp.

Ca דְּבָר şi חֲכָם se flectează : אֶבֶן nisip, בָּשָׂר carne, זָהָב aur, חֲלָב, חֲלָב lapte, זָנָב coadă, זָנָבוֹת, זָנָבוֹת pl. אֶרֶץ aripă, כְּנָפִים du., נָהָר fluviu, נָהָרִים du., נֶמֶל cămilă, קָטָן micul, קָטָנִים pl., לֵב, לֵב inimă, שָׂרַב băutura îmbătătoare, שְׂרָב, שְׂרָב strugure ş. a.

Ca חֲצַר se flectează : שָׂכֵן vecin, קָבֵר greu, עָקֵב călcâiu, עָקֵב e., חָסֵר cel lipsit, אֶבֶל jelitor, אֶבֶל e.,

שָׁכַח cel ce uită, שָׁכַחִים, שָׁכַחִי pl., שָׁמַח cel ce se bucură, שָׁמַחִים, שָׁמַחִי pl., חָרַל cel lipsit, מָלֵא, מָלֵא plin, יָתַר țeruş, יָתַר c., יְתָרוֹת pl.

Flexiunea substantivului בָּתָר o au: גָּרַר gard, יָרַךְ coapsă ş. a.

Substantivele מָת cel mort, גָּר străin, עָד martur au pluralul: מָתִים, גָּרִים, עָדִים.

Ca שָׁדָה se flectează: יָד mână (יָדָה—), יָד constr. יָדֵי קָם; יָדֵיכֶם; יָדֵי, יָדֵי יָדַי; יָדוֹת, יָדוֹת; יָדְכֶם; יָדֵי קָם; יָדֵיכֶם; יָדֵי, יָדֵי יָדַי; יָדוֹת, יָדוֹת; יָדְכֶם; יָדֵי קָם (דָּמָה—), דָּם constr. דָּמֵי, דָּמֵיכֶם; דָּמֵי, דָּמֵי pl. ş. a.

(Vezi Tabela II a—e.)

Clasa III-a coprinde substantivele, la cari vocala de desubtul silabei întêia nu se schimbă, iar cea de desubtul silabei a doa se poate schimba d. p. עוֹלָם vecinicie, עוֹלָם c., איב inamic, חוּה vezetor, חוּה c.

Ca עוֹלָם se flectează: אוֹפֵן roată, אוֹפֵנִים pl., אוֹצֵר comoară, כּוֹכֵב stea, שׁוֹשֵׁן crinū, שׁוֹשֵׁנִים pl., שׁוֹפָר trîmbiță, שׁוֹפָרוֹת pl. ş. a.

Ca איב se flectează: אוֹרֵב pânditor, חֶבֶל corăbier, חוּתן socru, יָגֵק sugetor, עֵלֵל copilaşiu ş. a.

Ca חוּה se flectează: מְרֵאָה vezetor, מְקַנָּה avere, מְרֵאָה vedere, מְעַשָּׂה facere, מְהַנֵּה taberă ş. a. (Vezi Tabela III a-c)

Clasa IV coprinde substantivele cu vocala schimbătoare subt întêia silabă, iar cu cea ne-schimbătoare subt a-doa silabă, d. p. פְּקִיד comisar, פְּקִיד c., פְּקִידִים pl., פְּקִידֵי c., עָנִי serman, עָנִי c., עָנִי pl., עָנִי c., בְּתָב scriere, בְּתָבִים, בְּתָבִי.

עֲדָה, (יָצָא) eșire (יָעַץ) sfat (יָלַד) naștere לְדָה
obște (יָעַד) שְׁנָה somn (יָשָׁן). (Vezi Tabela V. a—d.)

Clasa II coprinde substantivele cu terminațiunea
ה־, cari schimbă vocala subțîntîia și a-doa literă radi-
cală d. p. צְדָקָה dreptate, צְדָקָת, צְדָקוֹת, צְדָקוֹת; וְעָקָה
strigăt, וְעָקָת, שְׁנָה an, שְׁנָת, שְׁנָתִי, שְׁנָתְכֶם, שְׁנֹת,
(שְׁנִי, שְׁנִים) ș. a.

Aceeași flexiune o au: בְּרָכָה bine-cuvîntare, בְּרָכָת,
בְּרָכָת; עֲצָרָה coroană, עֲצָרָת, עֲצָרָה; עֲצָרָת adunare;
נִבְלָה, נִבְלָה stîrv, נִבְלָת, נִבְלָת, נִבְלָתִי, נִבְלָתוֹ;
יְבֵמָה soacră, יְבֵמָתִי, יְבֵמָה; זִיד, זִיד, זִיד, זִיד, זִיד, זִיד, זִיד,
בְּהֵמוֹת, בְּהֵמוֹת, בְּהֵמוֹת, בְּהֵמוֹת, בְּהֵמוֹת, בְּהֵמוֹת,
(Vezi Tabela II a—c)

Clasa III coprinde substantivele, cari nu'și schim-
bă vocala de desubtul literei întîia radicală d. p. חֹמָה
zid, חֹמוֹת pl., חֹמוֹתִים dual; גְּלָגֶלֶת căpățînă, גְּלָגֶלֶתִי,
גְּלָגֶלֶת pl. e., גְּלָגֶלֶתִי.

Această flexiune o au: דִּלְקָת friguri inflamatori;
מוֹמְרָה nebunie, מוֹמְרָת; מִמְלָכָה regat, מִמְלָכָת e., מִמְלָכָה
cosorași, מִמְלָכָת; מִשְׁכָּרָת plată, מִשְׁכָּרָתִי; מוֹלְדָת naștere;
תוֹלְדָת neam; כְּתָנֶת manta, כְּתָנֶת e., כְּתָנֶתִי, כְּתָנֹת pl.
כְּתָנֹת e., ș. a. (Vezi Tabela III a—b.)

Clasa IV coprinde toate substantivele feminine,
cari nu'și schimbă nici o vocală a lor afară de ה־, ce
se preface în ת־ in stat construct și inaintea sufixelor tari
cum sunt: כֶּם, כֶּן, כֶּה, כֶּה, כֶּה, כֶּה, כֶּה, כֶּה, כֶּה, כֶּה, כֶּה,
מְלִכּוֹת domnie, תְּהִלָּה slavă, תְּפִלָּה rugă-
ciune, רֵאשִׁית inceput, אַחֲרִית sfîrșit, כְּבֹדוֹת greu-

- 9). בְּנוֹתַי c. בְּנוֹת, pl. בָּנוֹת; בְּתֵּךְ, בְּתֵי, fică, בַּת. 9).
בְּנוֹתֵיהֶם, בְּנוֹתֶיךָ.
10). חֲמוֹתֶךָ, soacră, חָמוֹת; חָמִיךָ, חָמִיךָ, soceru, חָם. 10).
חֲמוֹתָהּ.
11). יָמֶיךָ c. (יָמוֹת) יָמֵי, pl. יָמִים dual, יוֹמִים, zi, יוֹם. 11).
יָמֵיהֶם, יָמֵיכֶם, יָמֵינוּ, יָמֶיךָ.
12). בָּלִים, בְּלִיךָ, vas, unealtă (בָּלָה conține), בְּלִי. 12).
בְּלִיָּהֶם, בְּלִיכֶם, בְּלִינוּ, בְּלִיךָ, בְּלִי. c., בְּלִי, pl.
13). מִימֵיהֶם, מִימֵי, c. מִימֵי, c. și מִי, pl. אֵפָה, מִים. 13).
14). עָרִים, oras, cetate, עָרִים, pl. (עָרִים, lud. 10,4). 14).
עָרֵיכֶם, עָרֵינוּ, עָרֵי, c. עָרֵי.
15). פִּי, פִּיהוּ, פִּיךָ, gura mea, פִּי, c., פִּי, gură, פֶּה. 15).
gura lui, פִּיהָ, gura ei, פִּיהֶם, פִּיכֶם, פִּים (Sam. 13, 21.)
פִּיּוֹת, פִּיּוֹת, pl.
16). רָאשָׁיו, רָאשָׁיו, c. רָאשֵׁי, pl. רָאשִׁים, cap, ראש. 16).
רָאשֵׁיהֶן, רָאשֵׁיהֶם, רָאשֵׁיכֶם, רָאשֵׁינוּ.
17). שְׂמֵיכֶם, שְׂמֵיךָ, c. שְׂמֵי, pl. cer, שָׁמַיִם. 17).
18). שְׂמָכָה, שְׂמָךְ, שְׂמֵי, c. (שָׁם-), שֵׁם, nume, שֵׁם. 18).
שְׂמוֹת, שְׂמָם, שְׂמָכֶם, שְׂמָנוּ, שְׂמָה, שְׂמוֹ (Jerem. 29, 25)
שְׂמוֹת, c. שְׂמוֹתָם.

Substantivele masculine și feminine fără terminațiune feminină.

TABELA I.

D u a I	constr.	abs.	P l u r a l			S i n g u l a r		
			pers. 2	pers. 1	constr. absol.	pers. 2	pers. 1	constr. stat. absol.
picior ,	רגלי	רגלים	מלכים	מלכי	מלכי	מלכך	מלכי	מלכך
șele,	מתנים	מתנים	מקרים	מקרי	מקרי	מקריך	מקרי	מקריך
Incaltăminte,	נעלי	נעלים	קדשים	קדשי	קדשי	קדשך	קדשי	קדשך
			נערים	נערי	נערי	נעריך	נערי	נעריך
			נאחכים	נאחי	נאחי	נאחך	נאחי	נאחך
			פעלים	פעלי	פעלי	פעלך	פעלי	פעלך
două zile	ימים	ימים	שופים	שופי	שופי	שופך	שופי	שופך
ochi,	עיני	עינים	יותים	יותי	יותי	יותך	יותי	יותך
falet,	לחיי	לחיים	כלים	כלי	כלי	כליך	כלי	כליך
maini,	כפאי	כפאים	נפלים	נפלי	נפלי	נפליך	נפלי	נפליך

Substantivele masculine și feminine fără terminațiunea feminină.

D u a l	P l u r a l	S i n g u l a r
c nstr. abs.	pers. 2 pers. 1 constr. absol.	pers. 2 pers. 1 constr. stat absol.
dinti,	שני, שנים	אם, אמה, אםי אמהם
	הקני, הקני	הקני, הקני, להק, חק (m)
T A B E L A II.		
aripi	קנפים, קנפי	דבר, דברי, דברי, דברי (a)
coapse	קלצים	תקם, תקמי, תקמי, תקמי (b)
solduri	ירקים, ירקי, ירקי	זקני, זקני, זקני, זקני (c)
	הצרי, הצרי, הצרי, הצרי	הצר, הצרי, הצרי, הצרי (d)
	שדות, שדי, שדי, שדי	שדה, שדי, שדי, שדי (e)
T A B E L A III.		
el este	מלקתים	עולם, עולמי, עולמי, עולמי (a)
	comoară	הצרות, הצרות, הצרות, הצרות

Substantivele cu terminațiunea הַיָּהּ, הַיָּהּ, הַיָּהּ.

TABELA IV.

Plural		Singular	
const.	absol.	const.	absol.
הַמַּלְלוֹת	הַמַּלְלוֹת	הַמַּלְלָה	הַמַּלְלָה, rugăciune, (a
	מַלְכֵי	מַלְכָּה	מַלְכָּה, domnie, (b

LECTIA XXXXVII

Adjectivul (תואר השם)

La *Adjectiv* avem de observat următoarele: 1. că atârănă totdeauna de genul și numărul substantivului pe care îl însoțește, d. p. גֶּזֶר קָטָן (un băiet mic), גְּעֵרָה קְטַנָּה (o fată mică), גְּעֵרִים קְטַנִּים (băieți mici), גְּעֵרוֹת קְטַנּוֹת (fete mici). — 2. Adjectivul este *attributiv*, când în legătură cu substantivul *nu completează propozițiunea*, ci formează numai *atributul*, și este *nearticulat* (adică fără הַ הַיְדִיעָה), când și substantivul este *nearticulat*, și *articulat* (cu הַ הַיְדִיעָה), când și substantivul este *articulat* sau altfel determinat, d. p. עִיר גְּדוּלָּה (un oraș mare), הָעִיר הַגְּדוּלָּה (orașul cel mare), בְּעִיר הַגְּדוּלָּה (în orașul cel mare), עִירוֹ הַגְּדוּלָּה (orașul seu etc.); adjectivul este *predicativ*, când *completează propozițiunea* formând *predicatul*, în care caz nu primește nici odată הַ הַיְדִיעָה d. p. * הָעִיר גְּדוּלָּה (orașul e mare). 3.

*) Adjectivul *predicativ* vine câte o dată și însoțesc substantivului, când are de scop d'a da cuvântului o însemnătate mai

Adjectivul în lipsă unui substantiv devine singular substantiv, d. p. **הַחֶכֶם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ** (*înțeleptul are ochii sei în capul seu*), i. l. d. **הָאִישׁ הַחֶכֶם** (*omul cel înțelept*), **)

4. Ca adjectiv se poate lua câte odată și un substantiv, care are de scop d'a hotări mai de aproape un alt substantiv, fără ca să aibă trebuința d'a fi de acelaș gen și numer, d. p. **אִישׁ תְּבוּנוֹת** (*barbat priceput-de priceperi*) **יַיִן חֲמָסִים** (*vin rapit-al răpirei*); un substantiv propriu devine adjectiv dându-se terminațiunea ך׳ în sing. m. și יָה׳ sau ית׳ în f., d, p, **אִישׁ מִצְרַיִם** (*un om egiptean*), **אִשָּׁה מִצְרַיִת** (*o femeia egipteană*), pl. **אֲנָשִׁים מִצְרַיִם** **מִצְרַיִת** 5. Verbul devine adjectiv în **עֵינַי רְוָאָה** d. p. (*ochiū vĕzetur*). **אֶזְנוֹ שׁוֹמֵעַת** (*ureche auzitoare*), **יַיִן הַמְּשֻׁמֵּר** (*vin păstrat*), **דַּעַת מְיוֹשֶׁבֶת** (*cunoștiință, minte așazată*).

Observ.

1. Prin adaugărea unui ה׳ la forma masculină, adjectivul devine feminin d. p. **חֲכָמָה-גְּדוֹלָה**; **חֲכָמָה-קָטָן** ș. a. m. d. 2. La plural are adjectivul terminațiunea יִם׳ la masc. și יוֹת׳ la f. chiar când terminațiunea substantivului este altfel, d. p. **אֲבוֹת אֲבֹתֵינוּ** **גְּדוֹלוֹת נְשִׁים** **רַחֲמָנוּת יִשְׂרָאֵל**

Deprindere

Să se adaugă câte un adjectiv la substantivele următoare :

(m.) **אִישׁ** (m.) **בֵּית** (m.) **חֹמָה** (f.) **עִיר** (f.) **לוּחֹת** (m.) **עַץ** (m.)

mare, d. p. **קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ** (*mare e Dumneșcu*), **קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ** (*o rudă de a aproape ne este omul*)

** Se înțelege că în asemenea caz adjectivul flectează ca substantivul.

שֶׁלֶחַן (m.) - בְּנֵי (m.) - הַמְּאֹרֹת (m.) - הַיְלָדִים (m.) - הַנְּשִׁים
 (f.) - הַבֵּן (m.) - הָאָבִן (f.) - מְלֶאכָה (f.) - עֲבָדָה (f.) - מִצְבָּה (f.)
 - עֲזִים (f.) - גְּמֻלִים (f.) - רוּחַ - מְזֻבָּח (m.) - מְעֵשָׂה (m.) - בְּנֵי (m.)
 - מְגִדֵּל (m.) - אִשָּׁה (f.)

LECTIA XXXXVIII.

Comparatiunea adjectivului (יחויי הדמיון).

La adjectiv deosebim 3 grade de comparare: *gradul I. gradul pozitiv*, עָרַךְ הַשְׁוִי, când prin însușirea dată arătăm o asemenare între două ființe sau lucruri, d. p. גָּדוֹל כִּיָּם שְׁבָרַךְ (un popor înalt ca uriaș), עַם רַם כְּעֵנְקִים (mare ca marea este nenorocirea ta); *gradul II. gradul comparativ* (עָרַךְ הַיְתָרוֹן), când comparând două ființe sau lucruri, dăm preferința uneia, d. p. אָחִי גָּדוֹל אֵז (fratele meu este mai mare, —sau mai mic — de cît mine). *gradul al III., gradul superlativ* (עָרַךְ הַהֶפְלָגָה), când însușirea arătată este în gradul cel mai superior d. p. הַיְפָה בְּנָשִׁים (cea mai frumoasă dintre femeie). În gradul I. substantivul cu care se compară primește un כִּי (כְּעֵנְקִים), în gradul al II. primește un טִי (מִמֶּנִּי), iar în gradul al III. primește un בִּי și adjectivul primește הַיְדִיעָה (הַיְפָה בְּנָשִׁים). Gradul al III. se mai exprimă și în alte chipuri: a) punând simplul הַיְדִיעָה sau literele כִּי־לִי cu punctuațiunea lui הַיְדִיעָה înaintea adjectivului, d. p. אָחִיכֶם הַקָּטָן (fratele vostru cel mai mic). בְּנֵדוֹל הַחַל וּבְקָטָן כָּלָה (la cel mai mare a început

și la *cel mai mic* a sfârșit); b) adaugând cuvântul מכל d. p. וְהַנָּחַשׁ הָיָה עָרֵם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה (și șarpele era mai viclean din toate animalele etc.); c) adaugând cuvântul מאד d. p. וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד (și barbatul Mose era foarte smerit) d) prin statul construct d. p. זָקֵן בֵּיתוֹ (cel mai bătrân al casei sale); e) prin duplicarea adjectivului sau a substantivului, d. p. גְּבוּהַ גְּבוּהַ (foarte înalt, mândru), עֲמֻק עֲמֻק (foarte adânc): עֶבֶד עֶבְדִּים (rob al robilor, cel mai înjosit rob), שִׁיר הַשִּׁירִים (cânticul cântecelor, cel mai înalt cântec), קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים (sfânt-a sfinților, cel mai sfânt); f) prin adăugarea numelui „D-zeu“, d. p. אֲרוּי אֵל (cedri lui D-zeu, cei mai puternici), רוּחַ אֱלֹהִים (vântul lui D-zeu, un vânt foarte puternic) שְׁלֵהֶבֶת יְהוָה (flacăra lui D-zeu, dorul cel mai arzător).

Deprindere :

Să se pună in *atributiv* și *predicativ* (cu și fără הַיְדִיעָה) însoțit de substantive m. și f. adjectivele următoare; רָפָה, חֹזֵק, (f. יָפָה), יָפָה, אָבֵל, קָטָן, זָקֵן; נְאוּה, (אֲרָכָה) אָרֶךְ, טוֹב, אָצֵל, (אֲדָמָה) אָדָם, יָקָר, (רָפָה) נְמֻכָּה, חֲפִץ, עֲצוּם, בְּטוּחַ, בָּרוּךְ; גְּבוּהַ, עֲקָשׁ, דָּק, (נְאוּה) נְאֻמָּן. — Să se formeze propozițiuni, in cari aceste adjective să fie întrebuințate in toate cele 3 grade de comparare.

LECTIA XLIX.

Numeralul (שֵׁם מִסְפָּר).

Numeralul se imparte: a) in numerale hotărîte

unea הַּ la masculin, (care la subst. este semnul feminului).

2. Substantivele numărate stau de la 2-10 in plural și de la 10 incolo in singular, când numeralul este înainte, d. p. שְׁלֹשׁ אַמּוֹת, חֲמִשָּׁה שָׁקִלִים, שֶׁבַע שָׁנִים, שֵׁשׁת יָמִים, עֶשְׂרִים שָׁקֶל, מֵאָה שָׁנָה, אַחַד עָשָׂר יוֹם; שְׁנֵי אַנְשִׁים; אַלְהַ וּמֵאָה אִישׁ, חֲמִשִּׁים אָמָה.—

3. Cardinalele se intrebuintă cîtează o dată cu sufixe d. p. שְׁלֹשָׁתְכֶם (voi trei) שְׁנֵיהֶם (ei doi).

שְׁנֵים עָשָׂר cîte doi, אַחַד insemnează: cîte unu, și a. m. d.

5 Precum arată tabelă alfabetică din Lectiă I., literele in limba Ebraică servesc in loc de cifre, și anume: א (1), ב (2), ג (3) și a. m. d., apoi numerale compuse sunt: י"א (11), י"ב (12), י"ג (13) și a. m. d. numerele 15 și 16 se scrie ט"ו in loc de י"ה și י"ו fiind că in această compunere se află numele lui D-zeu care nu trebuie se fie profanat. De 400 incolo se intrebuintă literile דְּמֵסָרְסָר, adică; ה (500), ו (600), ז (700) ח (800), ט (900), sau ת.ת.ש.ת.ר.ת.ק; ear de o mie incolo se intrebuintă literile כַּי etc. cu liniuța pe de asupra, d. p. אָ (1000), בָּ (2000), și a. m. d.

Deprindere

Să se pună in cifre toate numeralele aflate in בְּמִדְבָּר I., II. și III. Să se mai scrie in litere ebraice cifrele urmatoare: 640, 880, 1884, 645, 5645, 1885, 515, 848, 616. Să se scrie aceste numere și in vorbe Ebraice.

LECTIA L.

B) *Numerale ordinale sunt urmatoarele :*

Femenine		Masculine	
Plural	Singular	Plural	Singular
I. ele ראשונות	I a ראשונה	cei d'inteii ראשונים	inteiu ראשון
cele II שניות	aIIa שנית	„ II. שניים	al II lea שני
שלישיות	שלישית	„ III. שלישים	שלישי
רביעיות	רביעית	„ IV. רביעים	רביעי
חמישיות	חמישית	„ V. חמישים	חמישי
ששיות	ששית	„ VI. ששים	ששי
שביעיות	שביעית	„ VII. שבעים	שביעי
שמיניות	שמינית	„ VIII. שמינים	שמיני
תשיעיות	תשיעית	„ IX. תשעים	תשיעי
עשיריות	עשירית	„ X. עשרים	עשירי

de la 10 încolo se întrebuițează numeralele *cardinale* d. p. בשבעה עשר יום לחודש (a 12. zi) יום שנים עשר (in a 17. zi a luni).

C) *Numeralele distributive* sunt :

הצי (הצי) מחצית (jumătate), de aci până 10 se întrebuițează numerale *ordinale fem.*, d. p. רביעית (¹₃), שלישית (¹₄), etc., ear de la 10 încolo se întrebuițează numeralele *cardinale* cu punere înainte a cuvântului חלק (partea) d. p. חלק שנים עשר (¹₁₁), חלקי, חלקי שנים עשר (¹₁₂), חלקי אחד עשר (⁵₁₃₀) . —

Observ.

Pe lângă עשירית (¹₁₀) sau עשיריה se mai întrebuițează și

עָשָׂרוֹן, și in pl. עֶשְׂרֹנִים, fără a mai califica felul măsurii, d. p. שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים (și câte $1\frac{1}{10}$ — din Efa — făine), וְעֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן סוּלַת ($2\frac{1}{10}$ — din Efa — floară de făine).

2 Pentru repetiția lucrurilor numerate avem in limba Ebraică diferite numerale, d. p. פְּעָמִים [odată], אַחַת (de 2 orî), שְׁלֹשׁ פְּעָמִים sau שְׁלֹשׁ רִנְגִים (de trei orî) רַבּוֹת (הַרְבֵּה) פְּעָמִים (de mai multe orî) חוּשׁ הַמְּשָׁלֶשׁ (firul intreit); כַּפּוּל, כַּפָּל, כַּפְּכִים (indoit, dublu), מִשְׁנָה (indoit de două orî) מֵאָה שְׁעָרִים (o sută de orî); אַרְבַּעַתַּיִם [de patru orî], לוֹחוֹתַיִם (2 zile), יוֹמִים (2 zile), לַיְלֹתַיִם (2 table) שִׁבְעַתַּיִם (de 7 orî).

LECTIA LI.

Adverbul (תּוֹאֵר הַפְּעֵל)

După înțeles adverbele se impart: a) in adverb *de loc* (תּוֹאֵר הַמְּקוֹם), b) adverb *de timp* (תּוֹאֵר הַזְּמַן), c) adverb *de mod* (תּוֹאֵר הָאֵיכוּת).

A) Adverbele *de loc* determină locul unde se intimplă cele exprimate prin verb și răspund la întrebările: unde? (אֵי מוֹה, מֵאֵין) *de unde?* (אֵי אֵי, אֵי אֵי, אֵי אֵי) etc., d. p. פֹּה aici, שָׁם [שָׁמָּה] acolo, הֵלֹאם, aci; הֵלָּא, departe aici; הֵנָּה, aici; לְפָנַי, לְפָנֶיךָ, לְפָנֵינוּ, לְפָנֵיהֶם, in față, către, aproape, in prajmă, față, קְרוֹב, aproape, הַרְחֵק, departe, הֵנָּה, dincolo și dincoace, כֹּה וְכֵן, ici și colea, הֵנָּה, incoace și incolo, מִבַּיִת, pe din nauntru, מִחוּץ, pe din afară, בְּתוֹךְ, בְּתוֹכָם, בְּתוֹכָנוּ, in mijloc, nauntru, מֵמַעַל, מִלְּמַעַל, in sus, pe deasupra, מִלְּמַטָּה, לְמַטָּה, pe dedesubt, מֵעַד פֹּה, עד, pană aici ș. a.

B) Adverbele *de timp* determină timpul *când* se întâmplă cele exprimate prin verb și răspund la întrebările: *când* (? מתי), *cât timp* (? כמה), *până când* (? עד מתי) d. p. עתה, acum, אז, atunci, מאז, decând, אז, de atunci, היום, astăzi, לעת ביום, în timp, בעצם היום, tocmai în ziua, תמול אתמול, ieri, שלשום, alaltă ieri, לפנים, înainte, (în timpuri de-), (ב)טרם, înainte de, לעת ערב, spre seară, לפניו, spre dimineață, עולם, perpetuu, vecinie מעולם, din veci, תמיד, tot d'a una, עד, עד, עד, in vecinie, veci vecilor, מדי, cât timp, ori de câte ore, מחר, mâine, ממחרת, a două zi, והלאה, de acu înainte, עוד, încă, lung timp, כל-עוד, câte vreme ș. a.

C) Adverbele *de mod* sau *calitate* determină *cum* se întâmplă lucrarea și răspund la întrebarea: *cum* (? איך), d. p. לאט, לאט, לאט, încet, încetișor, בלאת, în taine, în tăcere, מהרה, מהרה, חיש, degrabă, iute, כמז רגע, într'o clipă, מעט מעט, puțin câte puțin, טוב, bun, bine, רע, reu, בטח, לבטח, sigur, בדרך, בדרך, גלמוד, singur, deosebit, singuratic, פתע פתע, fără veste, de năprasul, בלי, pe neștiut, fără voia, בין כה וכה, iu vreme ce, între acestea, ș. a. m.

De multe ori se întrebunțează nisce verbe cu semnificațiune adverbială în loc de adverbe, precum: מהרה למצא, ai grabit d'a găsi — ai gasit grabnic, נחבאת לברוח, t'ai ascuns a fugi — ai fugit pe ascuns, ויסקף שלח את-היונה, ai prostit de a face — ai făcut prost, ויסקף שלח את-היונה, și a continuat a trimete pe p rumbița — a trimes

הָאֲנֹכִי? Câte odată lipsește semnul de întrebare și se cunoaște din înțelesul frazei.

Observ.

1. Unele adverbe se întrebuințează ca prepozițiuni sau conjuncțiuni după înțelesul frazei. - 2. Mai multe adverbe primesc sufixe הכנויים. Declinațiunea lor vezi în *Tabela vorbelor* (לוח המלות) pagina 92.

Deprindere:

Căutați în Biblie 30 de adverbe, sau verbe cu semnificațiune adverbială, și arătați la adverbele de ce clasă sunt. — Întrebați adverbele: הַכְנוּיִם cu sufixele אֵין, אֵיךְ, עוֹד.

LECTIA LII.

Prepozițiunile (מלות תיחס)

Prepozițiunile arată în genere *locul*, unde se face ce-va sau o *direcțiune*, ele mai pot arăta și *timpul*, *modul* și *causa* și se deosebesc de adverbe între atăt, că acestea stău fără substantiv, pe cînd prepozițiunile au pe lingă ele și un substantiv.

Cea mai mare parte a prepozițiunilor sunt de originar *substantive*, ca d. p. לְפָנַי (înaintea), בְּתוֹךְ, תוֹךְ (în mijloc, între) מֵחוּץ (afară), מֵעַבְרָה, בְּעַבְרָה (dincolo, dincoace) și a. — Mai toate prepozițiunile primesc sufixele הכנויים; ele sunt: עַל (pe, peste, asupra), מֵעַל (de pe, pe deasupra), אֶצֶל (lângă), בֵּין (între), תַּחַת (de desubt, în loc), מִלִּפְנֵי מוֹל נֹכַח, לְעֵמֶת, (în față, înainte, către, aproape, lângă, față), לְקִרְבָּה (înainte, spre întîmpinare),

מִפְּנֵי (dinainte), עַל-פְּנֵי (pe față, pe deasupra față), אַחֲרָי (inapoi, îndărăt), אֶת, עִם (cu, lângă, împreună, la) בְּעֵד (prin, pentru), אֲדוֹת, בְּגִלְלִי, בְּעֵבֹר, עַל-אֲדוֹת, לְמַעַן (pentru, din cauza), עַקֵּב (in urmă. pentru ca), אַחֲרֵי אַחֲרָי (după, după ce), אֶל (la), מִן (de la, din), etc. Apoi mai sunt și literele מִ, לִ, מִי, כִּי, הִי, כִּי, נִי, יִ, מִי sau cu un substantiv stau ca prepozițiuni, și anume; בְּ (in, prin, cu, pentru), כִּי (că, intocmai), לְ (la, de, drept), מִן (din, de la, decât). — (Despre declinaținea prepozițiunilor vezi לֹחַ הַמַּלּוֹת.)

Observ.

1. Mai multe prepozițiuni se întrebuințează ca adverbe.
2. Unele substantive devin prepozițiuni puiindu-li-se literele מִבֵּית, לְפִי sau כְּפִי (prin) בְּיָד (inainte, precum: מִבֵּית (i-nauntru) etc.
3. Prepozițiunea לִ inaintea substantivelor se înlocuiește adese-

---

1) Literele בִּ, כִּי inaintea unui שׂוּא primesc un חֲרִיק (Vezi lecția VI.): בְּמֵאֵד, בְּמַעַט, לְכַתֵּב, și când vin inaintea unui יִ cu שׂוּא, acest שׂוּא se pierde d. p. לִיהוּדָה, בְּיָמֵי, בְּיָמֵי; ear inaintea unui שׂוּא primește vocala aceluia, d. p. בְּאֵשֶׁר, בְּאָמַר. שׂוּא מְרַכֵּב inaintea בְּחָרִי (excepționat אֱלֹהִים, unde לִ כִּי primesc un צִירָה și חֲטָף de subt אֵ cade: בְּאֱלֹהִים, בְּאֱלֹהִים, לְאֱלֹהִים; cât despre לִ כִּי cu הִי הִירִיעָה vezi observ. la lecția XXXVIII.

- 2.) לִ inaintea unui infinit. קַל fără שׂוּא primește קָמֵץ: לְחַת, לְאֵמַר: צִירָה, ear inaintea אָמַר primește לְקַחַת.
- 3.) מִ inaintea gutura'elor se punctuază cu צִירָה.

ore printr'un 'ה in urma, când arată o *direcțiune*, d. p. אֶרְצָהּ (in la țara), i. l. d. לְאֶרֶץ și tot așa מִצְרַיִם, חוּרֵיבָה, יָמָה, אֶסּוּנָה נְגִבָה etc. Acest ה se număște ה *locativ*.

LECTIA LIII.

Conjuncțiunile (מלות החבור)

Conjuncțiunile se impart după întrebuințarea lor sintactică în 6 clase: a) *Impreunătoare*, cari unesc membrele unei prepozițiuni sau prepozițiuni întregi ună cu altă, d. p. אֶף (și, chiar), (* גַּם-גַּם (atât cât), sau וְ (despre punctațiunea lui וּ vezi mai departe), b) *Adversative*, când o parte a prepozițiunei sau o prepozițiune întreagă este opusă celei l'alte, d. p. אֵלֶּם, כִּי-אֵם, אֶפְסָם, וְלֹתִי, בְּלֹתִי (numai, dar, însă, totuși, ci, decât, într'adevăr. afară numai, ci numai). c) *Disjunctive*, cari fac despartire între membrele unei prepozițiuni sau între prepozițiuni întregi, d. p. אִם אוּ (ori, sau). d) *Condiționale*, când conjuncțiunea arată o condițiune, d. p. כִּי אִם (dacă, când), אִם-אִז (dacă — atunci), כִּי-עֲתָה לֹו-אִז (de — căci atunci —) לֹו-אִז (de n'ar. fie — atunci). Cuvântul אִם la un jurământ insemnează o negațiune, d. p. אִם (ca oamenii aceștia se nu vadă țara cea frumoasă). e) *Causative*, cari arată o relațiune între *cauză* (motiv sau] scop) și *urmare*, d. p. יֵעַן (fiind că, de ori-ce), עַל כֵּן, לְכֵן (de aceea, pentru această), אַחֲרֵי (după ce), כִּי (fiinca, căci), אֲשֶׁר (pentru ca)

*) גַּם inaintea sau după o negare insemnează : *nicî*.

בְּעִבּוֹר (din cauză, pentru), לְמַעַן (pentru că, ca), פֶּן (ca nu cum-va), בְּגִלְלָהּ (din cauza, pentru), יַעַן (fiind că, intru cât,) בְּאֲשֶׁר-בֵּן (cu cât — cu atât).
 f) *Timporale*, care se referă la timpul când se petrece lucrarea, d, p. בְּטֶרֶם (înainte de, încă nu), מֵאָז (de atunci, de când) מֵדִי (de câte ori, în interval), אַךְ (de abia, numai decăt), כִּפְעַם בְּפַעַם (de când, în când). Toate aceste raporturi se pot exprima prin simplul וּ, numit הַחֲבוּר (Vav împreunării) și care este punctat mai de obicei cu שׁוּא (וְשֵׁם), ear înaintea unei litere cu שׁוּא și înaintea literelor וּמִשָּׁה, וּבֵא ; וְשִׁמְעַ (שׁוּרַק) se punctează cu שׁוּא, înaintea unui יּ cu שׁוּא primește un הַרִיק și שׁוּא de subt יּ cade (וְיָמֵי יְהוּדָה), înaintea guturale'or cu שׁוּא יְהוּדָה נֹאמַת וְאֲנִי (: מִרְקַב se asimilează cu vocală aceluia (וְהָיָה — וְהָיָה), numai înaintea lui אֱלֹהֵי-אֱלֹהִים se punctează cu צִרָה (וְאֱלֹהֵי) și אּ rămâne nevocalizat, în fine se măi punctează cu קִמֶץ când stă la sfârșitul unei fraze (מִי וְיָמֵי הַחֲוֹלָבִים) și în alte cazuri (אֲנִי וְהָיָה).

Observ.

O parte a conjuncțiunelor este totodată și *adverbe* sau *prepozițiuni* după înțelesul propozițiunei.

Deprindere

Căutați în cap. 43 din בְּרֵאשִׁית toate conjuncțiunile aflate acolo și aratați la fie care din ce clasa este. Tot din capitolul acela să aratați și *adverbele* și *prepozițiunile* căte se află pe acolo.

le הַפְּנוּיִם. —

5. Ce arată prepozițiunile in genere? — Spuneți fiecare câte o prepozițiune declinând-o totodată! — Ce semnificațiune au literele בְּכֵלִים ca prepozițiuni? — Cum se punctează בְּכֵלִים inaintea substantivelor? — Care este regulă la punctațiunea lor? — Dați exemple la fiecare regulă! — Ce se numește הַ locativ și unde se atărnă pe acela? — Spuneți fie care câte o prepozițiune și declinați pe cele declinabile!

6. In câte clase se impart conjuncțiunile? — Ce insemnează ׀ lăngă o negare? Când se intrebuintează conjuncțiunile *impredunătoare*? Cari sunt conjuncțiunile *adversative*? Ce se înțelege prin *disjunctive*? Cari sunt acelea? — Când se intrebuintează pe cele *condiționale*? — D. p.? — Ce sens are ׀ la un *jurământ*? — Ce insemnează cele *cauzative*? Cari sunt ele? Ce înțelegi prin *temporale* la conjuncțiune? — Ele sunt? — Prin ce se mai pot exprima toate aceste raporturi? — Cari sunt interpunctațiunile lui וְאוּ הַחֲבוּרִים?

7. Ce sunt interjecțiuni? — Cari din ele sunt declinabile? Declina pe acea! — Ce se numește הַ הַקְּרִיָּאָה? Cum se punctează? —

Să se analizeze versurile 8, 9, 10, 11, 12, din שְׁמוֹת
Cap. 1

Theme la Pronumele.

I.

אם אין אני לי, מי לי? וכשאני (וכאשר אני) לעצמי (1) מה
אני? — דע מאין (2) באת ולאן (3) אתה הולך ולפני מי אתה
עתיד (4) לתן [לתת] דין (5) וחשבון (6): — איזהו = (איזה-הוא) = אי-
זה-הוא (7) גבור? הכבש (8) את-יצרו (9): — איזהו עשיר? השמח
בחלקו (10): — איזהו מכבד? המכבד את-הבריות (11): — האמר:
שלי שלי ושליך שליך, זו מדה (12) בינונית (13) ויש (14) אמרים
זו מדת סרום:

בני שמר אמרי (15) ומצותי תצפן (16) אתך: — קשרם (17) על
אזבעתיך (18) כתבם (19) על-לוח לבך: — אמר לחכמה: אחותי
את ומדע (20) תקרא לבניה (21): אל יתהלל (22) חכם בחכמתו ואל
יתהלל גבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו, כי-אם בזאת
יתהלל המתהלל: — השכל (23) וידע אותי כי באלה הפצתי (24)
נאם (25) ה' :

1) pentru mine insumi. — 2) de unde. — 3) unde, incotro. —
4) viitor. עתיד ליתן vei da in viitor. — 5) judecata, scama. — 6) so-
coteală; — 7) cine (este). — 8) a supune, birui, infrăna — 9) im-
boldire, pasinne, pofta. — 10) partea. — 11) creaturele, aproa-
pele. — 12] fire, însușire. — 13] mediocră, de obște. — 14) u-
nii, alții. — 15] vorbe. — 16] a pastra — 17) a lega. — 18) de-
get. — 19] a scrie. — 20] rudă. — 21) pricepere. — 22] a se lau-
da. — 23] a pricepe. — 24] a dori, a avea placere. — 25) cuvânt.

II.

Și să povestești 1) fiului teu in ziua acea (ההוא)
zicând 2): pentru 3) această (m.) (mi) a făcut Vecinicul
mie la eșirea mea 4) din Egipt. — Și să (iți) fie ție de
(ל) semn pe mâna ta și de amintire 5) între 6) ochii tei
pentru ca 7) să fie învățatura Vecinicului in gura ta, că
cu mâna tare te a scos Vecinicul din Egipt. — Și să pa-
zești legea 8) această in (ל) timpul ei hotărit 9) dinșan
in an (יָמִים יְמִימָה).

Hagar, serva Sarei, de unde 10) vii și unde 11) te duci? — Unde ești tu? Și zise Dumnezeu lui Cain: unde Hebel fratele tu? și el zise: Oare păzitorul fratelui meu sunteu? — Unde este Sara femeia ta? Și îi zise Ithac tatăl seu: Cine ești tu? — Și el zise eu sunt fiul tu, primul născut al teu Esav. — Cine e dar acela (הוא), care (ה) a prins un vênat 12) și (mi) a adus 13) mie și am mâncat 14)? — Și el zise către fetele sale, și unde este el? de ce (această) ați lasat 15) pe omul? Chiemăți-îl (לו) și să mănince pâine. — Pentru ce 16) nu arde 17) rugul 18), —

1] הפעיל עבר din נגד ו' המהפך. 2] מקור din א' מר' ל'. 3] פעבור. 4] בצאת. 5] זכרון. 6] בין. 7] למען. 8] חקה. 9] מועד. 10] אי מזה. 11] אנה = איפה. 12] צד ציד. 13] עתיד הפעיל בא' ו' המהפך. 14] עתיד קל din אכל' ו' המהפך. 15] עזב. 16] מדוע. 17] עתיד קל din בער. 18] סנה.

Theme la verbe

I.

שמר פיה מחטא 1) בקשונה: — אם תשמר את נפשך ה' ישמר חייך 2): — אם שמע תשמע בקול ה' אלהיך והישר 3) בעיניו תעשה והאונת 4) למצותיו ושמרת כל הקיו 5) כל-המחלה 6) אשר שמתי במצרים לא אשים עליך: — מה ה' אלהיך שאל 7) מעמך? כי אם 8) ליראה 9) אתו ללקת בקל-דרךיו ולשמר מצותיו: — השמר לה פן 10) תשבח 11) את-ברית ה' אלהיך אשר קרת 12) עם אבותיך בחורב 13): — פן יפתה 14) לבבך וסרת 15) ועבדת אלהים אחרים 16) והשתחווית 17) להם: — כי-אם לה' לבדו 18) אותו תעבוד בו תרבק 19) ובשמו תשבוע 20):

1) de a păcatui [ca să nu...]. — 2) viața. — 3) cel drept. — 4) a auzi. asculta. — 5) lege. — 6) boală. — 7) cere. — 8) decât numai. — 9) a se teme. — 10) ca nu. — 11) a ni-
ta. — 12) a incheia. — 13) muntele Horeb. — 14) a amăgi.
15) a abate. — 16) alți, streini. — 17) a se inchina. — 18) sin-
gur. — 19) a se lipi. — 20) a jura. —

II.

Eată 1) eu incheiu un legământ 2). infața 3) a tot poporul teu voiū face minuni 4), cari n'au fost create (נפעל) peste (ב) tot pământul și prin (ב) toate națiunile, și va vedea tot poporul (pe) lucrarea Vecinicului. că infricoșat 5) este (הוא) (aceia). ce eu fac cu tine. Să nu te inchini la (un) alt zeu, căci Vecinicul răvnător 6) (este) numele seu, Dumnezeu răvnător este el. — Ca nu cumva se inchei legământ cu locuitorul țerei, și se vor abate 7) după 8) zei lor, și vor jertfi 9) zeilor lor și (te) va chie-ma 10) pe tine (לך) și vei mânca din jertfa 11) lui; și vei lua din fetele lui pentru (ל) fii tei și vor abate fiicele lui după zei lor și vor amăgi 12) pe fii tei după zei lor. — Zeu turnat 13) să nu(ți) faci ție!

- 1) הנה. — 2) ברית. — 3) נגד. — 4) נסלאות. — 5) נורא
6) קנא. — 7) זנה. — 8) אחרי. — 9) זבת. — 10) קרא. — 11) זבח
12) הזנה. — 13) מסכה. —

III.

מי-יגור 1) באהלה? מי ישכן 2) בהר קדשך? — הולך
תמים 3) ופעל 4) צדק 5) ודבר אמת בלבבו. — לא-רגל 6)
על-לשונו לא-עשה לרעהו 7) רעה וחרפה 8) לא-נשא 9) על-
קרובו 10). — נבזה 11) בעיניו נמאם 12) ואת-יראי 13) ה'
יכבד 14) נשבע להרע 15) ולא ימר 16). — בספו 17) לא-נתן
בנשך 18) ושחד 19) על-נקי 20) לא-לקח עשה-אלה לא
ימוט 21) לעולם 22). —

- 1) Petrece. — 2) locui, odihni. — 3) drept, integru, fără prihană. — 4) face, lucra, practica. — 5) dreptate. — 6) eliveti. — 7) aproapele, prieten. — 8) ocară. — 9) purta, ridica. — 10) aproapele. — 11) urât, desprețuit. — 12) defaimat. — 13) temător. — 14) cinsti. — 15) a pricinui daună. — 16) schimba. — 17) argint, bani. — 18) dobândă — 19) mită. — 20) nevinovat. — 21) se cletina. — 22) în veci. —

IV.

Dacă la (ב) o spargere 1) se va găsi 2) furul și va fi bătut 3) și va muri (עבר cu המהפך) n'are 4) vină de versare de singe 5). — Dacă a zarit 6) soarele peste el, are (ל) vina de versare de singe, de platit 7) să plătească, dacă n'are, să fie vândut (עבר cu המהפך) pentru (ב) furtișagul seu. — Dacă se va găsi (סתיד și מקור) în mâna lui furtișagul, de la (מ) un bou până la un asin până la un miel vii, indoit 8) să plătească. — Când va eși un foc și va gasi (עבר cu המהפך) spini, și se va strica 9) claca 10) sau seminatură stătătoare 11) sau câmpul, să plătească (עתיד și מקר) (acela) care a aprins 12) a-prinderea 13). —

1 מְהַתְּרֵת. — 2 מִצָּא [Nif.]. — 3 נָכַח [Hofal]. — 4 אֵין לוֹ. — 5 דָּמִים. — 6 זָרַח [fem.]. — 7 שָׁלַם. — 8 שָׁנִים. — 9 אָכַל [Nif.]. — 10 עָבַר cu וְהַמְהַפֵּךְ. — 11 גָּדִישׁ. — 12 קָמָה. — 13 בָּעַר (פִּינוּנִי [Hif.]. — 13 בָּעָרָה.

V.

רֹאֵה בְּנֵי עֲרֻרְתִּיךָ 1 לְמוֹסֵר, שְׁמַעֲנִי וְהִנָּסֵר 2. — עֲגַל 3 לֹא-
לְמַד בֶּן-שֶׁבֶב 4 לְפִי 5 מִעֲלָיו 6 יִתְגַּבֵּר 7. — מִשְׁחָקֶיךָ 8 יוֹלִיכוּהוּ 9
שׁוֹלָל 10 יִמּוּהוּ 11 מִנִּי 12 אֶרֶח 13 מִישׁוֹר 14, יִדְרִיכוּהוּ 15 בְּדַרְךָ לֹא-
טוֹב. — לְשִׁמְרֶךָ מִרְשֶׁת 16 וְזִי 17 טָמְנִי 18 לְךָ מִפְתִּיךָ 19 אֲשֶׁר
יִסִּיתִי 20 בְּךָ, הִנֵּה הוֹהֲרִיתִיךָ 21. — סִב 22 פָּנָה 23 לְךָ מִדְּרֻכֵּיהֶם
הָרָעִים, מִנְע 24 רִגְלֶךָ מִנְתִּיבָתָם 25. — הִרְחִיקָם 26 מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ,
לְבַל 27 יִשְׂאוּךָ 28 עוֹד, וְלִבֵּל יֵאָשְׁרוּךָ 29 בְּמַעְגְלוֹתֵיהֶם 30 —

1 A deștepta. — 2 a fi disciplinat. — 3 vițel. — 4 abatut, rătăcit, desfrănat. — 5 după. — 6 fapt. — 7 a se cunoaște. — 8 joc. — 9 a conduce, duce. — 10 pradător, captiv. — 11 a apleca, (a face să. .) — 12 din. — 13 calea, poteca. — 14 drept, plan. — 15 a face să calee. — 16 plasă, cursă. — 17 care. — 18 a pune, întinde pe ascuns. — 19 amagitor, seducător. — 20 a adimeni. — 21 a înștiința. — 22 a se întorce. — 23 a se retrage, departa. — 24 a opri, cruța. — 25 calea. — 26 a departa. — 27 ea nu cumva. — 28 a înșela, amagi. — 29 a indrepta, conduce. — 30 heugaș, urmă.

שִׁמְחָה¹³ זֹאת אֶל-לִבָּךְ בְּנִי, וְהָיָה אִם-הִשְׁכַּחְתָּ אֶל-לִבְּךָ
וַיִּשׁוּבָךְ אֲהִיָּהּ.

31 pune. -

VI.

Lângă 1) râurile 2) Babilonului 3) acolo am (pl.)
șezut și (גם) am plins. când (כִּי) ne am adus aminte de
(את) Zion. — Pe sălcie 4) intr'acolo 5) am atâr-
nat 6) harpele 7) noastre; — căci acolo ni au cerut 8)
prigonitorii noștri 9) vorbe de cântec 10) și calăii 11)
noștri — bucurie 12). — Cum 13) să cântăm 14) (pe)
cântecul Vecinicului pe pământ străin 15) ? De (אם) te
voiū uita, 16) Ierusalime! să uită dreapta 17) mea; să lipeas-
că 18) limba mea de (ל)cerul gurei 19) mele de (אם)nu-
mă voiū aduce aminte de tine 20), de nu voiū înalța 21) (pe)
Ierusalimul in (על) culmea 22) bucuriei mele. — Adă
aminte, o Vecinicule, fiilor (ל)Edomului ziua Ierusalimu-
lui, cari (הֵן) zie : surpați, 23) surpați, până la temeliele 24)
lui (בָּהֶן). — Fata Babilonului, cea pradată 25), fericit 26)
(acela), ce (ש) îți va plati resplata 27) ta, care
(ש) (ne) ai platit 28) nouă. — Fericit (acela), care va a-
puca 29) și va zdrobi 30) pe pruncii 31) tei de stinca 32.)

1) על — 2) נָהַר — 3) בְּבַל — 4) עָרְבָה — 5) בְּתוֹכָהּ — 6) תָּלָה
7) בְּנוֹר — 8) שָׁאַל — 9) שׁוּבָה — 10) שִׁיר — 11) תּוֹלָל — 12) שִׁמְחָה
13) אֵיף — 14) שׁוֹר — 15) נָכַר — 16) תְּשַׁבַּח — 17) יָמִין — 18) דָּבַק
(קַל עֲתִיר) — 19) חָף — 20) זָכַר [קַל עֲתִיר 2 f. cu pron. pers. —
21) עָלָה (הַמַּעִיל) — 22) רֹאשׁ — 23) עָרָה — 24) יָסוּד — 25) שָׁדוּד —
26) אֲשֵׁרֵי — 27) גָּמוּל — 28) גָּמַל — 29) אָחָז — 30) גַּמַּץ (סִיל) —
31) עוֹלָל — 32) סָלַע

Theme la substantiv.

I.

בְּדַבָּר 1) אֱלֹהִים גַּעֲשׂוּ 2) שָׁמַיִם, וּבְרוּחַ 3) פִּי כָל אֲבָאָם 4). —
שָׁמַשׁ יָדַע 5) מְבֹאוֹ 6), יָרַח עֲשֵׂה לְמוֹעֲדִים 7): לְאוֹתוֹת גִּתָּן 8)

אותם ברקיע⁹, ולהאיר על הארץ: לאור קרא יום ולחשך
 לילה: לעת ערב¹⁰ יוצאים הכוכבים לפנות בקר¹¹ עלה
 השחר¹²: בעהרים¹³ אכלים האנשים בחצות לילה¹⁴ הם
 נחים¹⁵ על משבבם¹⁶:

1] Prin cuvântul — 2] s'au făcut — 3] prin suflarea —
 4] oștire lor — 5] cunoaște — 6] asfințitul seu — 7] pentru
 timpuri — 8] a pus — 9] în tărie, cer — 10] spre seară —
 11] spre dimineață — 12] aurora — 13] la prinz - miază-zi -
 14] la miază noapte - 15] se odihnesc - 16] pe culcușul lor -

II.

Inainte 1) de a face 2) Dumnezeu pământ și cer,
 a fost 3) intuneric peste suprafața adâncimei. — Și du-
 hul lui D-zeu se purta 4) peste suprafața apelor. — Cel Veci-
 nic a dat cuvânt 5) și fu lumină. — Și a despartit D-zeu
 între lumină și intuneric : pe cea dinteiă 6) a numit (o)
 zi și pe cel d'al doilea 7) l'a numit noapte. — Și a făcut 8)
 D-zeu pe taria (intindere) spre (-ל) a desparti între apă
 și apă, și a numit pe (-ל) taria : cer. — Și s'au strins 9)
 apele desubt 10) cer (ul) la un loc, și s'a arătat 11) us-
 catul 12). — Și a numit D-zeu (pe) (-ל) adunarea 13) ape-
 lor : mări, și (pe) uscatul (-ול) a numit : pământ. —

[1] בְּסָרָם [2] בְּרוּא [3] הָיָה [4] מְרַחֶפֶת [5] אָמַר [6] לְרֹאשׁוֹן
 [7] לַשָּׁנִי [8] וַיַּעַשׂ [9] וַיִּקְוּ [10] מִתַּחַת [11] וַתִּרְאֶה [12] הַיַּבֵּשָׁה
 [13] מְקוּהָ.

III.

האד [1] עולה מן הארץ והיה לענן: בענן תראה [2] הקשת [3]
 אות הברית: העננים יהנו טל [4] ומטר: הנשם ישקה [5]
 את האדמה: האדמה תתן את יכולה [6]: האדם עבד [7]
 אדמתו: בועת אפו וציא [8] לחמו מן הארץ: לפעמים [9]
 תצמיה לו קוצ ודרדר: באביב [10] תדשא הארץ דשא:
 הננים [11] יעלו [12] ברחים [13] נחמדים [14] למראה: השושנה [15]

תתן ריח [16] טוב [17] הַצְּפָרִים [18] יַעֲשֶׂה קָנָם [19] וַיִּתְּנוּ קוֹל [20].

1) Abur, ceață. — 2) se arată. — 3) coreuben, arc. — 4) răună. — 5) apă. — 6) rod. — 7) lucrează. — 8) scoate. — 9) de multe ore. — 10) la primăvară. — 11) grădini. — 12) produc. — 13) floare. — 14) plecute. — 15) trandafirul. — 16) miros. — 17) plecut, bun, frumos. — 18) păserele. — 19) cuibul lor. — 20) glas, voce. —

IV.

In șase zile a creat Dumnezeu toate cele 1) ce 2) în (א) cer și ce pe (ב) pământ și ce în apă de sub pământ (ג). — La urmă de tot 3) a format 4) pe (אֵת) omul. — Praf 5) din pământ (א) a creat pe el 6), și a suflat 7) în nările lui 8) o suflare de viață. — In ziua a șapte s'a odhinit 9) din toată 10) lucrarea sa. — Și numele femeiei lui Adam (era) Hava. — Și Hava născu 11) pe Kain și pe Abel. — Kain era lucrator 12) (de) pământ, și Abel era pastor 13) de oi 14). — Și pismui 15) Kain pe fratele seu (ב) și îl omori 16). — Și lui Adam (א) se născură 17) încă 18) alți 19) copi. — Din urmași 20) lui Seth se născu 21) Noah. — In zilele 22) lui Noah era poporul 23) pe pământ. — Noah era un tarbat drept 24) integru 25) în neamurile sale 26). — Numai 27) el și fii sei au ramas 28) după 29) potopul. — Din (א) fii lui Sem, fiul lui Noah, se născu Abraham, tatăl unei mulțime 30) de popoare 31).

[1] אֵת-כֹּל. [2] אֲשֶׁר. [3] בְּאַחֲרוֹנָה. [4] יָצַר. [5] עָפָר. [6] אוֹתוֹ. [7] וַיִּפֹּת. [8] בְּאַפְיוֹ. [9] שָׁבַת. [10] מִכֹּל. [11] וַתֵּלֶד. [12] עוֹבֵד. [13] רֹעֵה. [14] צֹאן. [15] וַיִּקְנֵא. [16] וַיְהַרְגֵהוּ. [17] יֶלְדוֹ. [18] עוֹד. [19] אַחֲרֵים. [20] מִבְּנֵי. [21] נוֹלֵד. [22] בְּיָמָיו. [23] הַמְּבֹל. [24] צַדִּיק. [25] תָּמִים. [26] בְּדוֹרוֹתָיו. [27] אָדָם. [28] נִשְׁאַרְוּ. [29] אַחֲרָיו. [30] הַמּוֹן. [31] גוֹיִם.

V.

ראשית חכמה [1] יראת ה' [2] תורת ה' תמימה [3] משיבת [4] נפש: עץ חיים היא למחנקים [5] בה ותומכיה [6]

מֵאֲשֶׁר [7] :- דְּרַכֵּיהָ דְרַכֵּי נֹעַם [8] וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ [9] שְׁלוֹם :-
 בִּי נֵר [10] מִצֵּנָה [11] וְתוֹרָה אֹר וְדַרְדַּר-חַיִּים תּוֹכְחוֹת [12] מוֹסֵר [13]
 שָׁמַע בְּנֵי לִקּוֹל מוֹרֵדָה [14] וּמְלַמְדֵיָהּ [15] לְמוֹסְרָם הֵט [16] אֲזִינָה
 פָּתַח [17] לְבָבָהּ :- כִּי שָׁבַט [18] לָגוּ [19] וּמוֹסֵר לֵלֵב וּמוֹכִיחַ [20]
 לֵךְ [21] דוֹבֵר [22] אֶל-עַץ [23] :-

1) Înțelepciune. — 2) teamă, frică. — 3) integră. — 4) re-
 cerește, reține, reîntoarce. — 5] celora, ce apuc. — 6) cel, ce
 o apucă, sprijinește. — 7] fericit. — 8) iubire, placere. —
 9) poteci, cai. — 10) lampă, luminator. — 11) porunca. — 12) mus-
 trările. — 13) disciplina. — 14] instructorii. — 15] învățătorii. —
 16) apleci. — 17] deschide. — 18] noia. — 19) corp, trup. —
 20) cel ce mustrează. — 21) batjoc. — 22) vorbește. — 23] lemn. —

VI.

Noi toți 1) fii unui tată (suntem) noi 2). - Oamenii se
 impart 3) după (-ל-)nașterea 4) lor, după națiunile 5) lor și
 după țerile și limbele 6) lor. — Țara nașterii 7) mele es-
 te 8) Romania 9). — Nume(le) orașului 10) meu (este)
 . . . . — Și (אֲבִי) tatăl meu și (אִמִּי) muma mea s'au nă-
 cut 11) aici 12); totuși 13) strămoșii 14) mei sunt 15) din
 țara Iudea 16). Și (אֲבִי) frații mei și (אִמִּי) surorile mele sunt
 fii (st. constr.) și (אִמִּי) fiicele (st. c.) acestei țeri. — Fami-
 lia 17) mea și poporul 18) meu sunt fii lui Israel. — Eb-
 reu 19) sunt eu și rugăciunea 20) mea este în graiul 21)
 lui Eber 22), aceasta este 23) graiul sfânt 24) sau (אִשְׁרָאֵל)
 limba 25) Ebraica 26). — Numai 27) în casa mea vor-
 besc 28) limba țerei, adică 29) Românește 30). — Și sluj-

[1] בָּלָנוּ :- [2] נִחְנוּ :- [3] יִבְדְּלֵהּ יִפְרְדוּ :- [4] תּוֹלְדוֹת :- [5] גּוֹיִם :-
 [6] לְשׁוֹנוֹת, [7] מוֹלְדֹת, [8] הִיא * :- [9] רֹמְנִיָּה :- [10] עִיר. [11] גּוֹלְדוֹ
 [12] פֶּה. [13] וְאוֹלָם :- [14] אֲבוֹתַי :- [15] הֵם :- [16] יְהוּדָה :- [17] מִשְׁפַּחַת :-
 [18] עַם :- [19] עֵבְרִי :- [20] תְּפִלָּה :- [21] שְׁפָה :- [22] עֵבְרִי :- [23] הִיא :-
 [24] קֹדֶשׁ :- [25] לְשׁוֹן. [26] עֵבְרִי :- [27] אִשְׁרָאֵל :- [28] אֲדַבֵּר :- [29] הִיא :-
 [30] רֹמְנִיָּה :-

*) Verbul ajutor a fi fiere se exprimă în cele mai mul-
 te cazuri prin pronumele personal אֲנִי [eu sunt] אַתָּה [tu ești] ș.a.m.d.

nicele 31) noastre sunt Ebraice 32) din semăntia lui Iuda. — Numele doicei 33) mele (este) Debora. și numele mumei ei (este) Rebecca. — Părinții noștri au fost proprietari 34) de vite 35), locuitori 36) de corturi 37) și oile lor 38) și vitele lor 39) păscuind 40) pe (על-פני) câmpul. — Noi locuim în case și lucrarea 41) noastră este, când 42) în casă, când în stradă 43) și când pe câmp(ul).

- [31] אִמְהוֹת :- [32] עֲבָרִיּוֹת :- [33] מִיִּנְקָה. - [34] אֲנָשִׁים. - [35] מְקָנָה. -
 [36] יוֹשְׁבֵימֶ: - [37] אֶהְלִי: - [38] צֹאן: - [39] בְּקָרִי: - [40] רְעִים: - [41] מְלֹאכָה: -
 [42] פְּעַם: - [43] רְחוּבִי: -

Theme la adjectiv.

I.

הָאֵל הַגָּדוֹל בְּרַחֲמָיו (1) הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּיַד הַזֶּקֶה (2)
 וּבְזָרוּעַ גְּמוּהָ (3) :- לְעֵינֵינוּ הִרְאָה (4) אֶת - מוֹפְתָיו (5) הַגָּדוֹלִים
 אֲשֶׁר עָשָׂה בְּפָרְעָה וּבְכָל עַבְדָּיו :- בְּתַכְיָאוֹ עָלֵיהֶם נִגְעִים (6)
 נוֹרָאִים (7) וּמַכּוֹת (8) גְּדוֹלוֹת לְהַרְבּוֹת (9) נִפְלְאוֹתָיו (10); - כִּי כִבְדָּ (11)
 לֵב פָּרְעָה וְלֹא מָהָר (12) לְשַׁלְּחָנוּ: - וַיְהִי בְּנִסְעֵנוּ (13) מִמִּצְרַיִם
 נִסְ-עָרְב (14) רַב עָלָה עִמָּנוּ וַתְּהִי הַמִּחָנָה (15) כְּכַדָּה: - וְלֹא
 נַחֲנוּ (16) אֱלֹהִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים בִּי (17) קָרוֹב הָיָא: - וְנִסְכְּבִי (18)
 אֶת-הַמִּדְבָּרִים רַבִּים עַד-תּוֹם (19) הַדּוֹר הָרַע אֲשֶׁר בְּקִרְבֵּנוּ.

1] Indurare. — 2] tare. — 3] intins. — 4] a arătat. — 5] minune. — 6] plagă. — 7] infricoșat. — 8] lovitură. — 9] a immulți. — 10] miracol. — 11] greu. — 12] a se grăbi. — 13] a porni. — 14] amestecatură. — 15] tabără. — 16] a conduce. — 17] deși. — 18] a inconjura. — 19] a sfârși. —

II.

Un fiu înțelept bucură 1) (pe) tată, și un fiu prost 2) (este) intristarea 3) mumei sale. — Cununa 4) bătrânilor (sunt) fii fiilor și mândreța 5) fiilor (sunt) părinții lor. — Sluga înțeleaptă 6) va domni 7) peste (ב) fiul defăi-

mat 8). — Mai bună (e) pâine (פַת) seacă 9) și pace 10) la această (בֵּה), decât (כִּי) o casă plină de oșpeți 11) de ceartă 12). — Raspunsul 13) domol 14) înlătură 15) furia 16); ear (א) vorba de intristare 17) aprinde 18) mânia 19). — Cel iute la mânia 20) (va) face prostie 21) și barbatul de uneltiri 22) este urât 23). —

1 שְׂמַח [פעל עתיד]: 2 כָּסִיל: 3 תּוֹנָה [st. c.]: 4 עֲמָרָה: 5 תַּסְאָרָה:
6 מְשֻׁקָּל: 7 מְשׁוּל [עתיד]: 8 מְבִישׁ: 9 חָרַב (ל): 10 שְׁלֹה: 11 זָכַח
[pl. cstr.]: 12 רִיב: 13 מְעַנָּה: 14 רָךְ: 15 שׁוּב [הסעיל עתיד]: 16 חֲמָה:
17 עָצַב: 18 עָלָה [הסעיל עתיד]: 19 אָף: 20 קָצַר אַפִּים: 21 אָוֶלָה:
22 מְזוּמָה: 23 שָׁנָא:

III.

דודי צח 1] וארום 2], עיניו ביונים 3] תלתליו 4] שחורים 5]
בעורב 6]: — מרברו 7] גאנה 8] לקחו 9] מתוק 10] מדבש,
שפתותיו 11] נפת 12] צופים 13]: — היפה הוא בבני עירו, לבו,
טהור 14] מאד, וחקם הוא מכל-אדם: — ברוחו עולה 15] [trece]
הוא על-כל-בני דורו, והוא ענו 16] מקר-בני חבתו 17]: —
הוא הצעיר בבית אביו, ואולם הגדול בעיני כל-מבריו 18]: —
בקטן בגדול יכבדו 19] אותו, כעם כבהו, כעני כעשיר 20]
כנבור 21] בארון, כמלך. — בי טוב שם-טוב משמן 22] טוב
ולב נכנע 23] מרוח-גבוה 24].

1] Alb. — 2] rumën. — 3] porumbița. — 4] bucle. — 5] negru. — 6] corbu. — 7] gură [organul vorbirei]. — 8] dulce, plecut. — 9] învătătură. — 10] dulce. — 11] buzele. — 12] curgere. — 13] fagurū. — 14] curat. — 15] smerit, modest. — 16] societate. — 17] care cunoaște. — 18] cinstesc. — 19] bogat. — 20] voinic, viteaz. — 21] uleu. — 22] plecat. — 23] mândriă, truffiă.

IV.

Mare (este) domnul și laudat 1) foarte, sfint 2) și infricoșat peste tot in jurul lui 3). — Nimene nu este 4) sfint ca Vecinicul și nici 5) o stâncă 6) ca Dumnezeuul nostru. — Rege ai regilor, înțelept ai înțelepților, nu e-

nici o comparație 7) la priceperea sa 8). — El este aseuns 9) de toate și ochii sei sunt privitori 10) peste (ב) toate. — Inalt 11) este el peste or-ce (בל) laudă 12) și numai 13) fapturnle sale 14) povestesc 15) dreptatea 16) sa și multa 17) bunătatea 18) sa narează 19) minunile 20) sale. — De acea laudat voiū numi pe Vecinicul și cānta-voiū 21) numele Vecinicului celui Inalt 22). —

1 מְהִלֵּל : 2 קָדַשׁ : 3 מְבִיב : 4 אֵין : 5 אֵין : 6 צוּר : 7 עָרָף : 8 תְּבוּנָה :
 9 נֶעְלָם : 10 צוֹפִיּוֹת : 11 מְרוֹמֵם : 12 תְּהִלָּה : 13 אֵף : 14 פְּעוּלָה :
 15 הִנָּרְ[עֵתִיד] : 16 צָדָקָה : 17 רַב : 18 מוֹב : 19 סִפּוּר[עֵתִיד] : 20 נִמְלֵאוֹת :
 21 זִמְר : 22 עֲלִיוֹן :

Theme la Numeral.

I.

In al șeșse sutele an din viața 1) lui Noe, in luna a două, in a 17. zi a luni (-ל) in ziua acea s'au despicat 2) izvoarele 3) adincimei celei mare 4) și stăvilele 5) cerului s'au deschis, și era ploaia pe pământ 40 de zile și 40 de nopți. Și intră 6) Noe și femeia sa și cei 3 fii ai sei și cele 3 femeie ale fiilor sei in (אל) arcă. Și din vitele cele curate (sing.) au intrat in arcă câte 7, bărbătesci și femeiesci 8) și din vitele, cari nu sunt curate (sing.) câte 2, bărbătesc și femeiesc. Și potopul era 40 de zile pe pământ și acoperi munții 15 coți pe deasupra 9). Apoi 10) s'au mai intărit 11) apele pe pământ 150 (intēi zecimii) de zile.

1) לַחַיִּי (2) בָּקַע (3) מַעֲיִן (4) רַבָּה (5) אֲרָבָה (6) וַיָּבֵא
 7) אִישׁ (8) וְאִשְׁתּוֹ (9) מִלְמַעְלָה [10] וְאַחֵר. (11) גָּבַר.

II.

וַיָּשׁוּבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הַלּוֹף וְשׁוֹב וַיַּחֲסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה
 חֲמִשִּׁים וּמֵאֵת יוֹם. וַתֵּגַח הַתְּבֵה בַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בַשְּׁבַע־עָשָׂר
 יוֹם לַחֲדָשׁ עַל־הַרֵי אֲרָרָט. וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹף וַחֲסַר עַד הַחֲדָשׁ

הַעֲשִׂירִי. בְּעֲשִׂירֵי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רֵאשֵׁי הַהָרִים. וַיְהִי
בְּאַחַת וְשֵׁשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם
מֵעַל הָאָרֶץ. וּבְחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעָה וָעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה
הָאָרֶץ.

Theme la Adverb

I.

מֵה-לֵךְ פֹּה בֶן-אָדָם! בְּמָקוֹם אֵיזָה (1) וְצַלְמוֹת (2) הֵלֵךְ
לְקִרְאָת שְׂאוּל (3) וַיֵּרֶד אֶל-שָׁחַת (4) ? — שָׁם בְּמָרוֹם (5) חִיֵּעַד (6)
שָׁם אֶל-מֹות (7); שָׁם שָׁמַח עוֹלָם (8) וְשָׁמָּה תִמְצָא נַחַת (9) ! —
בְּפְנוֹתֶיךָ (10) כֹּה וְכֹה בְּתַבֵּל (11) הֲלוֹז מֵה מֵאֲשֶׁר (12) חֵלֶד (13) לֵךְ
לְמָנָה (14) ? — אֶךְ-צָרָה (15) וְצוֹקָה (16) תִמְצָא מִבַּיִת וּמִחוּץ, מִרְחוֹק
וּמִקְרוֹב אֶךְ עֶצֶב (17) וַיִּגּוֹן (18), אֶךְ רָעָה (19) נִגַּד פְּנֵיךָ סֵלָה (20). —
מִזָּה עֵמֶד צַר (21) וְנִגְשׁ (22) יִהְיֶה עֲלוּיוֹן לְמַטָּה. יִשְׁחִית
תוֹךְ וְקָרַב: — אֵל תִּקְרַב הַדּוֹם! תִּקְרָא מִגְּהֵמַת (23) לְבָךְ וְאֶל-
עַל (24) תִּפְרֹשׁ בְּפִיךָ: — הֲלֵאָה! הֲלֵאָה! יִגְהֵם (25) הַקּוֹל אַחֲרֶיךָ.
רַד מִהָר מִזָּה, כִּי בָנָה (26) אֵין שְׁלוֹת (27) הַשְּׁקֵט (28) וְנִעִימוֹת (29)
נִצַּח (30) ! — אֶל-אֲשֶׁר (31) הוֹכֵנוּ (32) מִצְעָדֵי (33) גִּבְרָה, אֶל-מָקוֹם
שָׁם (unde) יִנְחַל (34) קָבַר, שָׁם קָץ לְשִׁבְרָה (35): — שָׁם אֶךְ שָׁם
הַמְנוּחָה (36) כִּי שָׁם צִנָּה ה' אֶת-הַבְּרָכָה חַיִּים עַד-הָעוֹלָם. —

- 1) Pustie, deşert. — 2) umbră morţii. — 3) groapă. —
4) mormânt, perire. — 5) înălţime. — 6) vecinic. — 7) nemuri-
re. — 8) vecinic. — 9) pace. — 10) a se întorce, indrepta. —
11) lumea. — 12) fericire. — 13) viaţa, traiu, lume. — 14) par-
te, dar. — 15) nevoie, nenorocire. — 16) strimtoare, apasare. —
17) durere. — 18) superare, neaz. — 19) nenorocire. — 20) Se-
lah, pururea. — 21) apasator, inimic, — 22) asupritor. — 23) ne-
liniştea, vuet. — 24) spre sus (eătre cer). — 25) geme. — 26) aci. —
27) pace. — 28) lipsa de grije. — 29) placere, desfătare. —
30) pe deplin, continuă. — 31) unde. — 32) intari, pregati. —
33) pas. — 34) moşteni. — 35) nenorocire. — 36) odihnă. —

II.

Ajutorul 1) Domnului (vine) într'o clipă.— Dacă așa zicea (עֵתִיד) : păstrițe 2) să fie plata 3) ta, au născut 4) toate oile păstrițe, și dacă așa zicea : vergate 4) să fie plata ta, au născut toate oile vergate.— Ce e aceasta de ai gasit așa grabnic (ai grabit de a gasi) ? — Și s'a întors 5) incolo și incoace și a văzut (עֵתִיד cu ו' הַמַּהֲפֵךְ) că nu e nimeni (אִישׁ) și a bătut (עֵתִיד cu ו' הַמַּהֲפֵךְ) pe Egipteanul și l'a ascuns 6) în năsip 7). — De ce ai fugit pe ascuns (t'ai ascuns de a fugi) ? — Ai făcut prost (ai prostit d'a face). — Să treacă dar (נָא) Domnul meu înaintea servului seu și eu me voi duce 8) ticuit (în tiena mea =, încet) după pasul 9) turmei (מִלְאכָה) ce înaintea mea și după pasul copiilor, până ce voi veni la Domnul meu în 10) Seir.— Oare vei merge (fem.) după 11) bărbatul acesta? — De ce a ris Sara zicând: oare (הֲאֵרָא) într'adevăr voi năște? — Poate sunt (יֵשׁ) 50 de drepti 12) în mijlocul orașului, oare vei perde 13) și nu vei ierta 14) locul (-לְ) pentru 15) cei 50 drepti ce (se află) întrinsă? 16) Departe să fie 17) de tine (לְךָ) d'a face lucrul acesta, de a ucide 18) pe cel drept împreună cu cel nelegiuit, și ca să fie cel drept (כֹּ) ca cel nelegiuit? — Departe să fie de tine! Aă judecătorul a tot pământul nu va face dreptate 19)? — Câte sunt zilele anilor vieții tale? — Zilele anilor petrecerii mele 20) (sunt) 130 ani, puțin și rele au fost zilele anilor vieții mele și n'au ajuns 21) (pe) zilele anilor vieții părinților mei în zilele petrecerii lor. —

(1) יְשׁוּעָה — (2) נִקְוָה — (3) שָׁכַר — (4) עָקוּד — (5) פָּנָה (עֵתִיד)
 cu ו' הַמַּהֲפֵךְ) — (6) טָמֵן (עֵתִיד cu ו' הַמַּהֲפֵךְ) — (7) חוּל — (8) נָהַל (הַתַּפְעַל
 (cu ה' optat. — (9) לְרַגְלִי — (10) שְׁעִירָה — (11) אֲחֵרִי — (12) צְדִיק — (13) קִסְפָּה —
 (14) נֶשֶׂא — (15) בְּעִבּוֹר — (16) בְּקִרְבָּה — (17) חֲלִילָה — (18) לְהִמִּית —
 (19) מִשְׁפָּט — (20) מְגוֹר — (21) הַשִּׁיגוֹ.

Theme la Prepozițiuni și Conjuncțiuni

I.

הספר פתוח (1) לפניך. טרם תקרא בו. שים עין נכחו
והתבונן (2) עליו. האותיות מזהירות (3) לקראתך. צופיות (4) אל-
עבר פניך. כל-רוח (5) חיים אין בקרבן, אך מבינותן תצא נשמת
חיים. השפה מדברת מתוכן. למענה נתן לך און ולשון. גם
בעד החרש (6) איננה סגורה (7) ופה תשים גם לאלם. בגלל
האחד תראה (8) אות ובעבור השני תשמיע (9) קול.

1) deschis. — 2) cugete. — 3) strălucind. — 4) privind. —
5) nici un suflet. — 6) surdul. — 7) incuiată. — 8) arată. —
9) face se aude. —

II.

Vecinicul este 1) D-zeul in cer(ul) *sus* și pe pământ(ul) *jos*, nimene 2) încă *afară de dinsu* 3). Vecinicul (este) *inaintea mea* 4) totdeauna. *Lănqă* 5) El nu este 6) nedreptate 7) și lingușire 8) nu vine *inaintea* lui. *In urma* reuțatei sale 9) El nimicește 10) pe nelegiuit; *după el* vine un om drept și ia loc 11) in locul seu 12).

(1) הוא. — (2) אין. — (3) זלת. — (4) לנגד. — (5) אצל. — (6) אין. —
(7) ענל. — (8) חקת. — (9) רעה. — (10) יאבד. — (11) מקום. — (12) תחת.

III.

Să se traducă cu ajutorul Vocabularului analitic de Dr. Beck, cap. 23 din שמות de la vers 20—26 cu arătare tutulor prepozițiunilor aflate pe acolo.

IV.

Și era, după ce (באשר) au sfârșit 1) d'a mânca grăul 2) (pe) care au adus din Egipt, li zise (1) tatăl lor: Intorceți-ve, cumperăți 3) -ne puține bucate 4). — Și i zise Iuda zicând: Dojenit 5) -a barbatul pe noi (בני) zicând: să nu vedeți fața mea, de un va fie 6) fratele vostru cu voi

(את).— Dacă vei trimete 7) pe fratele nostru cu noi, (ne) vom cobori 8) și îți (לך) vom cumpera (cu ה optat.) bucate; — ear (י) de un vei trimete 9), nu ne vom cobori; căci bărbatul ni a zis: să nu vedeți fața mea de nu va fi fratele vostru cu voi.— Și Israel zise: De ce mi ați făcut reu 10) d'a anunța 11) barbatului, dacă (ה) mai aveți 12) un frate? — Și ei ziseră: Intrebat-a 13) barbatul de noi(לנו) și de familia noastră(יל) zicend: aū mai trăiește 14) tatăl vostru? oare mai aveți un frate? și i am spus 15) lui după 16) cuvintele aceste, să știim oare 17) că va zice, coboriți pe fratele vostru? — Și Iuda zise către Israel tatăl seu: Trimete (cu ה optat.) pe băietul 18) cu mine și să ne sculăm (cu ה optat.) (și) să plecăm (cu ה opt.), ca (י) să trăim și să nu murim, atât noi cât și tu, cât și copii 19) noștri. — Eu me pun chiezaș pentru el 20), din mână mea 'lū vei cere 21), dacă nu (ți) 'lū voiū aduce ție și 'lū voiū pune 22) inaintea ta, păcătuit s'am (י) ție toate zilele: —că de nu 23) n'am fi zăbăvit, căci acum ne am fi intors (שוב din עבר) deja 24) de doue oare 25).— Atunci (י) li zise Israel, tatăl lor, de este așa 26) faceți această; luați din fructele laudate 27) ale țerei in vasele 28) voastre și coboriți barbatului un dar 29). — — Și argint indoit 30) luați in mână voastră și argintul ce s'a inapoiat 31), să inapoiati cu (ב) mână voastră, poate este o greșală 32)

[1 עבר din בלה :- 2 שבר :- 3 שברו 4 אכר :- 5 העד
העיד :- 6 בלתי :- 7 ישך משלח :- 8 עתיד din ירה cu ה optat. :-
9 אינך משלח :- 10 הרעתם :- 11 להגיד :- 12 עוד לכם :- 13 שאל
14 הי :- 15 ונגד :- 16 על-פי :- 17 הודיע גרע :- 18 גער :-
19 פה :- 20 אערבנו :- 21 תבקשנו :- 22 והצגתיו :- 23 לולא :-
24 זה :- 25 פעמים :- 26 אם-בן איפוא :- 27 מזמרת :- 28 בלתי :-
29 מנחה :- 30 משנה :- 31 המושב :- 32 משנה :-

V.

מה עשיתי לך כי הביתני זה שלש רגלים? — כי התעל לתי (1)
כי — לו יש (2) — חרב בירי כי עתה הרגתיך :- הלא אנכי

אתֹנֶקֶה (3) אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ (4) עָלַי מֵעוֹדֶךָ (5) עַד־הַיּוֹם הַזֶּה, הֲהִסְכַּנְתָּ (6)
הִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֵּה? — לֹא. — עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֶתְנֶקֶה־
— — — ? הֲנָה אֲנֹכִי יֵצְאָתִי לְשִׁטָּן (7) כִּי יָרַט (8) הַדֶּרֶךְ לְנַגְדִי ;
וַתֵּרֶאֱנִי הָאֵתָן [וַתֵּט (9] לְפָנַי זֶה שֶׁלֹּשׁ רְגָלִים — אוֹלִי (10) נָטְתָה
מִפָּנַי כִּי עָתָה גַם אֶתְכֶּה הַרְגָתִי וְאוֹתָהּ הִחַיִּיתִי — הִטָּאתִי כִּי
לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נֹצֵב (11) לְקַרְאָתִי בַדֶּרֶךְ ; וְעַתָּה אִסְרַע
בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי. — לָךְ עִם הָאֲנָשִׁים וְאַפֶּס אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר־
אָדַבַר אֵלֶיךָ אַתּוֹ תִדְבַר :-

1) Ai batjocorit. — 2) d'ar fi, de ași avea. — 3) magarița. — 4) ai încălcat. — 5) de când ești. — 6) am fost! deprinsă. — 7) pedică. — 8) a fost primejdios. — 9) s'a abătut. — 10) de nu. — 11) stăi. —

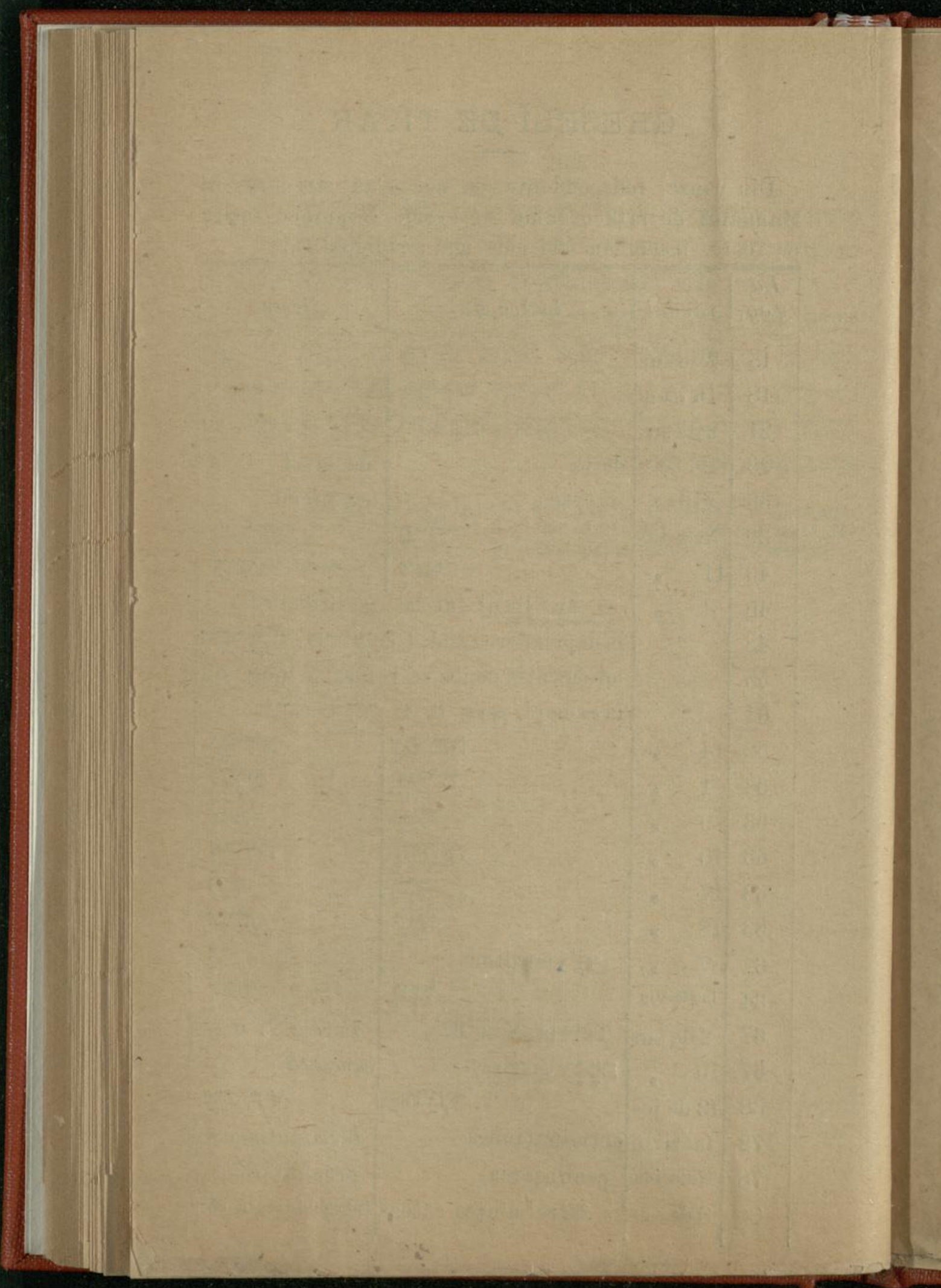

GREȘELI DE TIPAR

Din cauze independente de noi s'aŭ strecurat în Manualul de față o sumă de erori. Neputând însira pe toate, însemnăm aci cele mai principale:

<i>La pag.</i>	<i>rândul</i>	<i>în loc de</i>	<i>citește</i>
15	2 de sus	ם	ים
18	1 ^a sfârșit	וְאֶרֶץ	וְאֶרֶץ
21	2 de sus	שׁוֹא נַח	שׁוֹא נַח
29	2 »	de la	de la <i>el</i>
39	4-5 »	cu pěr	<i>eu pierũ</i>
39	Nota jos	פִּעַל	פִּעַל
43	11 »	הִזְכּוּ	הִזְכּוּ
45	4 »	c) are locul lui la sfârșitul liniei	
48		la deprindere rând. 1. הַתְּרַעְעָה	הַתְּרַעְעָה
55		observația de jos se referă la pag. 56	
61		la exempl. pers. 3. f. הַזְּדָה--הַזְּדָה	
62	14 »	נִפְּשׁוֹת	נִפְּשׁוֹת
63	1 »	נִעְלִים	נִעְלִים
63	9 »	פִּעַל	פִּעַל
63	10 »	אַרְחֹת	אַרְחֹת
63	17 »	תָּוֶה	תָּוֶה
63	18 »	עִוְלָה	עִוְלָה
64	7 »	חֵי viețuitor	חֵי
64	la sfârșitu	אַבֵּל	אַבֵּל
67	2 de sus	Tabela V. a-d.	Tabela I. a-e
67	10 »	יִבְמַת soacră.	cumnată
68	13 de jos	אַחֲתִיד	אַחֲתִיד
72	la titlu	etminațiunea	terminațiune
78	Nota jos	penunțarea	pronunțarea
80	8 de sus	se întrebuintea câtează	întrebuintează câte

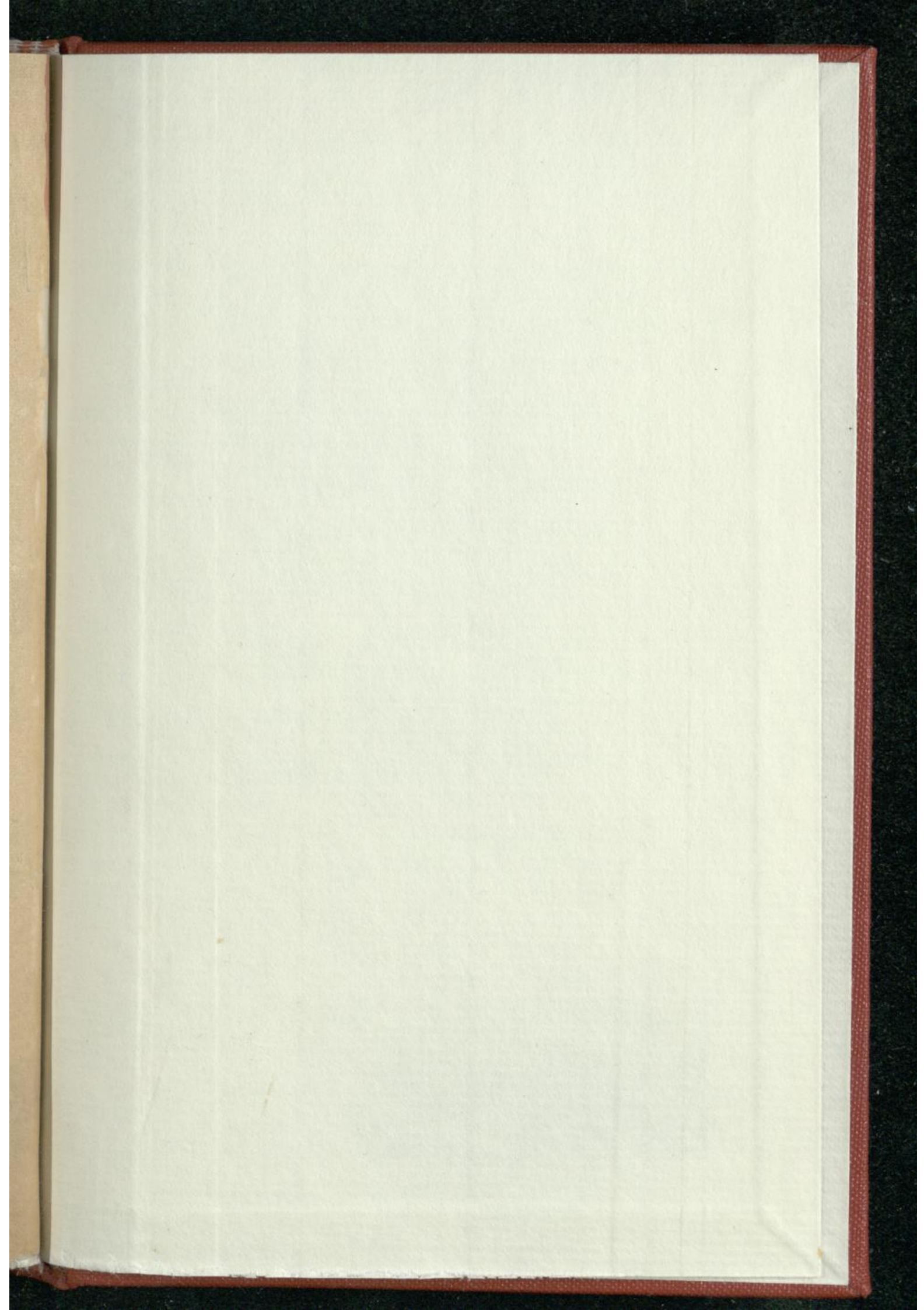

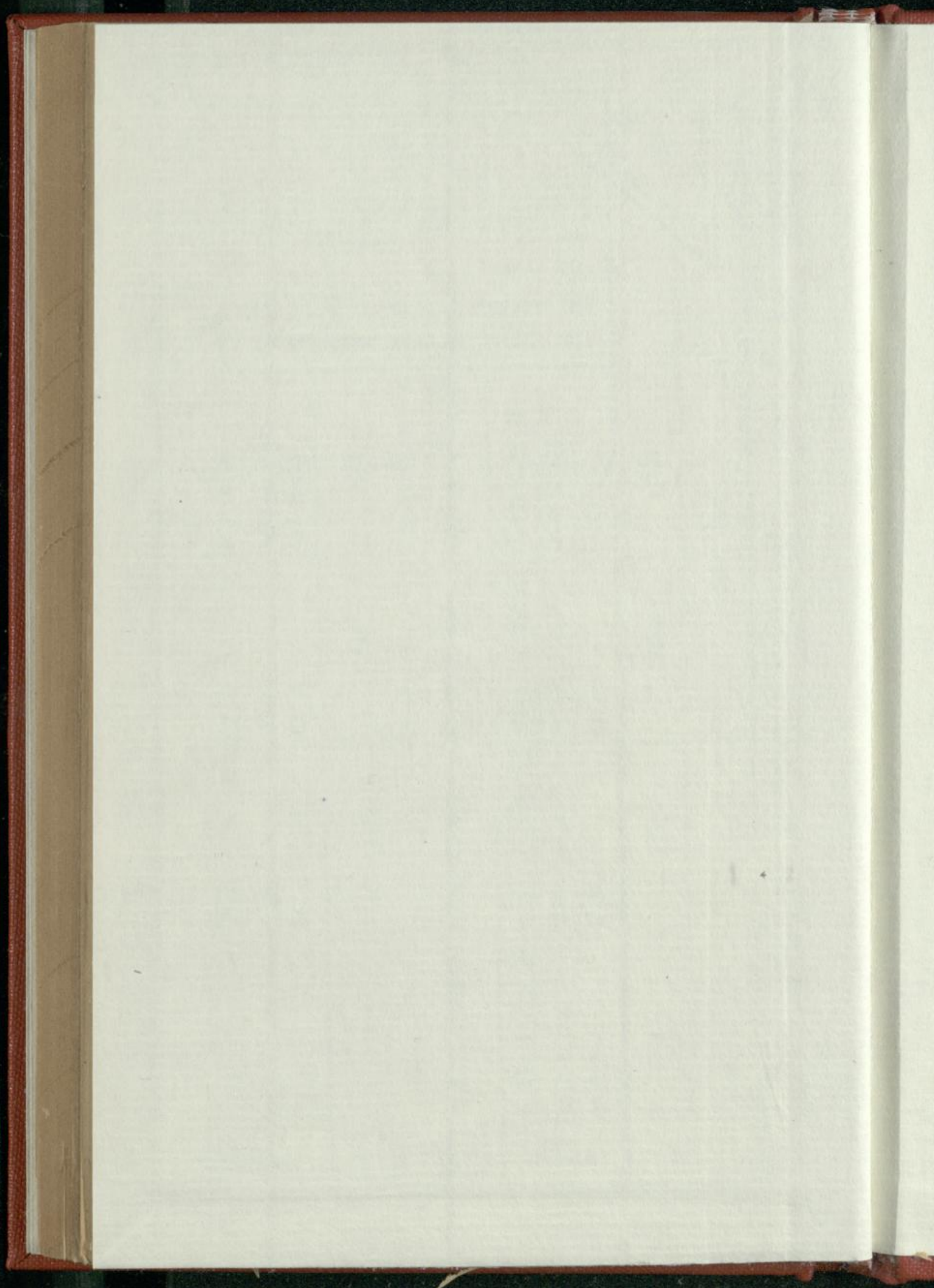

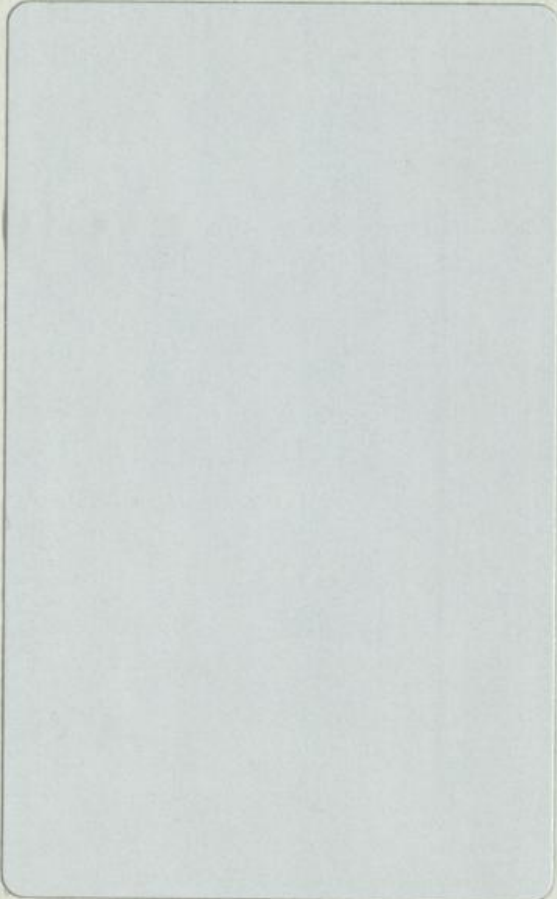

UB Potsdam - Ersatz-Inventarnr

98031016

